

YAM

Marcel Beck

COLLABORATORS

	<i>TITLE :</i> YAM		
<i>ACTION</i>	<i>NAME</i>	<i>DATE</i>	<i>SIGNATURE</i>
WRITTEN BY	Marcel Beck	August 27, 2022	

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME

Contents

1	YAM	1
1.1	YAM - Slovenska navodila	1
1.2	Uvod	3
1.3	Zahteve	4
1.4	Pravne informacije	5
1.5	MUI	6
1.6	NewIcons	6
1.7	Namestitev	7
1.8	Hitri začetek	7
1.9	Glavno okno	9
1.10	Glavno okno - seznam map	10
1.11	Glavno okno - seznam sporočil	11
1.12	Ikone stanja	12
1.13	Glavno okno - orodna vrstica	13
1.14	Glavno okno - meni Projekt	14
1.15	Glavno okno - meni Mapa	15
1.16	Glavno okno - meni Sporočilo	17
1.17	Glavno okno - meni Nastavitve	19
1.18	Glavno okno - meni Skripti	19
1.19	Nastavitve map	20
1.20	Nastavitve	21
1.21	Nastavitve - Prvi koraki	23
1.22	Nastavitve - TCP/IP	24
1.23	Nastavitve - Nova polja	26
1.24	Nastavitve - Filtri	27
1.25	Nastavitve - Branje	30
1.26	Nastavitve - Pisanje	32
1.27	Nastavitve - Odgovarjanje	33
1.28	Nastavitve - Podpis	35
1.29	Nastavitve - Sezname	36

1.30	Nastavitve - Varnost	36
1.31	Nastavitve - Začetek/Konec	37
1.32	Nastavitve - MIME	39
1.33	Nastavitve - Imenik naslovov	40
1.34	Nastavitve - ARexx	41
1.35	Nastavitve - Razno	41
1.36	Nastavitve - Skrite možnosti	43
1.37	Nastavitve - Meniji	44
1.38	Imenik naslovov	45
1.39	Imenik naslovov - Orodna vrstica	46
1.40	Imenik naslovov - Meniji	47
1.41	Vna ¹ anje naslovov	48
1.42	Iskanje sporočil	50
1.43	Iskanje sporočil - Iskalna merila	51
1.44	Pisalno okno	52
1.45	Pisalno okno - Sporočilo	53
1.46	Pisalno okno - Priloge	54
1.47	Pisalno okno - Možnosti	56
1.48	Pisalno okno - meni Besedilo	58
1.49	Pisalno okno - meni Uredi	58
1.50	Pisalno okno - meni Priloge	60
1.51	Lastnosti urejevalnika	60
1.52	Slovar	61
1.53	Bralno okno	61
1.54	Bralno okno - Gumbi	63
1.55	Bralno okno - meni Sporočilo	64
1.56	Bralno okno - meni Navigacija	65
1.57	Bralno okno - meni PGP	66
1.58	Bralno okno - meni Nastavitve	66
1.59	Prenos po ¹ te	67
1.60	Uporabniki	69
1.61	Povleci in Spusti	69
1.62	Zagonske možnosti	70
1.63	Vmesnik za ARexx	71
1.64	Seznam vseh ukazov za ARexx	72
1.65	Nasveti in zvijače	77
1.66	Tehnični podatki	77
1.67	Osnove - Kaj je e-po ¹ ta?	78
1.68	Zgradba glave sporočila	79

1.69	Osnove - ©ifriranje po sistemu PGP	80
1.70	Osnove - Po ¹ tni protokoli	81
1.71	Osnove - MIME	82
1.72	Vzorci in posebni znaki v AmigaDOSu	83
1.73	Osnove - E-po ¹ tna Netiquette	85
1.74	Naèerti za prihodnost	86
1.75	Nadaljnje informacije o programu YAM	86
1.76	Zasluge	87
1.77	Vsebina	87

Chapter 1

YAM

1.1 YAM - Slovenska navodila

```
=====
Y A M      (Yet Another Mailer)   RAZLIÈICA 2.0
=====
```

(c) 1999 Marcel Beck

```
~Uvod      ~~~~
  - O programu YAM

~Zahteve   ~~~~
  - Sistemske zahteve in potrebna programska oprema

~Avtorske pravice
  - Pravne informacije

~Namestitev~ ~~~
  - Name$^l$èanje programa na trdi disk

~Hitri zaèetek ~
  - Nauèenje uporabe YAMa v 5 minutah

~Glavno okno~~~~~
  - Kako prejeti in poslati po$^l$to, jo kopirati itd.

~Nastavitve ~~~
  - Nastavljanje YAMa po lastnih željah

~Imenik naslovov~
  - Shranjevanje pomembnih naslovov

Pisanje    ~~
  - Pisanje e-po$^l$tnih sporoèil

~Urejevalnik ~~~~
```

- O lastnem urejevalniku
  - ~Branje~~~~~
    - Prebiranje e-poš^1štnih sporoèil
  - ~Prenos po\$^1šte ~~
    - Prezemanje in po\$^1šiljanje sporoèil
  - ~Iskanje ~~~~~
    - Iskanje doloèenega sporoèila
  - ~Uporabniki~~~~~
    - Doloèitev veè uporabnikov
  - ~Zagonske mo¾nosti
    - Lastnosti in mo¾nosti pri zagonu v lupini
  - ~Vmesnik za ARexx
    - Nadziranje YAMa iz drugih programov
  - ~Nasveti, zvijaèe
    - Nekaj koristnih namigov
  - ~Tehnièni podatki
    - O YAMovem naèinu arhiviranja sporoèil
  - ~Kaj je e-po\$^1šta?~
    - Uvod v elektronsko po\$^1što
  - ~Glave e-pisem~~~
    - O zgradbi glave sporoèila
  - ~Po\$^1štni protokoli
    - Nekaj informacij o SMTP in POP3
  - ~Kaj je~MIME? ~~~
    - O MIME
  - ~PGP~~~~~
    - ©ifriranje e-poš^1šte z uporabo javnih kljuèev
  - ~Netiquette~~~~~
    - Vljudno obna\$^1šanje do souporabnikov
  - ~Prihodnost~~~~~
    - Naèrtovane izboljš^1šave
  - ~Avtor ~~~~~
    - Navezava stika z avtorjem
  - ~Zahvale ~~~~~
    - Ljudem, ki so podprli razvoj programa YAM 2.0
-

1.2 Uvod

UVOD

YAM (Yet Another Mailer) vam omogoèa poš^lšiljanje in prejemanje elektronske poš^lšte preko Interneta in vzdr¾evanje arhivov s sporoèili v vaš^lšem raèunalniku.

Ideja za YAM se mi je porodila leta 1995 z mojim prvim poskusom uporabe e-poš^lšte

. Programi, ki so bili takrat na voljo, so bili ali zmogljivi toda z zapletenimi nastavitvami ali pa so uporabljali grafièni vmesnik vendar z omejenimi funkcijami. Potemtakem je bil cilj sprogramirati nekakš^lšnega kri¾anca med AdMail in AirMail, z nekaj idejami vzetimi iz Pegasus Mail. Neprièakovan navduš^lšen odziv

na Razlièico 1.2 je vodil k stalnemu razvoju YAMa, ki se odra¾a v prièujoèi Razlièici 2.0; ta razlièica je precej veè kot samo nadgradnja priljubljene Razlièice 1.3.5.

Lastnosti YAMa

Enostavna

namestitev
in
nastavitve
, ki terjajo le nekaj minut.

Enostavno delovanje z uporabo gumbov, menijev, tipkovnice in sistema

povleci in spusti

. Kontekstno-odvisna pomoè v programu, programska pomoè z uporabo oblaèkov s pomoèjo in sistema AmigaGuide.

Podpora najveè 16 razliènih uporabnikov
; vsak med njimi ima lahko svoje mape in doloèi lastne nastavitve.

Poljubno š^lštevílo

uporabniš^lško doloèenih map
; te so lahko stisnjene ali zaš^lšèitene z gesli.

Hierarhièni

imenik naslovov
s skupinami in sezname za razpoš^lšiljanje, kot tudi obš^lširnimi opisi vseh vpisov.

Prosto prilagodljiv vmesnik, zahvaljujoè

MUI

.

Izbira med ikonami MagicWorkbench in
NewIcons

.

Vgrajen odjemalec za

POP3

, ki preverja do 16 različnih poštnih strežnikov

znotraj ene same povezave in dopušča tudi predhodno izbiro sporočil, ki jih
boste prevzeli.

Sporočila lahko napišete v nepovezanem stanju in jih kasneje pošljete poštnemu
stnemu

strežniku z vgrajenim odjemalcem za

SMTP

.

Zmogljiv

urejevalnik besedil

, namenjen pisanju e-pisem z več pripravljenimi

predlogami,

slovarjem

in èrkovalnikom.

Izèrpne

možnosti iskanja

kot je npr. iskanje poljubnega besedila v vseh

sporoèilih z uporabo ene same poizvedbe.

Samodejno razvršèanje pošte z do 100

filtri

. Arhiviranje ali izpušèanje

doloèenih èlankov, samodejno odpisovanje ter izbris reklamnih sporoèil so samo
nekateri od možnih naèinov uporabe filtrov.

Podpora za šifriranje in podpisovanje sporoèil po sistemu

PGP

, prav tako za

overovljanje pri branju in prejemanju.

Vgrajena podpora za UUencode in

MIME

pri pošiljanju in prejemanju binarnih

datotek in samodejno prepoznavanje preko 20 podatkovnih tipov.

Dogodkovno odvisno zaganjanje

makrov

in obsežna podpora za

ARexx

.

Lokalizacija s številnimi jeziki.

1.3 Zahteve

ZAHTEVE

Strojna oprema

- računalnik Amiga
- najmanj 2MB RAM
- CPE 68020 ali bolj¹š

Programska oprema

- Kickstart 3.0 ali vi¹šje različice
- Workbench 3.0 ali vi¹šje različice
- - MUI~3.8
  - ali vi¹šje različice
- TCP sklad, zdru⁴ljiv z AmiTCP (AmiTCP, Miami ali TermiteTCP)
- neobvezno: Modul XPK za stiskanje èlankov
- neobvezno: Paket PGP 2.6 ali 5.0 za ¹šifriranje in podpisovanje sporoèil
- neobvezno: Arhivirni program za stiskanje map, npr. LhA
- neobvezno: Èrkovalnik, npr. AlphaSpell

1.4 Pravne informacije

PRAVNE INFORMACIJE

Obvestilo o avtorstvu

Avtorstvo tega programa pripada Marcelu Becku. Arhiv smete razpo¹šiljati samo pod pogojem, da ostane cel in nespremenjen, odstranitev dokumentacije in tega obvestila o avtorstvu pa je strogo prepovedana.

Razpo¹šiljanje

Ta program smete prosto razpo¹šiljati pod naslednjimi pogoji:

- Vsak razposlan izvod mora vsebovati vse podatke, zajete v tem arhivu.
- Dovoljeno je razpo¹šiljanje preko BBSov, Interneta, programskih knji⁴nic kot sta zbirka disket Fred Fish in zbirka zgo¹šèenk Aminet, ter podobnih elektronskih medijev.
- Revije na disketah in vsi ostali razpo¹šiljatelji, ki zahtevajo dodatno $\leftrightarrow$ plaèilo za prenos ali kopiranje podatkov, ne smejo razpo¹šiljati tega programa brez izrecnega dovoljenja avtorja.

Ovr⁴itev

Kot uporabnik tega programa prevzimate polno odgovornost za karkr¹snokoli ¹ $\leftrightarrow$ škodo, ki bi lahko bila povzroèena z njegovo uporabo ali zlorabo. Avtorju tega programa

ne morete naprtiti nikakršne odgovornosti za morebitno nastalo škodo.

1.5 MUI

Ta program uporablja

MUI - MagicUserInterface

(c) Avtorsko delo 1993-97 Stefana Stuntza

MUI je sistem za gradnjo in vzdrževanje grafičnih uporabniških vmesnikov. S pomočjo nastavitvenega programa lahko uporabnik izgled določenega uporabnega programa prilagodi svojemu okusu.

MUI se razpošilja kot shareware. Če želite prejeti celoten paket, vključno z veliko primeri in več informacijami o registraciji, pošljite prosim datoteko "muiXXusr.lha" (XX pomeni oznako zadnje različice) na lokalnih BBSih ali na disketah s programi v javni lasti.

Če želite program registrirati neposredno, pošljite

30 DEM ali 20 USD

na naslov

Stefan Stuntz
Eduard-Spranger-Straße 7
80935 München
DEUTSCHLAND

Podpora in registracija sta dosegljivi na spletnem mestu

<http://www.sasg.com/>

1.6 NewIcons

NewIcons

Ikone NewIcons, dobavljene s programom Yam, je narisal Ash Thomas. Vključil sem celotno zbirko z ikonami za programe, aplikacijske ikone in orodne vrstice - vse so narisane s standardno 32-barvno paletto; to pomeni, da ne boste izgubili nobenega peresa. Ikone nenehno posodabljam. Če mi pošljete e-pismo, vam bom poslal zadnjo različico. Upoštevam tudi predloge in konstruktivne kritike. ↔

Lahko me srečate tudi na IRCu (IRCNet in ANet) ali na kanalu #amiga; moj nadimek je Abstruse.

Velika zahvala gre Paulu "lanky" Demarku za vsa e-pisma, pogovore na IRCu, predloge in izboljšave; dodal sem tudi statusne ikone (male ikone), ki zbirko \$ ←
 ^1še
 dopolnjujejo.

Preden se zadu\$^1\$im v e-pismih z vpra\$^1\$anji, kako sem uspel dodati vzorec v obrobe oken na predogledni sliki, vam svetujem: preizkusite program Birdie (trenutna različica je 1.5) na Aminetu ali na spletnem mestu <http://www.vgr.com/birdie/>

Različica ikon je 0.8 (ikone niso dokonene, kot ni dokonen tudi YAM) in je precej\$^1\$nja izboljš\$^1\$ava različice v7. Ikone se ob pritisku ne premaknejo dol ←
 in

desno za eno točko, paè pa zamenjajo podobo podobno kot NewIcons. Narisal sem jih tako, da lahko prikaz besedila tudi izkljuèite (preko MUI) in ohranile bodo velikost. Besedilo na ikonah niti ni bilo potrebno (ikone naj bi nadome\$^1\$èale besedilo), zato sedaj izgledajo zelo profesionalno.

e-po\$^1\$ta: ash@absurd.demon.co.uk

URL: www.absurd.demon.co.uk

1.7 Namestitev

NAMESTITEV

Namestitev s programom Installer

Odprite mapo 'Install', dvokliknite na ikono 'Slovensko' in sledite navodilom, ki jih daje namestitveni program. Èe ste že prej namestili starej\$^1\$o različico YAMA, potem po konèani namestitvi YAMA 2.0 ponovno požeinite va\$^1\$o Amigo.

Roèna namestitev

Èe nimate Amiginega programa Installer ali pa ga iz doloèenega razloga ne morete ali ne želite uporabljati, sledite temle navodilom:

- Ustvarite predal za YAM na va\$^1\$em trdem disku.
- Prekopirajte datoteke 'YAM', 'YAM_slovensko.guide' in '.taglines' ter predale 'Charsets', 'Icons' in 'Rexx' v novoustvarjeni predal. Preimenujte datoteko guide v 'YAM.guide'.
- Prekopirajte datoteko s slovenskim katalogom 'YAM.catalog' v predal 'LOCALE:Catalogs/Slovensko'.
- Prekopirajte vse knjižnice za MUI (mcc/mcp) iz predala 'MUI' v 'MUI:libs/MUI'
- V datoteko 's:user-startup' dodajte ukaz, ki dodeli 'YAM:' predalu, ki ste ga ustvarili za YAM 2.0, npr. 'Assign YAM: Delo:Internet/Yam'.
- Ponovno zažeinite Amigo.

1.8 Hitri zaèetek

HITRI ZAÈEETEK

To poglavje je zamišljeno kot postopni vodnik po principih delovanja YAMa 2.0. Predpostavljam, da ste že opravili namestitev YAMa 2.0 na vaš sistem in da kot TCP/IP sklad uporabljate Miami.

1. Od vašega dobavitelja storitev Interneta si priskrbite naslednje podatke:

- vaš e-poštni naslov
- internetni naslov poštnega strežnika (takoimenovan POP- ali SMTP-strežnik)
- vaše geslo, potrebno za prijavljanje na poštni strežnik

Tukaj je kot primer navedena prilagoditev za izmišljenega uporabnika z imenom 'Janez Kranjski', živečega v Sloveniji. Njegov e-poštni naslov je 'jkranjski@dobavitelj.si', naslov njegovega poštnega strežnika pa 'mail.dobavitelj.si'. Uporablja geslo 'nguz56'.

2. Zaženite YAM z dvoklikom na njegovo ikono. Potem, ko se zapre okno z avtorskimi pravicami, se odpre glavno okno z dvema razdelkoma (seznamom map in seznamom sporočil) in orodno vrstico.

3. Predno zaženete z delom morate določiti programske nastavitve. Izberite 'Splošne nastavitve' v meniju 'Nastavitve' ali enostavno kliknite na gumb z vprašajem; s tem boste odprli nastavitveno okno. Pojavi se stran z naslovom 'Prvi koraki'. Na njej vnesite podatke, potrebne za prenos podatkov. V našem primeru so podatki tile:

```
Pravo ime:           Janez Kranjski
E-poštni naslov:    jkranjski@dobavitelj.si
Strežnik za POP3:  mail.dobavitelj.si
Geslo:              nguz56
Èasovni pas:       GMT+1
```

Iz varnostnih razlogov so v polju za vnos gesla prikazane le zvezdice, po ena za vsak vtiskani znak. Èe v trenutku namestitve uporabljate poletni èas, vključite njegovo upoštevaje (desno pod èasovnim pasom).

4. YAM vam omogoča določitev odlomka besedila, ki bo dodan vsakemu vašemu e-pismu kot vljudnostno zaključno reklo. Za njegov vnos kliknite na 'Pisanje' na seznamu na levi strani okna z nastavitvami. Na strani, ki se tedaj pojavi, izberite polje za vnos 'Zaključna fraza', izbrišite prvotno besedilo s ← pritiskom na kombinacijo tipk `RAMiga-X` in vnesite nekaj v tem slogu:

```
Lep pozdrav,\n      Janez
```

Nadzorni niz \n vrine novo vrstico za besedo 'pozdrav'.

5. Shranite nastavitve s klikom na gumb [Shrani]. Vnesli ste dovolj podatkov, da vam program YAM dovoli pisanje vašega prvega sporočila.

6. Po shranjevanju nastavitvev se spet pojavi glavno okno. Kliknite na gumb 'Novo' (šesti z leve) ali izberite 'Novo' v meniju 'Sporočilo'. Odprlo se bo okno z urejevalnikom. Vnesite e-poštni naslov prejemnika v polje 'K' (npr. 'jkranjski@dobavitelj.si'). Običajno bi vtiskali naslov nekoga drugega, toda

sedaj želite preizkusiti sistem, zato vnesite vaš¹ naslov. V polje 'Zadeva' vnesite dve ali tri besede ki označujejo temo (za to pismo bo primerna kar 'Preizkus!'). Kliknite zdaj na veče prazno območje in natipkajte sporočilo.

Če uporabljate YAM na običajen način in želite poslati kopije (vključno s prikritimi kopijami) komurkoli, lahko to storite s klikom na 'Nastavitve', in vklopom tretje od treh strani (Sporočilo, Priloge, Možnosti) v pisalnem oknu.

7. Ob predpostavki, da trenutno niste na zvezi (Miami ni pognan), kliknite na [Poš¹lji kasneje]. S tem ste premaknili sporočilo v mapo 'Odhajajoča' - v nasprotju s takojšnjim prenosom sporočila [Poš¹lji takoj].

8. Zaženite Miami in se priklopite na Internet. Odprite mapo 'Odhajajoča' s klikom na 'Odhajajoča' v seznamu map, izpisanem v glavnem oknu. Poš¹ljite sporočilo s klikom na gumb 'Poš¹lji' (peti z desne). Odprlo se bo okno s stanjem prenosa; obveščalo vas bo o napredovanju pri prijavljanju YAMa na poš¹tni strežnik in poš¹iljanju sporočila.

9. Kot ste verjetno že opazili je poš¹ta izginila iz mape 'Odhajajoča'. Brez panike! Premaknjena je bila v mapo 'Poslana'. Znak za pismo v seznamu ima sedaj nalepljeno znamko, kar pomeni, da je bilo sporočilo uspešno poslano.

10. Z dvoklikom na sporočilo odprete bralno okno. Prepoznati bi morali besedilo, ki ste ga napisali malo prej. Vrstice v zgornjem delu sporočila je dodal YAM, vsebujejo pa podatke, potrebne za poš¹tni prenos (tako menovane "glave e-pisem") ←
.

11. Ker ste napisali pismo sami/samemu sebi lahko sedaj preverite, če ste prejeli novo poš¹to. Umaknite bralno okno v ozadje ali ga zaprite, potem ←
kliknite
na gumb 'Prezemi' (š¹esti gumb z desne).

12. Okno s stanjem prenosa, ki ste ga videli prejle, se ponovno odpre in lahko opazujete, kako YAM prenaš¹a vaš¹o poš¹to s poš¹tnega strežnika. Če vse ←
poteka tako,
kot je treba, se bo odprl zahtevek s sporočilom, da ste prejeli novo poš¹to. Preberete jo lahko v mapi 'Prihajajoča'.

Če ste brez večjih težav prišli do te točke, potem ste spoznali bistvene funkcije programa YAM. Za nadaljnje razlage in bolj podrobne informacije o posameznih temah preberite prosim naslednja poglavja.

1.9 Glavno okno

GLAVNO OKNO

YAMovo glavno okno izgleda tako, kot je prikazano na tej shemi:

Menijska vrstica:

Projekt

Mapa

Seznam map ima lahko pet stolpcev: ime mape, številno sporočilo (vseh, novih in neprebranih), pa tudi velikost mape v bajtih. Na to, kateri od teh stolpcev so dejansko prikazani, vplivajo nastavitve seznamov. @irine stolpcev uravnate, če z miško vlečete tanke črte, ki ločujejo stolpične naslove v seznamu map. Vrstni red stolpcev spreminjate s premikanjem stolpičnih naslovov.

Mape lahko prerazporedite na način povleci in spusti ali s klikom na naslov stolpca. Majhna puščica v enem od stolpičnih naslovov prikazuje način razvrščanja sporočil. Drugi klik na isti naslov obrne vrstni red razvrščanja (@->A namesto A->@).

Če je ime mape izpisano z belo barvo, potem nabiralnik vsebuje novo ali neprebrano pošto. Kadar pri določeni mapi manjkajo številski podatki, to označuje, da mapa ni bila pregledana (program je prihranil prostor). Če pa je ime mape prikazano na sredini med dvema debelima črtama, potem to ni prava mapa pač pa razmejitev, ki služi ločevanju vaših osebnih map.

Če z miškinim kazalcem za nekaj sekund obmirujete na seznamu, se prikaže oblaček s pomočjo, ki vsebuje informacije o pojavnih menijih trenutne mape.

Da bi videli vsebino določene mape kliknite na ustrezno vrstico v seznamu map. Na desni se pojavi seznam sporočil, veasih s kratko zakasnitvijo.

Z dvoklikom na vrstico v seznamu odprete nastavitveno okno, kjer lahko določite lastnosti trenutno izbrane mape.

1.11 Glavno okno - seznam sporočil

Glavno okno - SEZNAM SPOROČIL

Seznam sporočil ima lahko največ osem stolpcev, katerih vsebina je določena v nastavitvah

seznamov
.

Stanje sporočila: Ikona prikazuje stanje sporočila (novo, neprebrano, prebrano itd.)

Pošiljatelj/Prejemnik: E-poštni naslov - ali, v tem primeru - ime pošiljatelja

ali prejemnika sporočila, odvisno pa od vrste nabiralnika. Če je bilo sporočilo poslano večim ljudem hkrati, se pred imenom pojavi majhna ikona s tremi glavami.

Zadeva: Tema sporočila. Pri razvrščanju sporočil glede na temo sta predponi Re:

in AW: ignorirani.

Datum: Datum pošiljanja sporočila, izračen glede na krajevni čas (vaš časovni pas). Da bi bil izračen točen morata imeti oba, vi in pošiljatelj, določen pravilni

časovni pas

.

Datoteka: Ime datoteke, priložene sporočilu.

Povratni naslov: Vsebina vrstice Reply-To: v glavi sporočila. Če te vrstice ni, je tu naveden pošiljateljev naslov (vrstica From: v glavi).

Velikost: Velikost sporočila v bajtih.

Stolpce uravnate, če z miško vlečete tanke črte, ki ločujejo stolpce

naslove v seznamu map. Vrstni red stolpcev spreminjate s premikanjem stolpčnih naslovov.

Majhna puščica v enem od stolpčnih naslovov prikazuje način razvrščanja sporočil. Prvi klik na naslov stolpca povzroči, da se sporočila razvrščajo glede

na to lastnost. Drugi klik na isti naslov obrne vrstni red razvrščanja (A->A namesto A->A). Za določitev drugega ključa razvrščanja držite med klikanjem naslovov stolpcev pritisnjeno tipko Shift. Te spremembe so samo začasne; če jih želite obdržati tudi pozneje, morate postopek ponoviti v nastavitvah

.

Če z miškinim kazalcem za nekaj sekund obmirujete na seznamu, se prikaže oblaček

s pomočjo, ki vsebuje informacije o pojavnih menijih trenutne mape.

Dvoklik na vrstico v seznamu odpre

bralno okno

in prikaže ustrezno sporočilo.

Za premik sporočil v drugo mapo uporabite miško. Blok sporočil označite s klikom

na vrstico in vlečenjem navzdol (držite pritisnjen levi miškin gumb). Potem kliknite in

povlecite

označen blok na levo v seznam map ter

ga spustite na izbrano mapo.

1.12 Ikone stanja

IKONE STANJA

Stanje sporočil

Ikona

Nova sporočila

hrbta stran ovojnice s črko 'N'

Nova, še neprebrana sporočila, sneta pri zadnjem prevzemu pošte.

Neprebrana sporočila hrbtina stran zaprte ovojnice
Sporočila, ki jih še niste prebrali.

Prebrana sporočila odprta ovojnica
Sporočila, ki ste jih že prebrali.

Odpisana sporočila odprta ovojnica s črko 'R'
Sporočila, na katere ste že odgovorili.

Posredovana sporočila odprta ovojnica s črko 'F'
Sporočila, ki so vam bila poslana kot tretji osebi.

Neposlana sporočila prednja stran ovojnice
Sporočila v mapi 'Odhajajoča', ki čakajo na pošiljanje.

Zadržana sporočila prednja stran ovojnice s črko 'H'
Sporočila v mapi 'Odhajajoča', ki pred pošiljanjem terjajo dopolnila.

Poslana sporočila ovojnica z znamko
Sporočila, ki so že bila poslana.

Spodletela sporočila pretrgana ovojnica
Sporočila, ki so bila zaradi napake pri prenosu neuspešno poslana.

Sporočila s prilogami papirna sponka
Sporočila z eno ali več priloženimi datotekami.

Zaklenjena sporočila ključ
Sporočila, šifrirana po sistemu PGP.

Poročila o stanju majhen znak s črko 'i'
Samodejni odgovori pošiljalnika ali prejemnikovega pošiljalnega programa. ←

Pomembna sporočila klicaj
Sporočila, ki jih je pošiljalatelj označil za pomembna.

1.13 Glavno okno - orodna vrstica

Glavno okno - ORODNA VRSTICA

Uporaba orodne vrstice vam pohitri dostop do najpogosteje uporabljenih funkcij.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Tabela prikazuje povezave med gumbi (njihovo lego in oznako), bližnjicami tipkami in menijskimi elementi. Na gumbih so lahko prikazane ikone, oznake ali pa oboje: za določitev izgleda pogledajte v poglavje

Nastavitve/MUI

.

Gumb   Bližnja tipka   Pripadajoči menijski element...

```

1  [Preberi]      B,<return>
   Sporoèilo/Preberi
   2  [Uredi]      U
   Sporoèilo/Uredi
   3  [Premik]     M
   Sporoèilo/Premakni...
   4  [Izbriš^1ši] Z,<del>
   Sporoèilo/Izbriš^1ši
   5  [IzvlNasl]   I
   Sporoèilo/Shrani naslov...
   6  [Novo]       N
   Sporoèilo/Novo
   7  [Odgovor]    O
   Sporoèilo/Odgovori...
   8  [Posred]     S
   Sporoèilo/Posreduj...
   9  [Prevzem]    V
   Mapa/Prevzemi po$^1što
  10  [Po$^1šlji] S
   Mapa/Po$^1šlji pripravljeno po$^1što
  11  [Filtriraj] F
   Mapa/Filtriraj
  12  [Najdi]     A
   Mapa/I$^1šèi...
  13  [Imenik]    E
   Nastavitve/Imenik naslovov...
  14  [Nastavi]   T
   Nastavitve/Splo$^1šne nastavitve...

```

1.14 Glavno okno - meni Projekt

Glavno okno - MENI PROJEKT

Projekt/Vizitka...

```

  Prika¾e
           informacije o avtorstvu
           programa YAM.

```

Projekt/MUI vizitka...

```

  Prika¾e informacije o avtorstvu in različici sistema
  MUI
  .

```

Projekt/Preveri različico

Z YAMove domaèe strani dobi informacije o najnovej\$^1ši različici YAMa. Pred izbiro tega menijskega elementa se preprièajte, da ste na zvezi. Èe je na voljo posodobitev va\$^1še različice, vas bo YAM o tem obvestil. Gumb [Obi\$^1šèi domaèò stran] ↵

bo v tem primeru pognal

```

  ARexx skript
  za prikaz domaèe strani YAMa v va$^1šem

```

brskalniku.

Projekt/Prika¾i zadnje sporoèilo

```

  Izpi$^1še zadnja sporoèila o napakah.

```

Projekt/Ponovno zaženi

Izvede "topli zagon" YAMa. Na ta način lahko uporabljate program z drugim uporabniškimi imenom, če je prijavljenih uporabnikov seveda več.

Projekt/Skrij

Preklopi YAM v ikoniziran način delovanja. Ikona prikazuje stanje nabiralnika s prispelo pošljo (prazen, stara pošljo, nova pošljo). Ponavljajoče se pregledovanje pošlje in vsi skripti ostanejo vklopljeni. Izgled ikon nabiralnikov lahko spremenite, če želite. To napravite tako, da v YAMov predal z ikonami prekopirate nove datoteke new.info, old.info, empty.info in check.info.

Projekt/Končaj

Zapusti program YAM.

1.15 Glavno okno - meni Mapa

Glavno okno - MENI MAPA

Mapa/Nova mapa...

Ustvari novo mapo in jo vstavi v seznam pod trenutno izbrano. Če predal nove mape ne obstaja (če je to npr. predal drugega uporabnika), izberite "Obstoječi predal". Pri ustvarjanju nove mape lahko uporabite YAMove "Lastne privzete vrednosti" ali pa prekopirate nastavitve iz trenutno izbrane mape ("Kot trenutna"). V pogovornem oknu, ki se odpre, vnesite ime predala, ki ga želite ustvariti. Nadrejeni predal (pot) spremenite samo v primeru, ko je to nujno potrebno. Odprla se bo nastavitvena plošča, na kateri lahko spremenite lastnosti nove mape.

Mapa/Nov loènik...

Pod izbrano mapo vstavi nov loènik z neobvezno oznako. Loèniki služijo združevanju map v skupine.

Mapa/Uredi

Odpre nastavitveno ploščo, na kateri lahko spreminjate lastnosti trenutno izbrane mape.

Mapa/Izbriži

Odstrani trenutno izbrano (uporabnikovo) mapo.

Mapa/Vrstni red » Shrani|Ponovno nastavi

Shrani ali obnovi vrstni red map v njihovem seznamu. Ta vrstni red je shranjen tudi pri spreminjanju nastavitvev mape.

Mapa/Iš^l\$èi...

Odpri

iskalno okno

z možnostjo iskanja kakrš^l\$negakoli sporoèila.

Mapa/Filtriraj

Uporabi uporabnikov

filter

na vseh sporoèilih trenutno izbrane mape. Filtri

imajo obliko 'Pri poizvedba, izvrš^l\$ akciija', njihove možnosti so doloène v nastavitvah.

Mapa/Izprazni ko\$^l\$ za smeti

Dejansko izbriš^l\$e sporoèila v mapi 'Izbrisana'.

Mapa/Posodobi kazalo

Pregleda predal trenutno izbrane mape in zgradi novo kazalèno datoteko.

Ponavadi YAM takrat, ko je to potrebno, samodejno posodablja kazalène datoteke.

Kljub temu je po sesutju sistema ali v primeru drugih teæv koristno roèno posodobiti kazala.

Mapa/Izplakni kazala

Odstrani kazalène datoteke uporabnikovih map. Ta menijski element

izberite takrat, ko vam primanjkuje pomnilnika. Ko kasneje izberete eno izmed teh map, se kazalène datoteke ponovno naložijo s trdega diska.

Mapa/Uvozi...

Omogoèi uvoz poš^l\$tnèe datoteke, ustvarjene z drugimi programi. Datoteka mora ustrezati standardnemu UUCP poš^l\$tnemu formatu. Ta format uporabljajo drugi odjemalci za poš^l\$tnèe-strežnike, kot sta npr. AmiPOP in IMAP. Poš^l\$tna datoteka lahko vsebuje veè sporoèil, ki so enolièno doloèena z vrsticami 'From: NASLOV DATUM' v njihovih glavah.

Mapa/Izvozi...

Shrani vsa sporoèila trenutno izbrane mape v eno samo datoteko, tako da jih lahko prebere drug e-poš^l\$tni program (poglejte v opis za 'Uvozi').

Mapa/Poš^l\$lji pripravljeno poš^l\$to

Poš^l\$lje vsa sporoèila iz mape 'Odhajajoèa' (z izjemo tistih, ki so 'Zadržana').

Mapa/Izmenjaj poš^l\$to

Najprej prenese novo poš^l\$to z vaš^l\$ega poš^l\$tnega strežnika, potem pa poš^l\$ ←
\$lje

sporoèila iz nabiralnika 'Odhajajoèa'. Ta menijski element v bistvu združuje ukaza 'Prezemi novo poš^l\$to' in 'Poš^l\$lji pripravljeno poš^l\$to'.

Mapa/Prezemi poš^l\$to

Poizkuš^l\$a vzpostaviti povezavo s poš^l\$tnim strežnikom, preveri, èe vas èaka ←
nova

poš^l\$ta, in èe je temu tako, jo prenese v nabiralnik 'Prihajajoèa'. Èe ste doloèili veè kot eno povezavo s

strežnikom za POP3

bodo po vrsti pregledani vsi

strežniki.

Mapa/Preveri posamezen račun

Èe ste doloèili veè strežnikov za POP3 izberite za pregled posameznega strežnika ta menijski element.

1.16 Glavno okno - meni Sporoèilo

Glavno okno - MENI SPOROÈILO

Sporoèilo/Preberi

Naloži izbrano sporoèilo v
bralno okno

.

Sporoèilo/Uredi

Omogoèi vam urejanje sporoèila, ki ste ga sestavili že prej.

Sporoèilo/Premakni...

Premakne eno ali veè sporoèil v drugo mapo. To lahko napravite tudi z

vleèenjem
sporoèil(-a) iz seznama s sporoèili v
seznam map
in spuš^lšèanjem na

izbrani cilj.

Sporoèilo/Prekopiraj...

Prekopira eno ali veè sporoèil v drugo mapo; kopije se razen v imenu ne razlikujejo od izvirkov.

Sporoèilo/Izbriš^lši

Premakne eno ali veè sporoèil v mapo 'Izbrisana' (le-te lahko kasneje obnovite). Èe želite sporoèila dejansko izbrisati takoj, potem v nastavitvah za

razno
obkljukajte "takoj izbriš^lši sporoèila". Tipka <Del> služi kot ↔
bližnjica za

menijski element Menu/Delete, kombinacija tipk <Shift-Del> pa povzroèi takojš^lšnji izbris s trdega diska, neglede na stanje nastavitvev.

Sporoèilo/Natisni...

Tiskalniku poš^lšlje berljiv del (besedilo in pisemsko glavo) sporoèil(-a).

Sporoèilo/Shrani...

Shrani besedilo (in glave) enega ali veè sporoèil in pri tem za vsako sporoèilo ustvari posebno datoteko. Èe želite shraniti sporoèilo v njihovem prvotnem formatu (UUCP), izberite menijski element

Mapa/Izvozi

.

Sporoèilo/Priloge » Shrani...

Shrani priloge datoteke enega ali veè sporoèil v predal po vaš^lši izbiri.

Sporoèilo/Priloge » Odstrani

Iz enega ali veè sporoèil izbriš^lše, brez predhodnega opozorila, priloge MIME in s tem prihrani prostor. V vsako sporoèilo, spremenjeno na ta naèin, je dodan

zaznamek o izbranih prilogah.

Sporoèilo/Izvozi...

Shrani eno ali veè sporoèil v eno samo datoteko, tako da jih lahko prebere drug e-poš^lštni program (poglejte v opis za 'Uvozi'.)

Sporoèilo/Novo

Odpri

pisalno okno

, v katerem napiš^lšete novo sporoèilo.

Sporoèilo/Odgovori...

Da bi odgovorili na sporoèilo, ki vam ga je poslal nekdo drug, izberite ta menijski element. Vrščici Zadeva in Prejemnik v glavi sta doloèeni samodejno, izvorno besedilo je citirano. Možna je izbira veè sporoèil, ki bodo citirana v enem samem odgovoru in vrnjena prvotnim poš^lšiljateljem ("Veèkratni odgovor").

Sporoèilo/Posreduj...

Ta menijski element vam dopuš^lšèa poš^lšiljanje vsebine e-pisma drugemu prejemniku. Zadeva in besedilo se ohranita, nova pa je vsebina glave sporoèila. YAM vstavi na zaèetek in konec citiranega besedila rekla za posredovanje; le-te doloèite v nastavitvah za

odgovor

. Izberete lahko tudi veè sporoèil, ki se združijo v eno samo posredovano sporoèilo ("Veèkratno posredovanje").

Sporoèilo/Odbij...

Omogoèi vam, da sporoèilo v nespremenjeni obliki poš^lšljete drugemu prejemniku ←

V pisemski glavi se spremeni samo vrščica To:, dodan je tudi par vrščic Resent:. Rekla, doloèena za posredovanje sporoèil tu niso uporabljena.

Sporoèilo/Izberi » Vsa|Nobeno|Preklopi

Izbere vsa sporoèila v trenutno izbrani mapi, poèisti izbrana sporoèila ali pa preklopi izbiro (tj. oznaèi neoznaèena sporoèila in obratno).

Sporoèilo/Shrani naslov...

V vaš^lš

imenik naslovov

doda poš^lšiljateljev (ali prejemnikov - odvisno od trenutnega nabiralnika) naslov izbranega sporoèila. Èe ste izbrali veè sporoèil ali pa ima sporoèilo veè prejemnikov, dobite možnost tvorbe seznama za razpoš^lšiljanje.

Sporoèilo/Nastavi stanje na » Nепrebrano|Prebrano|Zadržano|Pripravljeno

Ta element spremeni stanje enega ali veè sporoèil. Na ta naèin lahko sprostite zadržana sporoèila v nabiralniku 'Odhajajaèa' ali oznaèite š^lše neprebrana kot prebrana.

Sporoèilo/Spremeni zadevo...

Spremeni zadevo enega ali veè sporoèil. S tem lahko v glavah prispelih sporoèil popravite nesmiselne vrščice 'Subject:'. Zaradi možnosti sledenja rdeèi niti razprave je prvotna zadeva shranjena v pisemsko glavo v vrščico X-Original-Subject.

Sporoèilo/Poš^lšlji

Vzpostavi povezavo s poš^lštnim strežnikom in prenese izbrana sporoèila. Èe

Veelite poslati vsa sporočila v nabiralniku 'Odhajajoča', potem vam svetujem izbiro menijskega elementa

Mapa/Pošlji pripravljeno pošto

.

1.17 Glavno okno - meni Nastavitve

Glavno okno - MENI NASTAVITVE

Nastavitve/Imenik naslovov...

Dovoli urejanje vpisov v imeniku naslovov

.

Nastavitve/Splošne nastavitve...

Odpri nastavitveno okno, v katerem določate YAMove nastavitve.

Nastavitve/Uporabniki...

Prikaži okno uporabnikov, kjer dodajate nove uporabnike programa YAM ("Več uporabnikov").

Nastavitve/MUI...

Odpri nastavitveno okno za MUI

, v katerem lahko določite skoraj vse

lastnosti grafičnega vmesnika, vključno s pisavami, barvno paleto, zaslonskim načinom, ozadjem, obrobi, orodji, bližnjicami, itd. Za več informacij pogledajte prosim v navodila za MUI. YAM uporablja več razredov MUI, ki jih v prvotni izdaji sistema MUI še ni bilo; zato določenih nastavitvev ne morete spreminjati v YAMovem nastavitvenem oknu, pač pa v ustreznem oknu v sistemu MUI. Tile razredi MUI so:

NListviews: nekaj seznamov v YAMu, npr. seznama map in sporočil.

Možnosti: barve, pisave, drsniki, razno.

Toolbar: gumbi z ikonami v YAMovem oknu.

Možnosti: oznake, razmik, pisave.

TextEditor: lastni urejevalnik ter prikazovalnik sporočil v bralnem oknu.

Možnosti: pisave, barve, kurzor, ločnik, vezava tipk, èrkovalnik.

Listtree: strukturiran seznam v Imeniku naslovov.

Možnosti: izgled vrstic in ikon za označitev skupin.

BetterString: splošna enovrstična polje za vnos.

Možnosti: pisava, barvna paleta, kurzor.

1.18 Glavno okno - meni Skripti

Glavno okno - MENI SKRIPTI

Skripti/Izvršiši skript...
 Omogoèi vam izbiro skripta
 ARexx
 in njegov zagon.

1.19 Nastavitve map

NASTAVITVE MAP

Poleg štirih nabiralnikov 'Prihajajoèa', 'Odhajajoèa', 'Poslana' in 'Izbrisana' lahko ustvarite poljubno število uporabniško doloèenih map. Te mape slušijo npr. arhiviranju prispele in/ali poslane ali vzdrževanju poštne seznamov. ←

Ime

Ime mape, kot bo prikazano v seznamu map v glavnem oknu.
 Primer: YAMov poštne seznam

Pot

To je pot do predala, v katerem bodo shranjena sporoèila, nastavitvena datoteka s konènico .config in kazalena datoteka s konènico .index trenutno izbrane mape. Ponavadi je to podpredal osnovnega predala mape, lahko pa doloèite katerokoli mesto, npr. drugi trdi disk ali particijo.
 Primer: yam_ns

Najv. starost

YAM lahko namesto vas samodejno briše sporoèila, katerih starost je presegla doloèeno mejo. V ta namen v to polje vpišite število različno od nič (vrednost pomeni najveèjo dopustno starost pošte v DNEVIH). Izberite polo 'Zaèetek/Konec' v nastavitvenem oknu in vklopite možnost 'Izbriši staro pošto ←

Pomnite: sporoèila s stanjem 'novo' ali 'neprebrano' ne bodo samodejno izbrisana.

Tip

Doloèa, ali je to mapa za prejeto in/ali poslano pošto. Tip vpliva na stolpiène naslove in na to, kateri naslovi bodo prikazani v seznamu sporoèil.

Naèin

Mape lahko zašèitite z gesli in/ali jih po potrebi stisnete. Na voljo so tile naèini:

normalno	brez zašèite z geslom, brez stiskanja + hitrost - ni zašèite vaše e-pošte pred tretjimi osebami z dostopom do vašega računalnika ←
enostavna zašèita	enostavna zašèita z geslom, brez stiskanja + hitrost - vaš e-pošta je zašèitena samo znotraj YAMa

stisnjeno	stiskanje z XPK brez uporabe zaščitne + varnost s prostorom na trdem disku - poenost, zaščitne vaše e-pošte ni
stisnjeno z geslom	stiskanje z XPK z uporabo zaščitne z geslom + varnost s prostorom na trdem disku, zanesljiva zaščitna - poenost

Za stiskanje potrebujete programski paket XPK. V YAMovem arhivu tega paketa ni, lahko pa ga zastonj snamete npr. z Amineta. Opis nastavitve knjižnice za stiskanje najdete v opisu nastavitvene pole

Razno

.

Uredi po

Tu določite prvotni ključ razvrščanja sporočil v izbrani mapi. Pošta je lahko razvrščena glede na datum pošiljanja, datum prejema, ime prejemnika, zadevo, velikost ali stanje. Pri razvrščanju glede na stanje ti dve razvrstitveni pravili:

novi > neprebrani > prebrani > odpisani > posredovani
spodletelo > zaščiteno > pripravljeno > poslano

Z izbiro možnosti 'Obr' boste obrnili vrstni red razvrščanja (npr. @-A namesto A-@).

Potem po

Tu določite drugotni ključ razvrščanja sporočil v izbrani mapi. Če so prvotno razvrščena npr. glede na zadevo, lahko z določitvijo drugotnega ključa sporočila z isto zadevo razvrstite npr. glede na datum ali ime avtorja.

Podpora za poštni seznam

Vsi strežniki poštnih seznamov vrstice 'Reply-To' v e-pisemski glavi ne izpolnjujejo s pravim naslovom (to naj bi bil naslov poštnega seznama). V ta namen se YAM tovrstnim nepravilnim vpisom lahko izogne oz. jih popravi. Ko odprete pošiljateljju e-pisma, shranjenega v tej mapi, YAM najprej preveri, je vsebina vrstice 'To' v glavi prvotnega sporočila enaka vsebini vrstice 'To pattern'. Če se vsebini ujemata, potem bo v vrstico s prejemnikovim naslovom namesto prejemnikovega naslova iz prvotnega sporočila vnešen naslov iz vrstice 'To'.

1.20 Nastavitve

NASTAVITVE

YAM nudi številne možnosti, katerih način uporabe določate v nastavitvenem oknu

Programske možnosti so razdeljene na 15 kartic; te izbirate s klikom na ustrezno

besedo na levem delu nastavitvenega okna.

```
~Prvi koraki~~~ ~
  - Neobhodno potrebne informacije za uporabo YAMa:
    va$^1$ e-po$^1$tni naslov, po$^1$tni stre$nik in èasovni ←
    pas

~TCP/IP~~~~~ ~
  - Nastavitve za SMTP in POP3 pri prenosu po$^1$te

~Nova po$^1$ta~~~~~
  - Nadzor nad prena$^1$anjem po$^1$te

~Filtri ~~~~~~
  - Samodejno razvr$^1$èanje in izpolnjevanje sporoèil

~Branje~~~~~
  - Mo$nosti izgleda

~Pisanje~~~~~
  - Glave, $e pripravljena rekla in nastavitve urejevalnika

~Odgovarjanje ~~
  - Mo$nosti za citiranje sporoèil

~Podpis ~~~~~~
  - Podpisi... in sklepne vrstice!

~Seznami~~~~~
  - Vidni stolpci v seznamih map in sporoèil

~Varnost ~~~~~~
  - ©ifriranje po sistemu
PGP
  in uporaba prepo$^1$iljalnikov

~Zaèetek/Konec
  - Mo$nosti akcij pri zagonu in zaustavitvi programa

~MIME~~~~~
  - Prikazovalniki prilog vrst
MIME

~Imenik naslovov
  - Vidni stolpci, izmenjava osebnih podatkov

~ARexx~~~~~
  - Doloèanje novih makrov

~Razno ~~~
  - Poti, aplikacijske ikone, shranjevanje/izbris, sledenje
  in pakiranje

~Skrite mo$nosti
  - Teh ne vidite :-)
```

Na vseh polah so vseskozi prisotni trije gumbi:

[Shrani]

Da bi shranili spremembe na trdi disk kliknite na ta gumb. Spremembe bodo ohranjene tudi po ponovnem zagonu računalnika.

[Uporabi]

S tem gumbom bodo spremembe samo začasne. Veljale bodo samo do zaustavitve YAMa.

[Preklièi]

Ta gumb iznièi vse spremembe.

Meni

nudi šteje dodatne možnosti.

1.21 Nastavitve - Prvi koraki

Nastavitve - PRVI KORAKI (Neobhodno potrebne informacije za uporabo YAMa)

-----Najosnovnejše nastavitve-----

Ime in priimek

Vaše pravo ime in priimek. Poskrbite, da bo to polje izpolnjeno s toènimi podatki. Ne uporabljajte navednic, prosim.

Primer: Janez Kranjski

E-poštni naslov

To je vaš e-poštni naslov. Sestavljen je iz zaporedja <uporabniško_ime>@<ime_domene>.

Primer: jkranjski@dobavitelj.si

Strežnik za POP3

Internetni naslov vašega poštnega strežnika. Strežnik, ki je običajno računalnik vašega ISPja (dobavitelja storitev Interneta), mora biti sposoben komunicirati po protokolu POP3. Èe tega vnosa ne izpolnite, bo YAM uporabil naslov strežnika za SMTP.

Primer: mail.dobavitelj.si

Geslo

To je geslo, po katerem vas vpraša vaš poštni strežnik. Geslo je lahko ←, ne pa nujno, enako geslu, ki ga uporabljate za prijavo v vaš ISP (npr. z uporabo PPP).

Primer: nguz56

-----Èasovni pas-----

Èasovni pas

Datum in èas, ki ju YAM prikazuje v seznamu sporoèil, sta vedno pretvorjena v vaš krajevni èas. To vam zagotavlja pravilno razvrstitev sporoèil, poslanih iz vseh koncev sveta in iz razliènih èasovnih pasov. Èasovni pas je del datuma sporoèila; doloèa razliko med krajevnim in èasom Greenwich Mean Time (GMT). Èeelite, da bo imela spremenljivka èasovnega pasu vedno isto vrednost (npr.

razliko ure in pol), lahko to dosežete z določitvijo spremenljivke okolja YAM_TZ.

Primeri: GMT+1 (za Slovenijo)
 GMT (za Veliko Britanijo)
 GMT-5 (za ZDA EST npr. New York City)

[ ] Upoštevajte spremembe zaradi poletnega časa

To možnost morate vklopiti v obdobju uporabe poletnega časa. S tem bo vrednosti za časovni pas dodana ena ura. Če imate nameščen program SummertimeGuard YAM samodejno pretvarja v/iz poletnega časa.

1.22 Nastavitve - TCP/IP

Nastavitve - TCP/IP (Potrebne informacije za prenos e-pošte preko Interneta) ←

-----Pošiljanje pošte (SMTP)-----

Strežnik

Internetni naslov, na katerega pošiljate pošto. Strežnik na tem naslovu (ponavadi računalnik vašega ISPja (dobavitelja storitev Interneta)) mora biti sposoben komunicirati v skladu s protokolom SMTP. Oznaka vrat za storitev SMTP je običajno 25. Če strežnik uporablja drugačno vrednost od navedene, jo sami dotipkajte k naslovu poštnega strežnika. Naslov in oznako vrat mora ločevati dvopičje.

Primer: mail.dobavitelj.si

Domena

Pri pošiljanju pošte se mora vaš Amiga najprej predstaviti strežniku za SMTP ←

tako, da mu posreduje svoj naslov (ukaz HELO). SMTP strežnik se na podlagi tega naslova odloči, ali vam bo dovolil dostop, ali ne. YAM običajno posreduje samo tisti del naslova, v katerem je navedena domena, kar v večini primerov tudi zadošča. Če se pri tem pojavijo težave, tj. prejmete od vašega strežnika za SMTP ←

po pošiljanju pošte sporočilo o napaki, dopolnite nastavitve domene z npr. vnosom imena vašega računalnika.

Primer: mojaAmiga.dobavitelj.si

[ ] Strežnik za SMTP dovoljuje 8 bitov

Sprva je bila v e-poštne namene dovoljena samo uporaba nabora znakov US-ASCII. To je za uporabnike pomenilo prepoved uporabe naglašanih samoglasnikov

in podobnih neobičajnih znakov v e-pismih. Namesto črke 'ä' so tako morali natipkati 'ae'. Vzrok za to omejitev je bil v tem, da je večina strežnikov upoštevala le prvih 7 bitov in enostavno odrezala 8. bit. S tem je e-pismo precej osiromašila. Rešitev za problem je pomenila uvedba standarda MIME natisljivih citatov, po katerem so bili pred prenosom vsi 'neavtorizirani' znaki pretvorjeni v 7-bitne in pred dostavo ponovno obnovljeni v prvotno obliko. Sodobni poštni strežniki z ne-US-ASCII znaki nimajo več težav, tako da pretvorba

sporočil ni več nujna. Če ste povsem prepričani, da vaš poštni strežnik podpira

8-bitni prenos lahko izberete to možnost in pri prenosu prihranite nekaj bitov.

Najboljši način za preverjanje, ali vaš poštni strežnik podpira tak prenos je, da sami sebi pošljete sporočilo z naglašeni samoglasniki in pogledate, kaj se zgodi.

-----Prejemanje pošte (POP3)-----

Dostop do POP3

Poleg prvotnega strežnika za POP3, ki ste ga že določili v Prvih korakih

lahko tu določite podatke za dostop pošte za 15 dodatnih računov; imena se pojavijo na seznamu na levi, klik na ime sproži prikaz uporabnih podrobnosti na desni. Pomnite, da imate lahko več dostopnih računov za različne strežnike in istega uporabnika ali pa za isti strežnik in več uporabnikov. V obeh primerih lahko za novo pošto pogledate z enim samim klikom miške. Za vnos novih podatkov, potrebnih za nov e-poštni dostopni račun, kliknite na gumb [Nov]. Očitno je, da z gumbom [Izbriši] brišete dostopne račune.

Strežnik za POP3

Internetni naslov sistema, s katerega želite prevzeti pošto. Ta strežnik (ponavadi računalnik vašega ISPja (dobavitelja storitev Interneta)) mora biti sposoben komunicirati v skladu s protokolom POP3. Oznaka vrat za storitev POP3 je običajno 110. Če strežnik uporablja drugačno vrednost od navedene, jo sami dotipkajte k naslovu poštnega strežnika. Naslov in oznako vrat mora ločevati dvopičje.

Primer: pop.dobavitelj.si:109

ID uporabnika

Sem vnesite uporabnikovo ID, ki jo zahteva strežnik za POP3. Običajno bo ta enaka uporabniškemu imenu v vašem e-poštnem naslovu. Včasih pa pride do izjem,

tako da vam priporočam, da vseeno najprej preberete navodila vašega ISPja. (YAM bo sestavil polno ime za dostop oblike <uporabnikova-ID>@<strežnik>.)

Primer: jkranjski

Geslo

To je geslo, ki mora biti poslano poštnemu strežniku ob prijavljanju. Iz varnostnih razlogov lahko polje tudi pustite prazno. Če to tudi storite, boste morali geslo vnašati ob vsakem pregledovanju za novo pošto.

Primer: nguz56

[ ] Dejavni

Za zaznavo nove pošte na izbranem strežniku za POP3 vključite tole možnost. Če ne želite, da se ta e-poštni dostopni račun pregleduje samodejno, to možnost izključite in namesto te raje uporabite menijski element 'Mapa/Preveri posamezen račun' v glavnem oknu.

[ ] Prijava z uporabo APOP

Uporabnikova ID in geslo se pri povezavi s strežnikom za POP3 ponavadi prenašata kot navadno besedilo. To lahko pod določenimi pogoji predstavlja varnostno tveganje. Sodobni strežniki za POP3 zato podpirajo overovljanje APOP, ki omogoča prenašanje podatkov, šifriranih s ključem. Ključ podeli strežnik. Če

vaš strežnik za POP3 ne podpira tovrstnega overovljanja, boste pri preverjanju

nove poš^lšte prejeli sporoèilo o napaki. V tem primeru to možnost izkljuèite.

[ ] Izbrisi poš^lšto na strežniku

Ko je ta možnost vklopljena, bo nova poš^lšta po prenosu s poš^lštnega strežnika s tega strežnika izbrisana. Sporoèila bodo izbrisana š^lele po uspešnem prenosu in shranjevanju v vašem raunalniku. Èe dostopni žeton za POP3 uporablja veè ljudi ali pa ga želite pozneje uporabljati z drugega raunalnika, to možnost izklopite.

1.23 Nastavitve - Nova poš^lta

Nastavitve - NOVA POŠTA (Ureditve za prevzem poš^lšte)

-----Prezemanje-----

Predizbira

Po vzpostavitvi zveze s strežnikom za POP3 se bo odprlo predizbirno okno s

seznamom vseh novih sporoèil v POP3 nabiralniku. Za vsako sporoèilo se odloèite, ali ga boste sneli, izbrisali ali pa pustili na strežniku, odvisno paè od njegove velikosti, zadeve in poš^lšiljatelja. Za pravilno delovanje predizbire mora strežnik podpirati ukaz TOP (ki ga veèina strežnikov pozna).

nikoli:	predizbira je izklopljena
velika sporoèila:	pri predizbiri bodo prikazana le sporoèila, daljša od doloèene vrednosti
vedno:	pri predizbiri bo prikazano vsako sporoèilo
vedno, le velikosti:	prikazana bodo vsa sporoèila, vendar bo vidna le njihova velikost. Prednost tega naèina je v njegovi precejšnji hitrosti.

Omejitev velikosti

Èe je predizbira vklopljena, bodo sporoèila, ki presegajo tu navedeno velikost, poudarjena. Na ta naèin se izognete prevzemanju sporoèil z ogromnimi prilogami. Velikost je podana v kilobajtih. Èe ne želite uporabljati omejitev vnesite '0'. Izkazalo se je, da je za vsakdanjo rabo najbolj koristna ureditev 'Predizbira = velika sporoèila' in 'Omejitev velikosti = 100 kB'. Z uporabo teh nastavitvev se bo predizbirno okno odprlo le v primeru, ko velikost vsaj enega od novih sporoèil presega 100 kilobajtov.

[ ] Okno prenosa

S to izbiro se lahko odloèite, èe želite videti okno stanja prenosa med

prejemanjem ali poš^lšiljanjem poš^lšte. S 'samodejno' se odpre samo, èe prenos zaènete roèno. Okno se ne odpre med YAMovim samodejnim pregledovanjem za novo poš^lšto.

[ ] Izogibaj se podvojitvam

Èe možnosti za samodejni izbris poš^lšte s strežnika ne vklopite, bo poš^lšta ponovno prevzeta ob naslednjem YAMovem snemanju, torej bodo vsa sporoèila v mapi

'Prihajajoèa' podvojena. Da bi se izgonili tej te¾avi, potrdite to izbiro. Dokler je ta mo¾nost vklopljena, YAM bele¾i vsa prevzeta sporoèila v datoteki '.uidl' in uporablja posebne ukaze stre¾nika POP3 v izogib dvakratnemu prevzemu istega sporoèila. Èe stre¾nik POP3 podpira ukaze UIDL, bo preverjanje konèano razmeroma hitro, sicer bo YAM za branje ID sporoèila uporabil ukaz TOP. V primeru, da stre¾nik ne podpira niti tega ukaza, morate to mo¾nost izklopiti.

[ ] Posodobi stanje sporoèil

Èe je vklopljena ta mo¾nost, bo stanje vseh sporoèil mape 'Prihajajoèa' spremenjeno iz 'novo' na 'neprebrano'. Tako lahko v trenutku ugotovite, katera e-pisma ste sneli med zadnjim prevzemanjem po\$^1\$te.

-----Samodejno delovanje-----

Preglej novo po\$^1\$to vsakih [xx] minut

Tukaj doloèite èasovni razmik, po katerem YAM ponovno samodejno pregleda po\$^1\$tni stre¾nik z novo po\$^1\$to. Da bi to mo¾nost onemogoèili, vnesite vrednost ← 0.

Primer: 15 minut

[ ] Prezemi velika sporoèila

Pri samodejnem prevzemanju nove po\$^1\$te (vsakih xx minut ali z uporabo ARexxa) izbirno okno ne bo prikazano, saj je velika verjetnost, da uporabnik trenutno dela z drugim programom ali pa ga za raèunalnikom sploh ni. Neizbrana mo¾nost pomeni, da velika sporoèila, ki presegajo omejitve dol¾ine, ne bodo prevzeta, paè pa bodo ostala na stre¾niku.

-----Oznanilo-----

[ ] Zahtevek

Pri prevzemu nove po\$^1\$te odpre YAM zahtevek s prikazom novih in izbranih sporoèil.

[ ] Zvok

Po konèanem prevzemu nove po\$^1\$te predvaja YAM zvoèno datoteko. Za predvajanje je uporabljena knji¾nica podatkovnih tipov, zato je zvoèna datoteka lahko v kateremkoli formatu (kot npr. AIFF ali WAVE), èe le imate name\$^1\$èen podatkovni ← tip

zanj. Za preizkusno predvajanje kliknite na malo pu\$^1\$èico (znak PREDVAJAJ).

Primer: Podatki:Zvok/NovaPo\$^1\$ta.snd

[ ] Ukaz

To je program, ki se izvede pri prihodu nove po\$^1\$te. Vnesite ukaz tako, kot ← bi

ga vtiskali v ukazni lupini. Èe je ukaz dejansko skript ARexx morate predenj vstaviti ukaz 'rx'.

Primer: rx YAM:rexx/NovaPo\$^1\$ta.yam

1.24 Nastavitve - Filtri

Nastavitve - FILTRI (uporabni\$^1\$ko doloèeni po\$^1\$tni filtri)

Namen po\$^1\$tnega filtra je obdelati oz. razvrstiti po\$^1\$to glede na uporabni\$^1\$ ← \$ko

doloèena merila. Kadarkoli e-pismo ustreza doloèenemu vzorcu se izvede doloèena

akcija. Primeri uporabe filtrov so npr. tile:

- samodejno premikanje poš^lšte iz poš^lštnega seznama v določeno mapo
- samodejna obdelava prispelih povpraš^lševanj s poš^lšiljanjem predhodno določenih odgovorov
- samodejno izbrisanje nezaželjene e-poš^lšte (oglaš^lševanja preko e-poš^lšte, ← danes žele prave nadloge)
- samodejna preusmeritev poš^lšte drugemu prejemniku

Določite lahko do 100 tovrstnih filtrov. Seznam na levi prikazuje imena vseh žele določenih filtrov. Za prikaz podrobnosti filtra na desni, kliknite na njegovo ime. Podrobnosti so prikazane na treh polah - Možnosti, Primerjava in Ukrep. Kliknite na gumb [Nov] za tvorbo novega filtra ali pa uporabite gumb [Izbriš^lši] za njegov izbris. Filtri se izvrš^lšujejo v vrstnem redu od-zgoraj-navzdol, zato morate filtre, ki briš^lšejo ali premikajo sporočila, uvrstiti na dno seznama.

-----Pola Možnosti-----

Ime

Ime filtra služi le ugotavljanju istovetnosti in ni namenjeno drugi uporabi.

[ ] Oddaljeni filter

Oddaljeni filter bo na strežniku POP3 pregledal za novo e-poš^lšto, ne da bi jo prevzel. Za delovanje tega filtra je nujno, da strežnik POP3 podpira ukaz TOP. V nasprotju z 'običajnimi' filtri so z določenimi vzorci preiskane le glave e-pisem. Iz razumljivih razlogov potemtakem posredovanje in premikanje e-pisem z oddaljenimi filtri ni možno. Če so oddaljeni filtri vklopljeni, lahko upočasnjajo prevzemanje e-poš^lšte, vendar so nadvse priročni za zaš^lšèito pred nezaželjeno e-poš^lšto in 'pisemskimi bombami'.

[ ] Izvrš^lši na novi poš^lšti

Filter lahko obdelava vso novo poš^lšto, kar dosežete z vklopom te možnosti. Obdelava bo po prejetju nove poš^lšte stekla samodejno.

[ ] Izvrš^lši na poslani poš^lšti

To možnost vklopite, da bi filter obdelal vso poslano poš^lšto. Obdelava bo po poslanju poš^lšte stekla samodejno.

[ ] Izvrš^lši na zahtevo

Vklop te možnosti pomeni, da se bo filtriranje začelo po kliku na gumb Filtriraj v glavnem oknu ali izbiri menijskega elementa 'Filtriraj' menija 'Mapa'. Na ta način lahko obdelate tudi stara sporočila, ki niso nujno v mapi 'Prihajajoča'.

-----Pola Primerjava-----

Iš^lšèi v

Tu izberete del sporočila, ki bo preiskan z vzorcem za iskanje. Če želite preiskovati določeno vrstico glav, jo lahko poiš^lšèete v seznamu izbirnega gumba ali pa izberete 'Drugem polju:' in vtikate oznako polja v polju za vnos na desni. Izbira 'Telesu sporočila' povzroči iskanje v celotnem sporočilu, razen v glavi. Pomnite: preiskovanje celotnega sporočila lahko traja malo dlje (YAM mora pred iskanjem priloge formata MIME dekodirati).

Primer: Drugem polju: X-Mailer

Primerjanje

Ukaz vsebuje primerjalni operator in iskalni vzorec.

YAM upošteva naslednje primerjalne operatorje:

```
= primerjano besedilo mora ustrezati iskalnemu vzorcu
< primerjano besedilo mora biti "manjše" od iskalnega vzorca
> primerjano besedilo mora biti "večje" od iskalnega vzorca
<> besedilo mora biti različno od iskalnega vzorca
IN besedilo mora ustrezati vzorcu, ki je zapisan v datoteki, navedeni v
    polju za vnos na desni strani izbirnega gumba primerjav. Namesto
    iskalnega vzorca tu navedete ime datoteke z enim ali več iskalnimi
    vzorci. Na ta način lahko ustvarite tako imenovano 'Ubijalsko datoteko'
    s seznamom e-poštnih naslovov. Za njeno urejanje kliknite na ikono
    na skrajni desni.
```

Pomnite: delovanje primerjalnih operatorjev < in > je odvisno od tipa polja. YAM ve, da sta velikost sporočila in datum številski podatka in ju zato uredi v številskem vrstnem redu, za polja kot je npr. 'Subject' se uporablja črkovno številski vrstni red, podobno kot v telefonskem imeniku. Od tod veljata zvezi Janez < Janez in 12 < 2.

Vzorec iskanja sme vsebovati

vzorci

AmigaDOSa, kot so ?, #?, (a|b) in

[abc]. Pomnite: iskalni vzorec [YAM]#? bo našel vsa sporočila, ki se začnejo z Y, A ali M. Za filtriranje e-pisem s poštnega seznama (npr. poštnega seznama

v zvezi z YAMom) uporabite iskalni vzorec ?YAM#? ali pa filtru naročite primerjanje polja 'K' z naslovom seznama.

Primer: = YAM 1.3.#?

Naslov/Ime

Če s filtrom preiskujete polje glave z e-poštnim naslovom, lahko tu določite

ali naj se iskanje izvede v naslovu (npr. jkranjski@dobavitelj.si) ali v imenu avtorja (npr. 'Janez Kranjski').

[ ] Občutljivo na velikost črk

Izbira te možnosti služi ločevanju filtra med malimi in velikimi črkami.

[ ] Iskanje podnizov

Če iskalni vzorec sestoji le iz dela polja glave, v katerem naj se izvede preiskovanje, morate obvezno vklopiti to možnost. YAM bo sam na primeren način dopolnil iskalni vzorec z nizom #?.

Možna je povezava dveh iskalnih meril. Izbirni gumb vam omogoča določitev načina povezovanja:

ne kombiniraj	ne uporabi drugega merila
in	zadano mora biti obema meriloma
ali	zadano mora biti vsaj enemu merilu
izključujoče ali	ali eno ali drugo merilo mora zadostiti,
	ne pa obe hkrati

-----Pola Ukrep-----

[ ] Odbij

Èe želite, da bo e-pismo pri ujemanju iskalnemu merilu odbito drugi osebi, vklopite to možnost. Naslov tega prejemnika e-pisma vnesite v polje za vnos na desni.

Primer: jkranjski@doma.si

[ ] Posreduj

Èe je vklopljena ta možnost, bo ujemaòe e-pismo posredovano drugi osebi. E-poštni naslov tega prejemnika vnesite v polje za vnos na desni.

[ ] Odgovori

Z vklopom te možnosti dosežete, da bo YAM samodejno odgovoril na vsako sporoèilo, ki ustreza iskalnemu merilu. V polje za vnos zraven vnesite ime datoteke z besedilom za samodejno odgovarjanje.

Primer: YAM:Samodejna-Besedila/Odgovor1.txt

[ ] Izvršiti

To možnost izberite takrat, ko želite, da bi se pri vsakem ujemanju z iskalnim merilom zagnal zunanji program. Temu programu bo YAM posredoval pot do e-pisma kot zaèetni parameter. V polje za vnos zraven vnesite vsebino ukazne vrstice. Pomnite: za zagon skripta ARexx boste morali na zaèetek vrstice vstaviti ukaz 'RX'.

Primer: rx YAM:Rexx/Naroèise.rexx

[ ] Predvajaj zvok

Vklopite to možnost da bi se ob vsakem ujemanju sporoèila z iskalnim merilom predvajal zvok. Zvoèno datoteko navedite v polje za vnos zraven. Za predvajanje zvokov uporablja YAM knjižnice podatkovnih tipov. Za preizkusno predvajanje kliknite na malo pušèico (znak PREDVAJAJ).

Primer: Podatki:Zvok/SovraimSpam.wav

[ ] Premakni

Èe vklopite to možnost bo YAM vsa e-pisma, ustrezajoèa iskalnemu merilu, premaknil v drugo mapo. Mapo izberete s klikom na pojavni gumb.

[ ] Izbrišiti

Ko je izbrana ta možnost, bodo izbrisana vsa sporoèila, ki se skladajo z iskalnim merilom (Verjetno ste to ugotovili že sami... ;))

[ ] Ne prevzemi

Izbira te možnosti povzroèi, da se pošta, ki ustreza iskalnemu merilu, ne bo samodejno prevzela s poštnega strežnika. Skupaj s to možnostjo lahko uporabite oddaljeni filter, èe si raèun POP3 deli veè oseb.

1.25 Nastavitve - Branje

Nastavitve - BRANJE (Nastavitve prebiranja e-pošte)

-----Izgled glave-----

Glava

Polna glava bo prikazana, èe ste doloèili izbiro 'polna', Izberite 'brez', èe prikaza glave ne želite. Ko izberete 'izbrano' lahko sami doloèite, katera polja

glave naj bodo vidna v bralnem oknu. Za doloèitev polj lahko uporabite kakr\$^1\$enkoli

vzorec AmigaDOS

. Polja FROM, TO, DATE in SUBJECT so prednastavljena

v skladu s privzetimi nastavitvami. Izgled glave je lahko (zaèasno) spremenjen v samem bralnem oknu.

Primer: (From|Subject|Date|X-Mailer)

Podatki o po\$^1\$iljatelju

Èe je po\$^1\$iljatelj po\$^1\$te najden v YAMovem imeniku naslovov, bo YAM v ← razdelku

z glavo v bralnem oknu prikazal dodatne informacije. Èe ste izbrali mo`nost 'zgolj podatki', bo YAM prikazal ime in priimek, datum, naslov obièajne po\$^1\$te, opis itd., tj. podatke vpisa v imeniku naslovov. Da bi poleg tega pogledali tudi po\$^1\$iljateljevo sliko (èe ta seveda obstaja v imeniku ;-)) izberite mo`nost 'podatki in slika'.

[ ] Prelomi glavo

Izberete lahko prikaz polne glave v eni vrstici ali njen prelom preko dveh ali veè vrstic. V prvem primeru morate za pregled vseh podatkov uporabiti vodoravni drsnik.

-----Izgled telesa sporoèila-----

Loèen podpis

Loèevanje podpisa od besedila e-pisma z dvema pomi\$^1\$ljajema in presledkom. Èe tega naèina loèevanja noèete, lahko tu doloèite svojega. Poleg 'dveh pomi\$^1\$ljajev' lahko izbirate med 'loèno vrstico', 'prazno vrstico' ali uporabite izbiro 'brez podpisa', èe se noèete podpisati.

Barvasto besedilo

Razdelke besedila, vstavljene med znaka #, bo YAM posvetlil s posebno barvo (v lastnem urejevalniku in bralnem oknu). To posebno barvo lahko izberete tu.

Stari citati

Barvo za prikaz citiranega besedila izberete v modulu TextEditor nastavitvev MUI. Pri veènivojskem citiranju bo za parne nivoje (2., 4., itd.) izbrana alternativna barva.

[ ] Uporabi nesorazmerno pisavo

Pogosto je bolj smiselno, da za branje sporoèil uporabite nesorazmerno pisavo, ker bi bil prikaz s sorazmerno pisavo popaèen. Ne pozabite, da lahko doloèite poljubno pisavo v razdelku 'Fonts/fixed' modula 'TextEditor' YAMovih nastavitvev MUI.

[ ] Prika`i vsa besedila

Èe je ta mo`nost vklopljena in sporoèilo poleg osnovnega besedila vsebuje tudi priloge, bodo le-te prav tako prikazane, èe so le tipa 'besedilo'.

Uporabi sloge besedila

Za oznaèbo podèrtanega, po\$^1\$ševnega, krepkega in barvastega besedila uporablja YAM znake _ / * in #. Za doloèene posebne dokumente (kot npr. izvirne kode) lahko to zaradi prepovedi nekaterih znakov predstavlja te`avo. Zato imate tu mo`nost, da upodobitev slogov besedila vkljuèite ali izkljuèite.

-----Druge mo`nosti-----

Pretvorba nabora znakov

Pri branju sporočil je uporabljen pretvornik nabora znakov. V nekaterih državah uporabljajo namreč znake, ki jih Amigin nabor znakov ISO-Latin-1 ne vključuje. Na Poljskem na primer je zelo popularen nabor AmigaPL, saj zajema vse manjkajoče znake. YAM upošteva te znake tako pri branju, kot tudi pri pisanju. V predalu z znakovnimi nabori je nekaj primerov. Tabela za pretvorbo je urejena takole:

```
1. vrstica:          YCT1 - YAM Charset Translation
2. vrstica:          Opis pretvornika
3. vrstica:          Ciljni znakovni nabor, npr. iso-5589-1
nadaljnje vrstice: (neobvezno) FROM začetni nabor (npr. iso-5589-1)
                   (neobvezno) TO ciljni nabor
                   (neobvezno) HEADER
                   Prvotni znak=Nadomestni znak
```

Znaki so določeni v šestnajstiški kodi s predhodnim \$ ali kot dejanski znaki ←

Znakovna določitev lahko izgleda takole: \$E5=\$61 ali takole: å=a Z navedbo ključne besede HEADER bo pretvorba znakov opravljena tudi v glavah sporočil.

[ ] Več oken

Z uporabo te možnosti bo za branje vsakega novega sporočila odprto novo bralno okno. Hkrati imate lahko odprta največ štiri bralna okna.

1.26 Nastavitve - Pisanje

Nastavitve - PISANJE (Nastavitve za pisanje novih sporočil)

-----Message Header-----

Odgovor na

Običajno ostane to polje prazno. Privzet naslov za odgovor je vaš e-pošta ←
\$tini

naslov. Če želite uporabiti drugega (IN SAMO TEDAJ!!), ga vtipkajte v to polje.

Primer: jkranjski@doma.si

Organizacija

Da bi se v glavo vašega sporočila zabeležila vaš organizacija, štola, ←
društvo

ali kaj drugega, vnesite ta podatek sem.

Primer: Kranjska Izdelava Megle d.d.

Dodatna glava

Če morate iz kakršnegakoli razloga v glavi sporočila dodati eno ali več dodatnih vrstic, jih vnesite sem. Več vrstic vnesete tako, da jih ločite z nizom '\n'. PROSIM, NIKAR NE uporabljajte te ugodnosti, če ne poznate dovolj delovanja Internetne e-pošte.

Primer: Content-Language: si\nKeywords:Pattern, YAM, Internet

-----Telo sporočila-----

Pozdravna fraza

YAM bo vstavil to besedilo na začetek vsakega novega sporočila, ki ga

sestavite (z izjemo odgovorov in posredovanih sporočil). Prelom vrstice določite z nizom '\n'.

Primer: Zdravo,\n

Zaključna fraza

To besedilo je dodano na konec vsakega novega sporočila, ki ga sestavite, tik pred ločnik podpisa. Tudi tu prelom vrstice določite z nizom '\n'.

Primer: Lep pozdrav\n\nJanez Kranjski

Pretvorba nabora znakov

Pri pisanju sporočil je uporabljen naveden pretvornik znakovnih naborov. Več informacij na to temo lahko najdete v razdelku

Branje

Primer: YAM:charsets/LatinltoUSASCII (izbrišlje mutirane samoglasnike, itd.)

-----Urejevalnik-----

Prelom vrstic

Ko shranite na novo napisano sporočilo bo le-to preurejeno tako, da nobena vrstica ne bo presežala tu določenega števila znakov. YAMu lahko naročite tudi, ali naj med tipkanjem sproti vstavlja vrstične prelome ali pa naj to napravi tip preden bo sporočilo poslano.

Primer: 76

[ ] med tipkanjem

Če se odločite za vstavljanje kod vrstičnih prelomov med tipkanjem, vklopite to možnost. Na ta način se izognete neželjenim presenečenjem v besedilu, ki je preurejeno kasneje. Zavedajte se pa, da utegne biti zapovrstno vstavljanje in brisanje besedila manj udobno.

Zunanji urejevalnik

V primeru, da vam lastni urejevalnik ne ustreza in bi želeli uporabljati drugega (pri tem pa izgubiti samodejno črkovanje, sloge besedila in slovar), vnesite njegovo ime sem. Ne pozabite, da morate vnesti polno pot do urejevalnika in potrebne ključne besede kot npr. '-sticky' or '-keepio'.

Primer: C:Ed or C:CED -keepio

[ ] Zamenjaj takoj

To možnost vklopite, če želite pognati zunanji urejevalnik vedno, ko začnete pisati novo sporočilo. S tem se izognete dodatnemu kliku na gumb [Urejevalnik] v pisalnem oknu.

1.27 Nastavitve - Odgovarjanje

Nastavitve - ODGOVARJANJE (Odgovarjanje in posredovanje sporočil)

-----Posredovanje-----

Začetna fraza

To besedilo bo vstavljeno na začetek prvotnega besedila vsakega sporočila, ki ga posredujete. Spremenljivke, ki jih lahko vstavite, so zbrane v seznamu, ki se prikaže po kliku na pojavni gumb (%r na primer pomeni prejemnikovo ime, %s zadevo, itd.). Pri vstavljanju besedila v sporočilo zamenja YAM spremenljivke z njihovimi vrednostmi, ki jih preberete v sporočilu, ki ga nameravate

posredovati.

Primer: *** Posredovano sporoèilo od %n o %d: ***\n

Zaključna fraza

To besedilo bo dodano na konec posredovanega sporoèila (toda pred zaključno frazo). Kliknite na pojavni gumb in na seznamu izberite spremenljivko (zadevo, datum, po\$^1\$iljatelj, itd.).

Primer: *** Konec posredovanega sporoèila ***\n

-----Odgovarjanje-----

Privzeta fraza v odgovorih

Ko odgovarjate na sporoèilo lahko YAM v novo sporoèilo samodejno vstavi tri različne fraze: pozdrav (Otvoritvena), uvod k citiranemu sporoèilu (Uvodna) in končna fraza (Zaključna). Za izbiro ene od fraz uporabite izbirni gumb in željeno frazo vnesite v polje na desni. Spremenljivke (za zadevo, datum, po\$^1\$iljatelj, itd.) lahko izberete s klikom na pojavni gumb.

Primer:

```
[Otvoritvena]   Zdravo %f,\n
[Uvodna]        V %d, si napisal(-a):\n
[Zaključna]     Lep pozdrav
```

Alternativna fraza v odgovorih

Komuniciranje preko Interneta pogosto terja pisanje v tujem jeziku. Iz tega razloga vam YAM omogoča uporabo alternativne zbirke fraz v odgovorih, ki bo izbrana samodejno vsakič, ko bo prejemnikov naslov ustrezal uporabni\$^1\$ko določenemu vzorcu. Na ta način lahko na primer uporabljate nem\$^1\$ko različico zbirke fraz v odgovorih za naslove v Nemèiji, Avstriji in @vici, medtem ko za ostale dr\$^1\$ave uporabljate angle\$^1\$ko različico.

Primer:

```
[Otvoritvena]   Zdravo %f,\n
[Uvodna]        V %d si napisal(-a):\n
[Zaključna]     Lep pozdrav
```

Uporabi pri naslednjih domenah

Vsakokrat, ko prejemnikov naslov ustreza
vzorcju AmigaDOS
bo uporabljena

alternativna fraza za odgovore.

Primer: #?.(de|ch|at) (Naslovi v dr\$^1\$avah, kjer je materni jezik nem\$^1\$èina)

Odgovorna fraza za po\$^1\$stne sezname

Za odgovor na sporoèilo iz po\$^1\$stnega seznama je na razpolago dodatna zbirka fraz. Uporabljena bo, èe je sporoèilo, na katerega odgovarjate, shranjeno v mapi s podporo za po\$^1\$stni seznam (

Nastavitve map
).

Primer:

```
[Otvoritvena]   Zdravo!\n
[Uvodna]        V %d, je %n napisal(-a):\n
[Zaključna]     Lep pozdrav
```

[ ] Citirano sporoèilo oznaèi z

To mo\$^1\$nost vklopite ko \$^1\$elite, da YAM citira sporoèilo, na katerega odgovarjate. Na zaèetek vsake vrstice prvotnega sporoèila bo dodan niz znakov, ki so navedeni v polju za vnos na desni, in \$^1\$e en presledek. Za izbiro

po\$^1\$iljateljstevih začetnic kliknite na pojavni gumb.

Primer: %i>

[ ] Citiraj prazne vrstice

Običajno je znak za citiranje vstavljen tudi na začetek praznih vrstic citiranega sporočila. Če vam to iz kakrš^1\$negakoli vzroka ni po volji, to možnost izklopite.

[ ] Preveri naslov prejemnika

Če vklopite to možnost, bo YAM preveril, ali imata po\$^1\$iljatelj in prejemnik enak naslov. Če je polje 'From' glave sporočila drugačno od vsebine polja 'ReplyTo' lahko uporabnik (to ste vi) izbere komu odgovoriti. Tako lahko razmeroma enostavno po\$^1\$ljete zasebni odgovor na sporočilo iz po\$^1\$tnega seznamu. ←

[ ] Odstrani podpis

Z vklopom te možnosti se izognete citiranju podpisa (saj ga boste v večini primerov izbrisali). To bo delovalo le v primeru, ko je v prvotnem sporočilu podpis ločen od dejanskega besedila z običajnim razmejitvenim nizom '--'.

1.28 Nastavitve - Podpis

Nastavitve - PODPIS (Določanje podpisa in sklepnih vrstic)

V YAMu lahko določite in uporabljate en običajni in dva alternativna podpisa (npr. en podpis za zasebno po\$^1\$to in drugi za poslovno). S klikom na izbirni gumb pridete do prikaza podpisov, ki jih urejate v oknu z malim urejevalnikom besedil.

[ ] Uporabi podpis

Če je ta možnost vklopljena, bo podpis vstavljen na konec vsakega napisanega sporočila.

[Uredi z zunanjim urejevalnikom]

Kliknite na ta gumb, če želite urejati sporočilo z zunanjim urejevalnikom, določenim na poli 'Nastavitve/Pisanje/Zunanji urejevalnik'.

[Vstavi naključno sklepno vrstico]

Za vstavitve spremenljivke '%t' na trenutni položaj kurzorja kliknite na ta gumb. YAM bo pri obdelavi novega sporočila to spremenljivko nadomestil z naključno sklepno vrstico iz datoteke s sklepnimi vrsticami.

[Vstavi ENV:Signature]

Klik na ta gumb povzroči vstavitve spremenljivke '%e' na trenutni položaj kurzorja v urejevalniku. YAM bo pri tvorbi novega sporočila to spremenljivko nadomestil z vsebino spremenljivke okolja 'SIGNATURE'. Na ta način dosežete, da so v podpis samodejno vstavljene razične vrednosti, kot npr. datum, trenutna temperatura, čas, vaš^1\$ telesna viš^1\$ina ali karkoli drugega...

Datoteka s sklepnimi vrsticami

Datoteka sklepnih vrstic vsebuje krilatice, kratke pesmi in druge zelo resne ali hudomuš^1\$ne modrosti, ki so naključno izbrane in vstavljene v vaš^1\$ podpis. ←

Na

Aminetu obstajajo zbirke s tisočimi in tisočimi takš^1\$nih sklepnih vrstic.

Primer: YAM:.sklvrstice

Loènik sklepnih vrstic

Ker lahko sklepna vrstica zavzema veè dejanskih vrstic, morate njihove vpise v datoteki med seboj loèiti z loèilnim nizom. V to polje vnesite niz, ki ga %elite uporabljati v ta namen.

Primer: %%

1.29 Nastavitve - Seznami

Nastavitve - SEZNAMI (Razpored stolpcev v razliènih seznamih)

Seznam map

Izberite nadrobnosti, ki jih %elite videti v seznamu map.

Seznam sporoèil

Izberite nadrobnosti, ki jih %elite videti v seznamu sporoèil.

[ ] Uporabi nesorazmerno pisavo

Pogosto je smiselno, da za prikaz uporabljate nesorazmerno pisavo, saj lahko sorazmerna pisava izgleda dokaj zmedeno. Ne pozabite, da lahko doloèite poljubno pisavo v razdelku 'Fonts/fixed' modula 'TextEditor' YAMovih nastavitvev MUI.

[ ] Èas v utripih ur Swatch

To mo%nost izberite za prikaz èasa v Swatchevih utripih namesto v obliki ure:minute. Ta revolucionarna èasovna enota - izna\$^1\$el jo je \$^1\$vicarski izdelovalec ur Swatch - deli dan na 1000 utripov in ne upo\$^1\$teva loèevanja med èasovnimi pasovi. Èasovno izhodi\$^1\$èe je poldnevnik kraja Biel v @vici.

1.30 Nastavitve - Varnost

Nastavitve - VARNOST (@ifriranje, anonimna po\$^1\$ta, protokoli)

-----PGP-----

Pot do PGP

Slavni (nekateri ljudje in ugledne%i bi celo rekli notorièni) program PGP (Pretty Good Privacy) Philipa Zimmermanna slu%i \$^1\$ifriranju, de\$^1\$ifriranju in digitalnemu 'podpisovanju' sporoèil. Namestite prosim PGP tako, kot je opisano v priroèniku za PGP in sem vpi\$^1\$site polno pot do predala z izvr\$^1\$ljivimi datotekami PGP. YAM samodejno zazna, èe uporabljate razlièico 2.6 ali 5.x.

Primer: Delo:Programi/PGP/bin/

ID va\$^1\$ega kljuèa za PGP

Za podpisovanje sporoèil potrebuje YAM bli%njico do va\$^1\$ega skritega kljuèa PGP. Kliknite na pojavni gumb in izberite va\$^1\$ kljuè. Èe kljuèa ne morete najti, sta za to dva mo%na razloga: ali paket PGP na va\$^1\$em sistemu ni pravilno name\$^1\$ ←
\$èen

ali pa ste navedli napaèno pot do izvr\$^1\$ljivih datotek PGP.

Primer: 0x70804A7B

[ ] @ifriraj zase

@ifriranje sporoèil za doloèenega prejemnika ima eno slabost: po \$^1\$ifriranju

sporočila ne morete več brati ali urejati. Z vklopom te možnosti boste mogli sporočilo brati ali urejati tudi po \$^1\$ifriranju. To vam bo YAM omogočil s tem, da bo e-pismo \$^1\$ifriral s prejemnikovim ključem, prav tako pa tudi z vašim.

-----Anonimna pošta-----

Prepošiljalnik

E-poštni naslov prepošiljalnika, ki ga želite uporabljati. Pri pošiljanju anonimne pošte bo tako imenovani 'prepošiljalnik' iz glave sporočila izbrisal vse podatke, ki bi lahko bili uporabljeni pri določenju pošiljatelja, in tako spremenjeno sporočilo posredoval dejanskemu prejemniku. Naslove prepošiljalnikov lahko poiščete, če iskalnemu računalniku podate ključno besedo 'remailer'. Primer: Prepošiljalnik <remailer@replay.com>

Polje v glavi

Naslov dejanskega prejemnika sporočila je prenesen prepošiljalniku v polju glave ali v prvi vrstici sporočila. V slednjem primeru enostavno dodajte na začetek polja razpošiljanja prazno vrstico z vstavitvijo niza '\n'. Spremenljivka '%s' bo nadomeščena s prejemnikovim naslovom. Za podrobne informacije o formatu polja razpošiljanja pogledajte prosim v dokumentacijo za prepošiljalnik. Primer: Anon-to: %s

-----Dnevniki-----

Pot

YAM bo shranjeval dnevnike v predal, čigar pot je navedena tu. Dnevniki imajo zapise oblike: Datum/čas/[koda]/opis dogodka. Koda sestoji iz dveh števk in je priročna pri izvajanju računalniške analize dnevnih zapisov, saj ni odvisna od izbranega jezika (za razliko od opisov dogodkov).

[ ] Razdeli dnevnik

Za vsakomesečno tvorjenje dnevnika vklopite to možnost. Zaradi ločevanja med ustvarjenimi datotekami YAM v ime dnevnika doda datum beleženja, npr. YAM-Jan98.log. Če želite imeti samo en skupen dnevnik, pustite to možnost izklopljeno.

Način

Če vas zapisovanje dnevnikov ne zanima, izberite 'brez'. Izbiro 'normalen' uporabite za beleženje pomembnih dogodkov, kot je prejetje/pošiljanje. V 'obširnem' načinu bo YAM podrobno zabeležil prenos vsakega e-pisma.

[ ] Beleži vse dogodke

Izklopite to možnost le takrat, ko želite beležiti samo dogodke pri pošiljanju/prejetju.

1.31 Nastavitve - Začetek/Konec

Nastavitve - ZAÈETEK/KONEC (Akcije po zagonu in pred zaustavitvijo programa)

-----Pri zagonu programa-----

[ ] Naloži vse mape

Pri uporabi obsežnih arhivskih map lahko z izklopom te možnosti povečate YAMovo zagonsko hitrost. Poleg tega bo izklop te možnosti prihranil pomnilnik, saj bodo pri zagonu naložena le kazala sistemskih map. Kazala uporabniških določenih map bodo naložena le takrat, ko ji boste potrebovali.

[ ] Označi vso novo pošljo kot neprebrano

Da bi pri zagonu vsa sporočila s stanjem 'novo' označili kot 'neprebrana', vklopite to možnost.

[ ] Izbriši staro pošljo

V primeru, da ste pri določenih mapah določili največjo starost sporočil, in vklopite to možnost, bo YAM po dejanskem zagonu izbrisal vsa sporočila, ki to starost presegajo.

[ ] Odstrani izbrisano pošljo

Èe želite, da YAM pri vsakem zagonu izprazni mapo 'Izbrisana', uporabite to možnost.

[ ] Preveri rojstne dneve

To možnost vklopite, èe želite, da YAM pri zagonu pregleda imenik naslovov in vas obvesti, èe ima kakšna oseba rojstni dan. Èe praznuje vaš(-a) prijatelj(-ica) (ali celo poslovni(-a) partner(-ka)), mu(ji) lahko takoj pošljete èestitko.

[ ] Pošljij pripravljeno pošljo

Èe je ta možnost vklopljena, bo YAM pri zagonu preiskal mapo 'Odhajajoèa' in vas vprašal, èe želite poslati sporočila, ki so v njej. Pomnite: to deluje le, ko imate že naložen sklad TCP/IP. Preverjanje lahko zaèasno preskoèite, èe YAM poženete v lupini z navedbo ključne besede NOCHECK.

[ ] Prezemi novo pošljo

YAM bo v primeru, da je izbrana ta možnost (in je na vašem sistemu že naložen sklad TCP/IP), na pošltnem strežniku pogledal za novo pošljo. Pregledovanje lahko zaèasno preskoèite, èe YAM poženete v lupini z navedbo ključne besede NOCHECK.

-----Pri zaustavitvi programa-----

[ ] Pošljij pripravljeno pošljo

Ta možnost služi namenu, da program pred zaustavitvijo v mapi 'Odhajajoèa' pošlje sporočila, pripravljena na odpremo. Èe je možnost izbrana, vas bo YAM tik pred zaustavitvijo vprašal, èe želite ta sporočila poslati (seveda bo to storil le tedaj, ko ta mapa ne bo prazna).

[ ] Izbriši staro pošljo

V primeru, da ste pri določenih mapah določili največjo starost sporočil, in vklopite to možnost, bo YAM pred dejansko zaustavitvijo izbrisal vsa sporočila, ki to starost presegajo.

[ ] Odstrani izbrisano pošljo

Èe želite, da YAM pri vsaki zaustavitvi izprazni mapo 'Izbrisana', uporabite to možnost.

1.32 Nastavitve - MIME

Nastavitve - MIME (Ogledovalniki prilog MIME)

-----Ogledovalniki MIME-----

Privzeti program za prikaz prilog je MultiView. Sporočila v formatu MIME vsebujejo polje, imenovano 'ContentType', v katerem je zapisan tip kodirane datoteke. Za vsak posamezen tip datoteke lahko določite program, s katerim se le-ta obdeluje. To je pomembno za tiste uporabnike, ki za prikaz slik, predvajanje zvokov in obdelavo datotečnih tipov, ki \$^1še niso podprti s podatkovnimi tipi, ne želijo uporabljati programa MultiView. Za nastavitev ogledovalnika kliknite na gumb [Nov], za njegovo brisanje pa ne gumb [Izbri\$^1ši].

Tip priloge

To je tip dejanskega vpisa, ustreza pa polju ContentType v glavi priloge. Tip lahko izberete iz pojavnega seznama ali pa zanj uporabite vzorce AmigaDOSa; da bi uporabljali en sam program za celoten razred datotečnih tipov, uporabite npr. 'image/#?'.
Primer: image/jpeg

Konènica

Konènica imen datotek posameznega datotečnega tipa. Ta YAMu omogoča pravilno izpolnitev polja ContentType v glavah prilog.
Primer: jpg jpeg jfif

Ogledovalnik

Izberite program, ki bi ga radi uporabili za prikaz priloge. V ukazno vrstico ne pozabite vstaviti "%s", ki ga bo YAM med obdelavo nadomestil z imenom datoteke. Narekovaji pri "%s" omogočajo uporabo presledkov v imenu datoteke.
Primer: TOOLS:Gfx/ViewJPG "%s"

Privzeti ogledovalnik

To je ogledovalnik, ki bo uporabljen v primeru, ko priloga ne ustreza nobenemu uporabni\$^1ško določenemu datotečnemu tipu (poglejte v opis zgoraj).
Primer: SYS:Utilities/Multiview "%s" SCREEN

[ ] Prepoznav dvojni\$^1ške priloge

Nekateri po\$^1stni odjemalci v polju priloge ContentType vedno navedejo dvoji\$^1ški datotečni tip 'application/octet-stream'. Da bi vam bilo kljub temu omogočeno pregledovanje prilog z ustreznimi programi, poi\$^1šèe YAM ustrezen ogledovalnik v njihovem seznamu na osnovi konènice imena priložene datoteke (poglejte v razdelek Konènica).

-----Poti-----

Dekodiraj datoteke v

To je predhodno izbrani predal, v katerega se dekodirajo priloge sporočila.

Primer: Delo:Podatki/V

Priloži datoteke iz

Pri vsakokratnem prilaganju datoteke novemu sporočilu, bo YAM za datoteko najprej pogledal v navedeni predal.

Primer: Delo:Podatki/Iz

1.33 Nastavitve - Imenik naslovov

Nastavitve - IMENIK NASLOVOV (vidni stolpci, izmenjava osebnih podatkov)

Stolpci

Izberite navedenosti, ki jih želite videti v imeniku naslovov.

-----Izmenjava osebnih podatkov-----

[ ] Dodaj osebne podatke

Če obkljukate to možnost, boste v glavi vsakega sporočila ustvarili posebno polje z osebnimi podatki, kot so poštinski naslov, telefonska številka, domača stran, datum rojstva in URL vaše slike. Če tudi prejemnik uporablja YAM, mu bo program omogočil tvorbo vpisa v imeniku naslovov in njegovo izpolnitev z vašimi podatki. Da bi to dosegli, dodajte v vaš imenik naslovov nov vpis z vašimi podatki (YAM bo našel vaš vpis na podlagi e-poštnega naslova).

Shrani pošiljateljev naslov

YAM lahko med branjem sporočila samodejno shrani pošiljateljev naslov, tj. ustvari nov vpis v imeniku naslovov. Izberite enega od teh načinov:

nikoli	Ne shranjuj naslovov
najprej vprašaj	Vsakič sproti boste vprašani, ali naj se naslov shrani
če ni podatkov,	Vprašani boste le takrat, ko so na voljo
najprej vprašaj	osebni podatki pošiljatelja, sicer naslov ne bo shranjen
če so podatki	Naslov bo samodejno shranjen le v primeru,
	ko so na voljo osebni podatki pošiljatelja
vedno	Vsi novi naslovi bodo samodejno shranjeni

Shrani fotografije v

V tem predalu so shranjene slike pošiljateljev.

Primer: YAM:Gallery

Skupina za nove vpise

To je vzdevek skupine, ki bo vsebovala nove vpise v imenik naslovov. Če še ne obstaja, bo skupina ustvarjena.

Primer: NOVI

URL vaše slike

Vnesite spletni naslov (URL) vaše slike, če ta obstaja. URL bo vpisan v glavo

vsakega odhajajočega sporočila, če je vključena možnost 'Dodaj osebne podatke'.

Primer: http://www.yam.ch/gallery/BECK_Marcel.gif

Nadomestni strežnik za HTTP

Èe je vaš¹ računalnik za po³arnim zidom in do Interneta dostopate preko nadomestnega stre³nika, morate vnesti naslov slednjega. Èe tega ne storite, k sebi ne boste mogli prenaš¹ati fotografij in informacij o novih različicah YAMa. Primer: proxy.dostop.si:8080

1.34 Nastavitve - ARexx

Nastavitve - AREXX (Skripti ARexx in AmigaDOS)

Razen menija ARexx glavnega okna, ki lahko dr³i do deset skriptov, lahko skripte ARexx poganjajo doloèeni dogodki. Tako z dvema enostavnima skriptoma za³enete Miami in se s tem prikljuèite, prevzamete novo poš¹to in po konèanem snemanju Miami zaustavite.

Ime

Naslov skripta kot je prikazan v meniju ARexx, npr. Zagon brskalnika.

Skript

Ime datoteke ARexx skripta skupaj s potrebnimi parametri (v ustaljenem ARexx-ovem slogu, toda brez klica 'RX').

Primer: YAM:rexx/StartBrowser.rexx

[ ] Odpri okno konzole

Med delovanjem skripta bo odprto vhodno/izhodno okno. Èe le-tega ne potrebujete, to mo³nost izklopite.

[ ] Poèakaj na zakljuèek

To mo³nost pustite izklopljeno, èe ³elite skript pognati v ozadju, kar pomeni, da noèete èakati na njegov zakljuèek.

1.35 Nastavitve - Razno

Nastavitve - RAZNO

-----Poti-----

Predal za zaèasne datoteke

YAM potrebuje ta predal za shranjevanje nekaterih datotek med obdelavo sporoèil. Èe imate malo prostega pomnilnika (2MB ali manj) je bolje, da izberete pot na trdem disku in se tako izognete mo³anim problemom z dolgimi sporoèili.

Primer: RAM:t

-----Aplikacijska ikona stanja nabiralnika-----

Polo³aj X Y

Vnesite ³eljeni polo³aj YAMove aplikacijske ikone na zaslonu Workbena. V primeru, da je na tem mestu ³e kakš¹na druga ikona, bo Workbench samodejno doloèil 'varno' lego za aplikacijsko ikono (zato vam ni treba skrbeti glede 'izbrisa' druge ikone).

Primer: X 550 Y 144

[ ] Zapiralni gumb ikonizira program

Običajno bo program zaustavil klik na zapiralni gumb (ali pritisk tipke ESC). Pri izbiri te možnosti bosta omenjena postopka program le ikonizirala.

-----Shrani/izbriš^lši sporočila-----

[ ] Potrditev brisanja [xx] ali veè sporoèil

Èe je ta možnost vkljuèena, bo pred brisanjem tu vneš^lšenega š^lštevíla ← sporoèil prikazan varnostni zahtevek. Ta zaš^lšèita je smiselna pri izbiri dveh ali veè sporoèil.

[ ] Takoj odstrani sporoèila

Èe izberete to možnost, potem sporoèila, doloèena za brisanje, ne bodo premaknjena v mapo 'Izbrisana', temveè bodo takoj izbrisana s trdega diska. Na ta naèin boste sicer privarèevali nekaj èasa in pomnilnika, vendar ne boste mogli obnoviti pomotoma izbranih sporoèil.

[ ] Shrani poslana sporoèila

Z vklopom te možnosti naroèite YAMu, naj poslana sporoèila shrani v mapo 'Poslana'. Enako naroèilo lahko podate tudi pri obdelavi vsakega e-pisma posebej.

-----Sledenje sporoèilom-----

Tu lahko doloèite, kako naj YAM reagira, ko poš^lšiljatelj pri pisanju sporoèila z izbiro možnosti 'Message tracking' zahteva poroèilo o stanju (MDN).

Ignoriraj	- Zahteva bo v celoti ignorirana, poroèilo o stanju ne bo ustvarjeno.
Samodejno zavrni	- Poš^lšiljatelj bo obveš^lšèen o tem, da mu poroèila o stanju ne želite poslati.
Sprejmi	- Poš^lšiljatelj bo obveš^lšèen o stanju sporoèila v skladu s svojo zahtevo.
Vpraš^lšaj uporabnika	- V vsakem primeru posebej odloèite, ali želite ignorirati, zavrniti ali sprejeti zahtevo.

Dodatno lahko YAMovo reagiranje povežete z dogodkom, ki aktivira poroèilo o stanju:

Prikaži	- Sporoèilo bo prebrano ali pa bo nanj poslan odgovor
Obdelaj	- Sporoèilo bo odbito ali posredovano, ne da bi bilo prebrano
Izbriš^lši	- Sporoèilo bo brez vpraš^lšanj izbrisano
Filtriraj	- Sporoèilo bo filter samodejno obdelal ali izbrisal

[ ] Poš^lšlji takoj

Poroèilo o stanju bo poslano takoj, èe je le pognan sklad TCP/IP. Èe sklad ni pognan, bo poroèilo shranjeno v mapo 'Odhajajoèa'.

-----Nastavitve XPK/LhA-----

Pakirni program

S klikom na pojavni gumb lahko izberete knjižnico XPK, ki jo želite uporabljati za stiskanje map. Pred tem mora biti na vašem računalniku že nameš^lšèen paket XPK. Tega paketa v YAMovem arhivu ni; dobite ga na Aminetu. Uèinkovitost pakirnika uravnate z uporabo drsnika na desni strani pojavnega gumba. Veèja vrednost pomeni uèinkovitejš^lše in obenem poèasnejš^lše stiskanje.

Primer: NUKE 100%

Zapakiraj/zaščititi

Kliknite na pojavni gumb in izberite knjižnico XPK, ki jo želite uporabljati za stiskanje map in njihovo zaščito z geslom. Izberete lahko le knjižnice XPK, ki tovrstno zaščito podpirajo. Učinkovitost pakirnika določite z drsnikom na desni strani pojavnega gumba.

Primer: HUFF 50%

Arhivirni program

YAM omogoča stiskanje datotek pred njihovim prilaganjem v e-pismo. Za ta namen so primerni arhivirni programi, kot npr. LhA, LZX ali ZIP. Vnesite celotno ukazno vrstico vašega priljubljenega arhivirnega programa. S klikom pojavnega gumba na desni strani polja za vnos lahko vstavite spremenljivke imena arhiva in izvornih datotek (ali seznam imen izvornih datotek).

Primer: LhA -a -m -i%l a %a

Primer: BIN:LZX -a -m a %a %f

1.36 Nastavitve - Skrite možnosti

Nastavitve - SKRITE MOŽNOSTI

YAM prepozna nekaj parametrov, ki jih ne morete določiti v oknih za nastavitve. Do njih pridete, če v vašem urejevalniku besedil naložite datoteko YAM:.config in poiščete razdelek [Advanced] (slov. Napredno). Tam jih lahko ročno spremenite.

LetterPart (slov. PisemskiDel)

Navadno je dejansko besedilo vsebovano v prvem delu večdelnega sporočila, sledeči deli pa vsebujejo priloge. Redki poštni strežniki, npr. GeoCities, uporabljajo prvi del za oglaševalska sporočila, ki so v odgovorih citirana namesto dejanskega besedila. Z določitvijo možnosti LetterPart lahko to neskladje odpravite.

Primer: LetterPart = 2

WriteIndexes (slov. ZapisujKazala)

Ko se vsebina mape spremeni, mora YAM ponovno zgraditi kazalo. Kazalo je vzdrževano v pomnilniku in shranjeno na trdi disk pri običajni zaustavitvi programa. V primeru da morate ponovno zagnati računalnik (npr. zaradi sesutja), mora YAM pri zagonu ponovno zgraditi kazala. V izogib temu YAM shranjuje spremembe v kazalo v 120-sekundnih presledkih. Ta časovni presledek lahko spremenite z uporabo možnosti WriteIndexes.

Primer: WriteIndexes = 30

AutoSave (slov. SamodejnoShranjaj)

Med vnašanjem dolgih sporočil YAM vsakih deset minut zapiše vsebino urejevalnika v datoteko .autosave0.txt ali autosave1.txt v programskem predalu. Po sesutju lahko to datoteko naložite z uporabo menijskega elementa "Besedilo/Vstavi kot...". Parameter AutoSave pomeni presledek v sekundah med dvema zapisovanjema rezervne kopije.

Primer: AutoSave = 600

SupportSite (slov. PodpornoMesto)

To je naslov YAMove domače strani, preko katere program dostopa do galerije slik uporabnikov in podatkov o različicah.

Primer: SupportSite = <http://www.yam.ch/>

JumpToNewMsg (slov. SkoèiNaNovoSporoèilo)

Èe je ta mo¾nost postavljena na 'Y', se YAM pri vsakem odpiranju mape postavi na prvo novo ali neprebrano sporoèilo.

Primer: JumpToNewMsg = N

PrinterCheck (slov. PreizkusTiskalnika)

Pred tiskanjem sporoèila opravi YAM preizkus tiskalnika. Ta preizkus lahko onemogoèite, saj ni popolnoma zdru¾ljiv z nekaterimi tiskalni\$^1škimi gonilniki.

Primer: PrinterCheck = N

IsOnlineCheck (slov. Preizkus:JeNaZvezi?)

Èe uporabljate paket Miami ali AmiTCP Genesis lahko YAM preveri, èe je va\$^1ša Amiga dejansko na zvezi. Pri uporabi ostalih programskih paketov za TCP/IP se lahko YAM prito¾uje o manjkajoèi povezavi, medtem ko ste dejansko na zvezi. V teh primerih morate to mo¾nost izklopiti.

Primer: IsOnlineCheck = N

ConfirmOnQuit (slov. PotrditiPredKoncem)

Ko je ta mo¾nost omogoèena, YAM pri zaustavitvi vedno terja potrditev. Privzeto je, da zahteva YAM potrditev le v primeru, ko nekaterih podatkov \$^1še niste shranili (nastavitve, imenika naslovov).

Primer: ConfirmOnQuit = Y

HideGUIElements (slov. SkrijElementeGUI)

Ta mo¾nost slu¾i izkljuèitvi prikaza nekaterih elementov grafiènega uporabni\$^1škega vmesnika. Pri\$^1steti smete naslednje vrednosti: 4 za orodne ← vrstice,

2 za prikaz polo¾aja kurzorja v urejevalniku in 1 za statusno vrstico.

Primer: HideGUIElements = 3

LocalCharset (slov. KrajevniNaborZnakov)

To je oznaka ISO nabora znakov, ki ga uporabljate na va\$^1šem raèunalniku. Privzeta oznaka iso-8859-1 (Latin-1) velja za Zahodno Evropo in dr¾ave, kjer se govori angle\$^1ski jezik. Uporabniki s Poljske ali iz Rusije bo morali to mo¾nost po vsej verjetnosti doloèiti po svoje.

Primer: LocalCharset = iso-8859-2

1.37 Nastavitve - Meniji

Nastavitve - MENIJI

Projekt/Odpri...

Nalo¾i datoteko z nastavitvami in vam s tem omogoèi uporabo veè razliènih nastavitvenih ureditev.

Projekt/Shrani kot...

Shrani trenutne nastavitve pod drugim imenom.

Uredi/Nastavi na privzeto

Ponovno nastavi parametre izbrane pole na njihove privzete vrednosti, shranjene v YAMu.

Uredi/Ponovno nastavi vse nastavitve

Ponovno nastavi vse parametre na njihove privzete vrednosti, shranjene v YAMu.

Uredi/Zadnje shranjeno

Nadomesti trenutne nastavitve s tistimi, ki so bile nazadnje shranjene.

Uredi/Obnovi

Zavrže vse spremembe nastavitvev, narejene po tem, ko so bile zadnje shranjene ([Shrani]) ali uporabljene ([Uporabi]).

Dodatki/Uvozi MIME ogledovalnike in tipe...

Uvozi vrste prilog, konènice imen datotek in ogledovalnike MIME. Podprti formati datotek so mime.types, mailcap in MIME.prefs. Ta menijski element lahko izberete le iz pole

MIME

.

1.38 Imenik naslovov

IMENIK NASLOVOV

menijska vrstica

orodna vrstica			
Vzdevek	Ime	Opis	Naslov
jkk	Janez Kranjski	kolega	jkranjski@dobavitelj.si

Privzeto je, da vkljuèuje prikaz seznama \$^1štiri stolpce, kot je prikazano zgoraj ←

vendar lahko (kar je razumljivo) nastavitve za

Seznam

spremenite tako, da so

prikazane tudi npr. telefonske \$^1številke. Prav tako lahko na naèin povleci in spusti stolpce prerazporejate ali pa jih ožate in \$^1širite z vleèenjem loènikov med njimi.

Dvokliknite na vpis da bi pogledali ali uredili podatke v oknu

Uredi naslov

.

Poleg omenjenih polj lahko vnesete \$^1še po\$^1štini naslov, kljuè PGP, spletni ← naslov

domaèe strani, datum rojstva in va\$^1šo sliko.

Vpis mora vsebovati najmanj ime in priimek ter e-po\$^1štini naslov. Smisel Vzdevka je v prihranitvi tipkanja; v polje 'To' sporoèila lahko vpi\$^1šete kratek nadimek ali zaèetnice in dopisovanje podrobnosti prepustite YAMu. Da bi to sploh lahko delovalo, mora vzdevek nedvoumno doloèati vpis.

Imenik naslovov lahko razen osebnih vpisov dodatno vsebuje Seznane več prejemnikov, ki so priklicani z enim samim vzdevkom. Seznami služijo krožnim e-pismom in so označeni z znakom za seznam (tri majhne glave).

Tako posamezni vpisi kot tudi sezname so lahko združeni v Skupine, ki spominjajo na podimenike; namenjeni so boljšemu pregledu nad imenikom naslovov. Imena skupin so prikazana v krepkem slogu. Spisek članov skupine lahko razprostorete s klikom na [+] in ga spet zložite s klikom na [-]. Vpise premikate iz ene skupine v drugo na način

povleci in spusti

.

1.39 Imenik naslovov - Orodna vrstica

Imenik naslovov - ORODNA VRSTICA

[Shrani]

Shrani imenik naslovov na vaš trdi disk.

[Najdi]

Poišče v imeniku naslovov določen znakovni niz. Vse spremenljivke v podatkovni zbirki bodo preiskane z izèrpnno uporabo

vzorcev AmigaDOS

. Èe je

iskani zapis najden bosta prikazana njegov vzdevek in ime. Išèete lahko naprej ali pa dobljeni vpis uredite.

Primer: Mojca#? (poišče vse Mojce, zapisane v imeniku naslovov)

[Oseba] [Seznam] [Skupina]

Vsi trije gumbi odprejo okno

Nov naslov

za dodajanje novega vpisa v imenik

naslovov. Vendar je izgled okna odvisen od vrste vpisa, saj so za vsako vrsto shranjeni drugaèni podatki.

[Uredi]

Tudi ta izbira odpre okno za urejanje naslovov ali njihov pregled. Izgled je zopet odvisen od vrste vpisa.

[Izbriži]

Izbriže izbrani vpis iz imenika naslovov.

[Natisni]

Natisne izbrani vpis.

[Razgrni]

Razgrne vse skupine (podimenike) imenika naslovov in prikaže vse vpise.

[Zloži]

Zloži vse skupine (podimenike) imenika naslovov in prikaže le vpise najvišjega nivoja.

[To:]

Uporabi izbrani vpis za naslov prvotnega prejemnika novega sporočila. Èe ste

okno imenika odprli v glavnem oknu, se bo pojavilo novo okno 'Napiš^lši sporoèilo ←
'.

[CC:]

Uporabi izbrani vpis za naslov drugotnega prejemnika novega sporoèila. Èe ste okno imenika odprli v glavnem oknu, se bo pojavilo novo okno 'Napiš^lši sporoèilo ←
'.

[BCC:]

Uporabi izbrani vpis za naslov prejemnika prikritih kopije novega sporoèila. Èe ste okno imenika odprli v glavnem oknu, se bo pojavilo novo okno 'Napiš^lši sporoèilo'.

1.40 Imenik naslovov - Meniji

Imenik naslovov - MENIJI

Imenik naslovov/Novo

Ustvari nov imenik naslovov; vsi obstojeèi vpisi imenika, ki je shranjen v RAMu, bodo izbrisani. POZOR: Pred izbiro tega menijskega elementa shranite va\$^l\$ prej\$^l\$nji imenik naslovov pod drugim imenom.

Imenik naslovov/Odpri...

Odpri obstojeèi imenik naslovov na trdem disku in z njim nadomesti imenik, ki je shranjen v RAMu.

Imenik naslovov/Pripni...

Naloži dodaten imenik naslovov z va\$^l\$tega trdega diska in pripne njegovo vsebino k imenu, ki je shranjen v RAMu.

Imenik naslovov/Shrani

Shrani imenik naslovov na va\$^l\$ trdi disk.

Imenik naslovov/Shrani kot...

Shrani imenik naslovov v datoteko z imenom po va\$^l\$ izbiri. Tako lahko hkrati vzdržujete več datotek z imeniki.

Imenik naslovov/Najdi...

Preiš^l\$èe imenik naslovov za znakovni niz. Podrobnosti najdete v razdelku

Orodna vrstica
/Najdi.

Imenik naslovov/Natisni...

Natisne celoten imenik naslovov. Izberite 'Kratek format' za tiskanje ene vrstice vsakega vpisa. 'Dolg format' pomeni tiskanje vpisa z vsemi podrobnostmi, kar pomeni več vrstic

Vpis/Nova oseba... Vnos/Nov seznam razpo\$^l\$iljanja... Vnos/Nova skupina...

Odpri

okno za vnos naslovov
za dodajanje novega vpisa v
imenik. Izgled okna je odvisen od vrste vpisa.

Vpis/Uredi...

Trenutno izbrani vpis lahko spremenite v oknu
vna\$^1\$anja naslovov

.

Vpis/Podvoji

Podvoji izbrani vpis. Vzdevek bo prilagojen samodejno.

Vpis/Izbri\$^1\$i

Izbri\$^1\$i izbrani vpis iz imenika naslovov.

Vpis/Natisni

Natisne izbrani vpis. (Le kdo bi uganil? ;)).

Uredi/Po...

Uredi imenik naslovov glede na vzdevek, priimek, ime, opis ali e-po\$^1\$tni naslov. Pomnite: 'Ime' je povezano s prvo besedo polja 'Polno ime', 'Priimek' pa z zadnjo besedo tega polja.

1.41 Vna¹anje naslovov

Imenik naslovov - VNA@ANJE NASLOVOV

V tem oknu urejate podatke posameznega vpisa v imenik naslovov. Glede na vrsto vpisa (oseba, seznam ali skupina) boste videli drugaèen nabor polj za vnos. Kliknite na gumb [V redu] da bi ohranili spremembe, na gumb [Preklièi] da bi spremembe zavrgli.

=====oseba=====

-----Elektronska po\$^1\$ta-----

Vzdevek (velja za osebo, seznam ali skupino)

'Vzdevek' je primerno kratko ime, ki nedvoumno doloèa vpis v imeniku naslovov. Namenjen je prihranitvi tipkanja - vzdevek lahko vpi\$^1\$ete v polje 'K' in YAM bo podrobnosti dodal pri po\$^1\$iljanju sporoèila. Èe pustite to polje prazno, bo YAM sam ustvaril vzdevek za vpis.

Primer: JanezK

Pravo ime

Ime in priimek osebe.

Primer: Janez Kranjski

E-po\$^1\$tni naslov

Internetni naslov, ki ga uporabljate, ko po\$^1\$iljate e-po\$^1\$to tej osebi.

Primer: jkranjski@doma.si

ID kljuèa za PGP

©estnajsti\$^1\$ka koda kljuèa za PGP te osebe. Potrebna je pri po\$^1\$iljanju sporoèila, \$^1\$ifriranega po sistemu PGP. Kliknite na pojavni gumb in izberite kljuè iz va\$^1\$e mape z javnimi kljuèi (v ta namen mora biti PGP name\$^1\$èn na va\$^1\$

sistem, kljuè, ki ga potrebujete, pa mora biti v mapi s \$^1\$opom kljuèev).

Primer: 0x709B40C3

Domaèa stran

URL domaèe strani osebe na svetovnem spletu. YAM se lahko poveže s tem naslovom preko vašega brskalnika, seveda èe je v nastavitvah

Skripti
doloèn

ustrezen skript za akcijo 'Ob dvojnem kliku na URL'. Da bi to dosegli, kliknite na gumb na desni strani polja za vnos.

Primer: <http://pridite.na/mars>

-----Obièajna pošta-----

Ulica

Ulica in hišna številka obièajnega poštnega naslova.

Primer: Novakova ulica 91

Kraj/poštna št.

Kraj in poštna številka (kdo bi le to uganil...).

Primer: 3000 Celje

Država

Primer: Slovenija

Telefonska številka

Ena ali več telefonskih števil (telefon, faks, mobilni telefon, karkoli...).

Primer: 062/926-451

-----Razno-----

Opis (velja za osebo, seznam ali skupino)

Kakršenkoli komentar, ki opisuje tale vpis.

Primer: Moj dragi ;-)

Datum rojstva

Rojstni datum osebe. Vnešena vrednost mora biti oblike DD-MMM-LLLL.

Primer: 12-Dec-1967

-----Portret-----

Izberi

Tu lahko doloèite slike (po možnosti portret) osebe. Z uporabo knjižnice podatkovnih tipov lahko uporabite katerikoli format slike, èe je le namešèn podatkovni tip za njegov prikaz. Po želji je ta slika prikazana vsakokrat, ko berete sporoèilo te osebe (poglejte možnost 'Podatki o pošiljatelju' v nastavitvah za

Branje
).

Snemi

Stalno narašajoèa zbirko portretov uporabnikov YAMa najdete na YAMovi ↔ domaèi

strani. YAM dostopa do te zbirke podatkov samodejno; vse kar morate storiti je vnesti ime ali/in e-poštni naslov, povezati se z Internetom in klikniti na gumb [snemi]. YAM najprej dobi seznam razpoložljivih fotografij in v njem potem poišèe imenovano osebo. Èe jo najde, dopolni vse manjkajoèe informacije njenega vpisa v imeniku naslovov (ime, e-poštni naslov in domaèo stran), jo sname ter shrani v galerijo. Èe želite v to zbirko dodati tudi vašo sliko, sledite prosim navodilom na YAMovi domaèi strani na naslovu <http://www.yam.ch/gallery.html>.

=====seznam=====

Vzdevek enako, kot je opisan zgoraj.

Povratni naslov

Da bi lahko vzdrževali majhen po l stni seznam z uporabo YAMovega seznama za razpo l siljanje, morate popraviti vrstice reply-to v glavah izvirnih sporo il. Sicer bo odgovor na e-pismo vrnjen avtorju sporo ila in ne po l stnemu seznamu. Vnesite povratni naslov, ki ga želite uporabljati.

Primer: razprava@dobavitelj.si

Ime po l stnega seznama

Sem vnesite ime po l stnega seznama, ki ga želite vzdrževati z uporabo YAMovih seznamov za razpo l siljanje. To ime se bo pojavilo v vrstci 'To' glave in   omogočilo

prejemniku pravilno razvrstitev po l ste z uporabo filtrov.

Primer: razprava-PS

Člani

Seznam vseh trenutnih članov seznama za razpo l siljanje. Vnesete lahko vzdevke   imena ali popolne e-po l stne naslove. Da bi dodali novega člana seznama kliknite na gumb [Nov], klik na gumb [Izbri l i] izbri l se označeni vpis, gumb [Uredi] pa   se uporablja za abecedno urejanje vpisov.

=====skupina=====

Za ta primer veljata samo polji Vzdevek in Opis.

1.42 Iskanje sporo il

ISKANJE SPORO IL

 e imate v mapah veliko sporo il se vam pogosto zgodi, da za njimi izgubite vsako sled. Veste sicer, da ste sporo ilo z dolo eno vsebino shranili, toda kam? YAMova funkcija iskanja vam pomaga re l siti ta problem.

V zgornji polovici okna dolo ite poizvedbo. Na levi izberite eno ali ve  map, v katerih želite iskati. Na desni dolo ite

Iskalno merilo

. V spodnji polovici

okna bo prikazan seznam sporo il, ki ustrezajo pogojem poizvedbe.

Funkcije gumbov

[povsod]

V iskanje vklju i vse mape.

[Uporabi nastavitve filtrov]

Nadomesti iskalno merilo s

Filtrom

[Dodaj kot nov filter]

Doloèi nov

Filter

, osnovan na trenutnem iskalnem merilu.

[Zaèni z iskanjem]

Priène iskanje. Ujemajoèa sporoèila so prikazana v seznamu rezultatov. Iskanje lahko zaustavite s klikom na gumb [Prekini].

[Izberi ujemajoèe]

Izbere vsa sporoèila navedena v rezultatih iskanja tako, da jih oznaèi v

seznamu sporoèil

v glavnem oknu.

[Beri sporoèilo]

Prika¾e vsebino izbranega sporoèila v seznamu rezultatov. Dvoklik na ime v tem seznamu ima isti uèinek.

1.43 Iskanje sporoèil - Iskalna merila

ISKALNA MERILA

IŠ^1Šèi v

Tu izberete del sporoèila, ki bo preiskan z vzorcem za iskanje. Èe ¾elite preiskovati doloèeno vrstico glav, jo lahko poiŠ^1Šèete v seznamu izbirnega gumba ali pa izberete 'Drugem polju:' in vtipkate oznako polja v polju za vnos na desni. Izbira 'Telesu sporoèila' povzroèi iskanje v celotnem sporoèilu, razen v glavi. Pomnite: preiskovanje celotnega sporoèila lahko traja malo dlje (YAM mora med iskanjem dekodirati priloge formata MIME).

Primer: Drugem polju: X-Mailer

Primerjanje

Ukaz je sestavljen iz dveh delov: primerjalnega operatorja in vzorca iskanja.

YAM podpira naslednje primerjalne operatorje:

```
= besedilo, ki ga preiskujete, mora ustrezati vzorcu iskanja
< besedilo mora biti "manjŠ^1Še" od iskalnega vzorca
> besedilo mora biti "veèje" od iskalnega vzorca
<> besedilo se mora razlikovati od iskalnega vzorca
IN besedilo mora ustrezati vzorcu, vsebovanemu v datoteki, doloèeni
v polju za vnos na desni strani izbirnega gumba primerjave. Torej
morate namesto vzorca iskanja vnesti ime datoteke z eno ali veè
vrsticami iskalnih vzorcev. Na ta naèin lahko ustvarite tako
imenovano 'Ubijalsko datoteko' s seznamom e-poŠ^1Štnih naslovov. K
urejanju datoteke preidete s klikom na pojavni gumb na skrajni desni.
```

Primerjalna operatorja < in > upoŠ^1Števata èrkovnoŠ^1Številski vrstni red, kot je uporabljen za imena v telefonskem imeniku. Od tod sledita zvezi Janez < Jo¾e in 12 < 2.

Vzorec iskanja sme vsebovati

vzorci
AmigaDOSa, kot so ?, #?, (a|b) in
[abc]. Pomnite: iskalni vzorec [YAM]#? bo našel vsa sporočila, ki se začnejo
z Y, A ali M. Za filtriranje e-pisem s poštnega seznama (npr. poštnega
seznama
v zvezi z YAMom) uporabite iskalni vzorec ?YAM#? ali pa filtru naročite
primerjanje polja 'K' z naslovom seznama.
Primer: = YAM 1.3.#?

Naslov/Ime

Pri preiskovanju vrstice glave z e-poštnim naslovom lahko podrobneje
določite
ali naj se iskalni vzorec primerja z naslovom (npr. jkranjski@dobavitelj.si) ali
z imenom avtorja (npr. 'Janez Kranjski').

[ ] Občutljivo na velikost črk

To možnost vklopite če želite, da iskanje ločuje med malimi in velikimi
črkami.

[ ] Iskanje podnizov

V primeru, da vzorec iskanja sestavlja le del vrstice glave, ki jo nameravate
preiskati, morate izbrati to možnost. YAM bo notranje dopolnil iskalni vzorec z
nizom #?.

1.44 Pisalno okno

PISANJE SPOROČIL

To okno se bo odprlo ko se odločite za pisanje novega sporočila ali za
odgovarjanje ali posredovanje obstoječega sporočila. Hkrati lahko odprete DVE
okni. Pisalno okno sestavljajo tri pole podobnega izgleda kot tale shema:

Menijska vrstica je na vseh polah enaka:

```

Besedilo

Uredi

Priloge

Možnosti
_____ ←
_____

|
| ~Sporočilo~
| |
| Priloge
| |
| ~Možnosti~
|
| |_____||_____||
|
|
|
|

```

```

|          Veliko polje za urejanje besedila na poli          |
|          'Sporoèilo' je                                     |
|          lastni urejevalnik                                 |
|          , ki ga                                           |
|          uporabljate za vnos sporoèila.                   |
|                                                              |
|                                                              |
|                                                              |
|                                                              |
|_____|
| Po$^l$lji takoj  | |Po$^l$lji kasneje | |   Zadr¾ai   | |   Preklièi   |

```

Na dnu vsake pole so prikazani \$^l\$tirje gumbi:

Po\$^l\$lji takoj

Pripravi sporoèilo na odpremo, ga prekopira v mapo 'Odhajajoèa' in poišku\$^l\$ša po\$^l\$sto poslati takoj. Za pravilno delovanje te funkcije morate imeti v ozadju nalo¾en sklad TCP/IP.

Po\$^l\$lji kasneje

Pripravi sporoèilo na odpremo in ga prekopira v mapo 'Odhajajoèa'. Ta gumb uporabite v èasu, ko je raèunalnik nepovezan.

Zadr¾ai

Sporoèilo bo pripravljeno tako, kot je opisano pri [Po\$^l\$lji kasneje] in prekopirano v mapo 'Odhajajoèa', vendar bo zadr¾ano in *NE* odposlano. Mo¾nost uporabite pri nedokonèanih sporoèilih ({}i)npr. èe ¾elite e-pismo kasneje \$^l\$še popravljati).

Preklièi

V primeru, da ste se premislili, kliknite na ta gumb. POZOR: vsi vnosi v tem oknu bodo izgubljeni. Kljub temu pa so va\$^l\$še skrbi odveè; predno bo YAM resnièno zavrgel vse spremembe, ki ste jih naredili, se bo pojavil varnostni zahtevek (èe ni bilo nobenih sprememb zahtevk seveda ne bo prikazan).

1.45 Pisalno okno - Sporoèilo

Pisalno okno - POLA SPOROÈILO

Nad velikim poljem

urejevalnika besedil
sta dve polji glave in orodna vrstica.

K

Sem vnesite glavnega prejemnika, ki mu ¾elite poslati sporoèilo. Uporabite lahko imena ali vzdevke iz imenika naslovov ali pa polne e-po\$^l\$stne naslove, èe prejemnika v imeniku ni. Pri veè vne\$^l\$šenih prejemnikih morate njihove naslove loèiti z vejicami. Za vnos vpisa iz imenika naslovov kliknite na pojavni gumb za imenik na desni strani. Sedaj dvokliknite na izbrani vpis ali ga z dr¾anjem levega mi\$^l\$skinega gumba enostavno

povlecite

na polje za vnos. Nato kliknite na polje za vnos [K]. Èe YAM ne najde imena ali vzdevka, ki ste ga roèno vnesli v polje za vnos v imeniku naslovov, bo zaslon zabliskal takoj, ko boste pritisnili

tipko RETURN.

Vzdevek lahko roèno spremenite v e-poš^lšt^ni naslov s klikom na gumb [<] na desni.
Primer: jkranjski, \$^l\$ef@slu%ba.zakajjaz.com

Zadeva

Pove, kaj je tema pisanja. Pri odgovarjanju na e-pismo bo v to polje pred prvotno zadevo vstavljen niz 'Re:', pri posredovanju pa bo za zadevo dodan niz '(fwd)'.

Orodna vrstica

[Urejevalnik]	ustreza menijskemu elementu Besedilo/Za%eni urejevalnik .
[Vstavi]	ustreza menijskemu elementu Besedilo/Vstavi kot/Navadno .
[Izre%i]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Izre%i .
[Kopiraj]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Kopiraj .
[Prilepi]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Prilepi .
[Razveljavi]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Razveljavi .
[Krepko]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Slog besedila/Krepko .
[Po\$^l\$evno]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Slog besedila/Po\$^l\$evno .
[Podèrtano]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Slog besedila/Podèrtano .
[Obarvano]	ustreza menijskemu elementu Uredi/Slog besedila/Alternativna barva .

1.46 Pisalno okno - Priloge

Pisalno okno - POLA PRILOGE

Vašemu sporočilu lahko dodate eno ali več datotek. Tako morete preko e-pošte poslati dvojnike datoteke, npr. arhive, slike itd. Izberete lahko tudi kodirno metodo (MIME ali UUencode) in vsaki prilogi dopišete komentar. Za varčevanje s prostorom lahko YAMu naročite, da datoteke pred prilaganjem sporočilu samodejno arhivira.

Seznam prilog sestavlja pet stolpcev:

Ime datoteke, Velikost (v bajtih), Vsebina, Ćifriranje in Opis. Stolpce lahko preuredite na naen sistema povleci in spusti.

Gumbi in orodja

Dodaj datoteko

Izberete lahko eno ali več datotek, ki bodo dodane seznamu kot nove priloge. YAM samodejno prepozna preko 20 vrst datotek in tem ustrezno izpolni polja 'MIME tip'.

Pakiraj in dodaj

Ėe za prilaganje uporabite ta naen, bodo datoteke pred prilogo itvijo arhivirane s programi LHA, LZX ali ZIP. Najprej izberite datoteke, ki jihelite dodati v arhiv, nato vnesite ime arhiva. Arhivirni program doloite v nastavitvenem oknu

Razno

.

Izbriši

Odstrani izbrane vpise iz seznama.

Prikaži

Prikae izbrani vpis z uporabo pravega programa iz seznama ogledovalnikov vrst MIME. Privzeti program je MultiView.

Kodiranje

Pri normalni uporabi datoteke kodirate po sistemu MIME (base64/qp). YAM uporablja naen "quoted-printable" za besedila in naen "base64" za dvojnike datoteke. Ėe prejemnik ne more dekodirati sporoil formata MIME (ker njegov e-poštni program tega ne podpira), lahko za kodirni naen doloite "UUencode". Sporoila z datotekami, kodiranimi z "UUencode" so še vedno formata MIME 'multipart/mixed', le da pri njih z uporabo programa za "UUencode" datoteke lahko loite od besedila. Eden od tovrstnih programov je UUxt. Sporoilo, ki ga je ustvaril YAM, torej lahko vsebuje priloge vrste 'UUencoded' ali pa 'base64'.

MIME tip

Ėe YAM prepozna tip datoteke za prilogo, samodejno doloèi pravo vrsto MIME. Sicer pa uporabi privzeto nastavitve ('application/octet-stream'). Pred doloenjem novih vrst MIME prosim preverite, èe vrsta morda e ni v seznamu.

Primer: image/gif

Opis

Sem lahko vnesete komentar priloge. Ko dodajate več prilog, bo ta opis - èe obstaja - prekopiran k vsaki od njih.

Primer: Slika z vaših poletnih poetnic (format GIF)

1.47 Pisalno okno - Možnosti

Pisalno okno - POLA MOŽNOSTI

Gumbom na tej polji ustrezajo elementi MENIJA MOŽNOSTI.

Izgled te pole je podoben tej shemi:

```

Kopije k|_____||<|^|
Skrite kopije k|_____||<|^|
      Od|_____||<|^|
Odgovor na|_____||<|^|
Dodatna glava|_____||
|_____||      |_____||      |_____||
|Možnosti pošiljanja|      | Podpis |      | Varnost |
|_____||      |_____||      |_____||

```

Polja glave

Kopije k

Vsi prejemniki, navedeni v tem polju, bodo dobili kopijo dejanskega sporočila. Poglejte tudi informacije o polju 'K' za polje
Sporočilo

Skrite kopije k

Prejemniki, navedeni v tem polju, bodo dobili kopijo samega sporočila. Za razliko od prejemnikov, navedenih v polju 'Kopije k', ne bodo navedeni v glavi sporočila. Ta možnost se uporablja takrat, ko želite nekemu poslati kopijo sporočila, ne da za to vedeli drugi prejemniki.

Od

Precej očitno, res! YAM bo to polje izpolnil z vašim naslovom, vi pa lahko vplivate na prikaz vašega imena in priimka (niz v dvojnih navednicah).

Odgovor na

Ta nastavitev velja le za samo sporočilo in bo vstavljena namesto običajnega naslova 'Reply-to', njena vsebina je določena v programskih nastavitvah. Polje pustite prazno, če se le ne razlikuje od e-poštnega naslova v polju 'Od'.

Dodatna glava

Če morate iz kakršnegakoli razloga sporočilu dodati dodatne vrstice glave, lahko te vnesete sem. Več vrstic morate ločiti z nizom '/n'.

Možnosti pošiljanja

Izbriši po pošiljanju

To možnost vklopite če želite sporočilo izbrisati takoj po prenosu, namesto da bi ga prekopirali v mapo 'Poslana'.

Potrdilo o prejemu

Z vklopom te možnosti naročite prejemnikovemu poštnemu strežniku, naj vas

obveš¹èa o uspeš¹ni^h prenosih poš¹te. Ponavadi ste obveš¹èeni le v primeru te⁴av pri prenosih. Pomnite: vsi poš¹tni strežniki ne podpirajo te funkcije. Ukaz za vaš¹ obveš¹èanje je poslan v polju 'Return-Receipt-To' glave sporoèila.

Sledi sporoèilu

Vklopite to možnost in prejemnikov e-poš¹tni program vas bo obvestil o stanju vaš¹šega sporoèila. Navedel bo, ali je prejemnik sporoèilo sploh prebral, ga izbrisal ali posredoval drugim. Pomnite: e-poš¹tni programi, ki podpirajo to funkcijo, so razmeroma redki. Obenem lahko prejemnik onemogoèi poš¹iljanje sporoèil o stanju e-poš¹te. Zato nedobivanje informacij kljub izbiri te možnosti š¹še ne pomeni nujno, da sporoèilo ni bilo prebrano. Ukaz za poš¹iljanje o stanju je naveden v polju 'Disposition-Notification-To' glave. V èasu pisanja tega besedila je bil Internetni standard za MDN, oz. Message Disposition Notification (slov. Obvestilo o stanju sporoèila) š¹šele v fazi snovanja.

Dodaj osebne podatke

Z obkljukanjem te možnosti vam je v glavo sporoèila omogoèeno dodajanje posebnih polj z osebnimi podatki, kot so npr. obièajni poš¹tni naslov, telefonska š¹tevilka, spletni naslov domaèe strani, datum rojstva ali pa URL vaš¹šega portreta. Èe tudi prejemnik uporablja YAM, bo s temi podatki lahko ustvaril nov vpis v imeniku naslovov. Da bi si ta postopek olajš¹ali, ustvarite v svojem imeniku naslovov vpis z vaš¹imi podatki (YAM bo naš¹el vaš¹ vpis na osnovi e-poš¹tnega naslova). Èe imate na svetovnem spletu svojo sliko, vnesite njen spletni naslov v razdelek "imenik naslovov" nastavitev.

Pomembnost

Tu doloèite pomembnost sporoèila za prejemnika. Sporoèila z visoko stopnjo pomembnosti bodo v vrstici stanja oznaèena s klicajem; prav tako bo samodejno poš¹tno razvrš¹èanje ta sporoèila posebej izpostavilo. Pomembnost bo zapisana v polje 'Importance' glave sporoèila.

Podpis

Obièajni podpis lahko nadomestite z enim od dveh alternativnih podpisov, lahko pa ga tudi izklopite.

Varnost

Tu izberite varnostne ukrepe, ki jih želite izvesti pred poš¹iljanjem sporoèila.

Brez: Poš¹ta bo poslana na obièajen naèin.

Podpiš¹i: Sporoèilo bo podpisano s prejemnikovim kljuèem PGP in shranjeno v formatu veèdelno/podpisano. Besedilo sporoèila bo moè prebrati brez uporabe PGP.

©ifriraj: Sporoèilo bo š¹ifrirano z uporabo prejemnikovega kljuèa PGP in shranjeno v formatu veèdelno/podpisano.

Podpiš¹i in š¹ifriraj: To je zveza prejš¹njih dveh možnosti in omogoèa prejemniku omogoèa preverjanje poš¹iljateljeve istovetnosti.

Poš¹lji anonimno: Poš¹ta bo poslana preko ene od služ⁴b ANON; poš¹iljatelj bo ostal anonimen.

Zapomnite si, prosim, da so v š¹ifriranih ali podpisanih sporoèilih priloge z dvojiš¹kimi datotekami prepovedane. Veè informacij o tem najdete v razdelkih

PGP
in
Nastavitve/Varnost
.

1.48 Pisalno okno - meni Besedilo

Pisalno okno - MENI BESEDILO

Besedilo/Novo

Izbriše besedilo in se pripravi na pisanje novega sporočila.

Besedilo/Odpri...

Odpri obstoječo datoteko.

Besedilo/Vstavi kot... » Navadno

Na trenutno mesto kurzorja vstavi datoteko z besedilom.

Besedilo/Vstavi kot... » Citirano

Na trenutno mesto kurzorja vstavi datoteko z besedilom in pri tem vsako vrstico uvede z znakom za citiranje (običajno '>').

Besedilo/Vstavi kot... » ROT13 kodirano

Na trenutno mesto kurzorja vstavi datoteko z besedilom in pri tem vsako črko nadomesti s tisto, ki leži za 13 mest naprej v abecedi – po črki Z pride na vrsto spet A (od tod A→M, B→N, M→A). Ta enostavna koda se uporablja za prikrivanje nespodobnih šifal.

Besedilo/Zameni urejevalnik

Možnost vam omogoča urejanje sporočila z vašim najljubšim urejevalnikom (← ki je naveden v nastavitvah za Branje besedila in Slovarju). Pomnite: nekaj funkcijam, kot npr. slogom, je zagotovljeno pravilno delovanje le znotraj lastnega urejevalnika. Kadarkoli posnamete svoje sporočilo v zunanem urejevalniku, se posodobi besedilo v lastnem urejevalniku (to je zasluga operacijskega sistema in njegove razlage obvestila datotečnega sistema o tem, da ste shranili začasno datoteko).

1.49 Pisalno okno - meni Uredi

Pisalno okno - MENI UREDI

Uredi/Izreži

Izreže označeno besedilo in ga shrani na odložišču.

Uredi/Kopiraj

V odložišču postavi kopijo označenega besedila.

Uredi/Prilepi

Na trenutno mesto kurzorja vstavi besedilo v odložišče.

Uredi/Prilepi kot » Citirano

Na trenutno mesto kurzorja vstavi besedilo v odložišče in vsako vrstico uvede z znakom za citiranje.

Uredi/Prilepi kot » ROT13 kodirano

Na trenutno mesto kurzorja vstavi besedilo v odložišče in na njem uporabi kodiranje ROT-13 (poglejte tudi v opis za Besedilo/Vstavi kot...).

Uredi/Razveljavi

Razveljavi zadnjo spremembo, narejeno v urejevalniku.

Uredi/Uveljavi

Obnovi spremembo, pravkar razveljavljeno z 'Uredi/Razveljavi'.

Uredi/Slovar

Odpri okno s Slovarjem.

Uredi/Slog besedila » Krepko

Preklopi med krepkim in navadnim slogom označenega odlomka ali naknadno vnešenega besedila. V prenešenem sporočilu je besedilo v krepkem slogu upodobljeno z zvezdicama, od tod krepko -> *krepko*

Uredi/Slog besedila » Poševno

Preklopi med poševnim in navadnim slogom označenega odlomka ali naknadno vnešenega besedila. V prenešenem sporočilu je besedilo v poševnem slogu upodobljeno s poševnicama, od tod poševno -> /poševno/

Uredi/Slog besedila » Podčrtano

Preklopi med podčrtavnim in navadnim slogom označenega odlomka ali naknadno vnešenega besedila. V prenešenem sporočilu je besedilo v podčrtanem slogu upodobljeno s podčrtajema, od tod podčrtano -> podčrtano

Uredi/Slog besedila » Alternativna barva

Preklopi med obarvanim in navadnim slogom označenega odlomka ali naknadno vnešenega besedila. Barva je določena v nastavitvah za Branje. V prenešenem sporočilu je besedilo v obarvanem slogu upodobljeno z ograjama, od tod obarvano -> #obarvano#

Uredi/Loèniki » Tanek ali Debel

Na trenutno mesto kurzorja vstavi loènik. To program naredi tako, da vstavi dodatno vrstico, ki vsebuje <sb> ali <tsb>. YAM in ostali poštni programi (ki uporabljajo MUI) ta niz znakov obravnavajo kot loènik.

Uredi/Ikone obèutkov » Sreèn | Ravnodušen | @alosten/jezen | Ironièn

Na trenutno mesto kurzorja vstavi 'smeškota'. Smeškoti izražajo vašo obèutja o temi in nadoknadijo izgubo informacij, ko se namesto z govorom izražate s

tipkanjem (poglejte tudi v opis za
E-poš¹tno~Netiquette
).

Uredi/Tipkaj in èrkuj

Samodejno vkljuèi ali izkljuèi èrkovanje. Èrkovanje je funkcija razreda
Text-editor in mora biti nastavljeno v nastavitvah za
MUI

. Za delovanje
potrebuje zunanji program kot npr. AlphaSpell.

Ko vtipkate besedo, ki je v slovarju ni, bo zaslon zabliskal (èe ste v
Workbenchu v nastavitvah za zvok doloèili predvajanje zvokov pri napakah, boste
sliš¹ali tudi zvoèni znak). Pritisnite tipko <Help> in zagledali boste seznam
predlogov za pravilno èrkovanje.

1.50 Pisalno okno - meni Priloge

Pisalno okno - MENI PRILOGE

Priloge/Dodaj datoteko...

Ustreza gumbu [Dodaj datoteko] na poli
Priloge

.

Priloge/Dodaj vsebino odlo⁴iš¹èa

Doda vsebino odlo⁴iš¹èa kot prilogo vaš¹emu sporoèilu, tako da lahko ↔
enostavno
vkljuèite dokumente drugih aplikacij.

Priloge/Dodaj kljuè za PGP

To mo⁴nost uporabite za prilo⁴itev vaš¹ega
javnega kljuèa PGP
sporoèilu.

Prejemnik le-tega lahko doda v svoj "\$¹op kljuèev" in v bodoèe vam bo mogel
poslati sporoèila, \$¹šifrirana po sistemu PGP.

1.51 Lastnosti urejevalnika

LASTNI UREJEVALNIK

YAM uporablja uèinkovit razred MUI TextEditor.mcc. Veliko doloèil uporabe
urejevalnika, kot npr. vezave tipk, èrkovanje ali pisave, lahko spremenite na
poli 'TextEditor' nastavitvev

MUI

. Tu je naveden seznam pomembnih ⁴e doloèenih
privzetih vezav, ki jih lahko naknadno spremenite:

<Control-Gor>	pojdi na zaèetek besedila
<Control-Dol>	pojdi na konec besedila
<Control-Levo>	pojdi na zaèetek vrstice
<Control-Desno>	pojdi na konec vrstice

<Alt-Gor>	prejš ¹ nja stran
<Alt-Dol>	naslednja stran
<Alt-Levo>	prejš ¹ nja beseda
<Alt-Desno>	naslednja beseda
<AMiga-x>	izreži
<AMiga-c>	kopiraj
<AMiga-v>	prilepi
<AMiga-z>	razveljavi
<AMiga-RShift-z>	uveljavi
<Help>	predlagaj besedo
<Del>	izbriš ¹ i znak
<Shift-Backspace>	izbriš ¹ i do začetka vrstice
<Shift-Del>	izbriš ¹ i do konca vrstice
<Alt-Backspace>	izbriš ¹ i do začetka besede
<Alt-Del>	izbriš ¹ i do konca besede
<Alt-Tab>	zapusti urejevalnik

Domaèa stran razreda TextEditor lahko najdete na spletnem naslovu
<http://www.DIKU.dk/students/duff/texteditor/>

1.52 Slovar

SLOVAR

YAMov slovar predstavlja mesto za zbiranje odlomkov besedila, ki jih pogosto uporabljate, npr. predloge za pisma, pozdravna rekla ali pogosto zastavljena vpraš¹anja. Odlomki so lahko poljubno dolgi in se lahko raztezajo preko več vrstic. Z izbiro menijskega elementa 'Uredi/Slovar' ali pritiska na kombinacijo tipk <AMiga-D> lahko skoèite iz
lastnega urejevalnika
v slovar neposredno.

Vsako geslo ima ime (npr. "iv" za "Iskreno vaš¹"), ki ga vidite v levem delu okna. Kliknite na ime in v desnem delu okna boste lahko uredili vpis. Dvoklik na ime prilepi odlomek besedila na trenutni položaj kurzorja in zapre okno.

Funkcije gumbov:

[Nova]

Vknjiži nov vpis v slovar.

[Dodaj izbiro]

V slovarju ustvari nov vpis z besedilom, ki je trenutno oznaèeno v urejevalniku.

[Izbriš¹i]

Izbriš¹e izbrani vpis iz slovarja.

[Prilepi]

Prilepi oznaèen vpis na trenutni položaj kurzorja v urejevalniku.

1.53 Bralno okno

Telo sporočila

V največjem polju je prikazano telo sporočila. Vidno je le besedilo; prikaz slik in predvajanje zvokov izvedete z uporabo

zunanjih programov

. Premikanju

po sporočilu so namenjene iste bližnjišne tipke kot v

lastnemu urejevalniku

.

Dodatni tipki sta preslednica - skok za eno stran naprej, in <backspace> - skok za eno stran nazaj. Da bi prekopirali del besedila na odložišče, označite besedilo s klikom in vlečenjem miške. Po samodejnem kopiranju označitev izgine. Z dvoklikom na e-poštni naslov odprete novo 'Pisalno okno' in prilepite naslov v vrstico 'To'. Dvoklik na URL, bodisi http:// bodisi ftp://, počene makro, določen v nastavitvah

Skripti

, z URLjem kot parametrom (če je nameščena

knjižnica `openurl.library`, bo uporabljena namesto makra). Na ta način lahko brez težav v vašem brskalniku kopirate spletne naslove.

1.54 Bralno okno - Gumbi

Bralno okno - ORODNA VRSTICA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Gumb   Bližnjišna tipka   Pripadajoči menijski element...

1. [Prejšnje]   P, <levo>
   Navigacija/Prejšnje sporočilo
2. [Naslednje]   N, <desno>
   Navigacija/Naslednje sporočilo
3. [PrejNit]   I
   Navigacija/Prejšnje sporočilo v niti
4. [NaslNit]   T
   Navigacija/Naslednje sporočilo v niti
5. [Prikaži]   R
   Sporočilo/Priloge/Prikaži...
6. [Shrani]   S
   Sporočilo/Shrani...
7. [Natisni]   A
   Sporočilo/Natisni...
8. [Izbriši]   Z, <del>
   Sporočilo/Izbriši
9. [Premakni]   M
   Sporočilo/Premakni...
10. [Odgovori]   O
   Sporočilo/Odgovori...
11. [Posreduj]   E
   Sporočilo/Posreduj...

1.55 Bralno okno - meni Sporoèilo

Bralno okno - MENI SPOROÈILO

Sporoèilo/Uredi

Naloži trenutno izbrano sporoèilo v urejevalnik.

Sporoèilo/Premakni...

Premakne trenutno izbrano sporoèilo v drugo mapo.

Sporoèilo/Prekopiraj...

V drugi mapi ustvari kopijo trenutno izbranega sporoèila. Z izjemo imena datoteke je kopija istovetna izvirniku.

Sporoèilo/Izbriš[^]lši

Izbriš[^]lše trenutno izbrano sporoèilo in v bralno okno naloži naslednje. Èe možnost 'Takoj odstrani sporoèila' (v nastavitvah

Razno

) ni izbrana, bo

sporoèilo v resnici premaknjeno v mapo "Izbrisana", iz katere ga lahko [^]lše vedno obnovite. Bližnjišna tipka je tipka <Del>, kombinacija tipk <Shift-Del> pa izvede takoj[^]lšnji (nepovratni) izbris neglede na nastavitvena doloèila.

Sporoèilo/Natisni...

Po[^]lšlje sporoèilo ali njegov del tiskalniku. Pojavi se zahtevek z izbiro med tiskanjem sporoèila v izvirni obliki brez dekodiranja (v surovem formatu), tiskanjem dekodiranega besedila tako, kot je prikazano, in pa tiskanjem priloženega besedila. Pomnite: dvoj[^]lških podatkov kot so npr. slike ne morete natisniti; za to uporabite zm[^]nosti tiskanja ustreznega

ogledovalnika MIME

.

Sporoèilo/Shrani...

Shrani trenutno izbrano sporoèilo ali njegov del na va[^]lš trdi disk, disketo, itd. Tudi tu se pojavi zahtevek z veè možnostmi: shranjevanjem v surovem formatu, shranjevanjem dekodiranega besedila (tako kot je prikazano v bralnem oknu) in shranjevanjem priložene datoteke.

Sporoèilo/Priloge » Prikaži...

Z uporabo tega menijskega elementa si ogledate trenutno izbrano sporoèilo ali njegov del z ogledovalnikom MIME, ki je doloèn v nastavitvah za

MIME

. Izberete

lahko prikaz v surovem formatu (za preizkus na napake) ali prikaz ene od priloženih datotek. Èe se ne zgodi niè, preverite nastavitve za ogledovalnike MIME.

Sporoèilo/Priloge » Shrani vse...

Shrani vse priložene datoteke trenutno izbranega sporoèila v predal po va[^]lši izbiri.

Sporoèilo/Priloge » Odstrani

Izbriš[^]lše vse priložene datoteke v trenutno izbranem sporoèilu in tako ←
prihrani

prostor na trdem disku. Pomnite: izbrisane datoteke niso premaknjene v mapo 'Izbrisana', zato se predhodno preprièajte, èe jih zares želite izbrisati.

Funkcija je uporabna le za sporočila v formatu MIME . Na konec sporočila je dodan zaznamek o izbranih datotekah.

Sporočilo/Novo

Odpre

pisalno okno , v katerem sestavljate novo sporočilo.

Sporočilo/Odgovori...

Ta element uporabite za odgovor na trenutno izbrano sporočilo. Vrstici z zadevo in prejemnikom sta izpolnjeni samodejno, prvotno sporočilo pa je citirano.

Sporočilo/Posreduj...

To izberite takrat, ko želite posredovati vsebino sporočila \$^1\$e kak\$^1\$nemu prejemniku. Zadeva in telo sporočila sta prekopirani samodejno in tvorita novo glavo sporočila. Na začetek sporočila je vstavljeno besedilo za posredovanje, ki je določeno v nastavitvah za Odgovarjanje .

Sporočilo/Odbij...

Izbira je uporabna takrat, ko hočete sporočilo v izvorni obliki poslati drugemu prejemniku. Edini spremembi sta drugačna vrstica To, ki jo vnesete sami, in dodaten par vrstic Resent (na osnovi prvotne vrstice To), ki ju doda YAM. Besedilo za posredovana sporočila (kot je določeno v nastavitvah) tu ni uporabljeno.

MSporočilo/Shrani naslov...

YAM doda naslov pošiljatelja (ali prejemnika, odvisno od vrste mape) ← trenutno izbranega sporočila v vaš\$^1\$ Imenik naslovov . Če je to sporočilo z več prejemniki, se lahko odločite za snovanje seznama za razpošiljanje.

MSporočilo/Spremeni zadevo...

Omogoča vam spremembo teme trenutno izbranega sporočila. Na ta način lahko popravite neinformativno vrstico 'Zadeva', ki se pojavi po prejemu sporočila. Prvotna zadeva je shranjena v vrstico glave X-Original-Subject, kar vam omogoča sledenje rdeči niti razprave.

1.56 Bralno okno - meni Navigacija

Bralno okno - MENI NAVIGACIJA

Navigacija/Naslednje sporočilo

Izbira tega menijskega elementa prikaže naslednje sporočilo tj. tisto, ki je v glavnem oknu prikazano tik pod trenutnim. Bližnja tipka: <kurzor desno>

Navigacija/Prejšnje sporočilo

Ta izbira prikaže prejšnje sporočilo tj. tisto, ki je v glavnem oknu ← prikazano

tik nad trenutnim. Bližnja tipka: <kurzor levo>

Navigacija/Naslednje neprebrano sporočilo

Povzroči prikaz naslednjega neprebranega sporočila tj. tistega, ki je v glavnem oknu prikazano pod trenutnim. Bližnja kombinacija tipk: <Shift-kurzor desno>

Navigacija/Prejšnje neprebrano sporočilo

Prikaže prejšnje neprebrano sporočilo tj. tisto, ki je v glavnem oknu prikazano nad trenutnim. Bližnja kombinacija tipk: <Shift-kurzor levo>

Navigacija/Naslednje sporočilo v niti

Izbira prikaže sporočilo, ki je odgovor trenutno izbranemu. To vam omogoča spremljanje pogovora med vami in drugo osebo ne glede na to, katera druga sporočila so še prisotna v mapah. Pomnite: da bi poiskal odgovor v drugi mapi, mora YAM naloziti kazala vseh map, kar lahko vzame nekaj časa. YAM primerja vrstico

message-ID

glave trenutno izbranega sporočila z vrstico In-Reply-To glave vseh drugih sporočil. Če je iskanje neuspešno bo zaslon zabliskal.

Navigacija/Prejšnje sporočilo v niti

Naloži sporočilo, kateremu trenutno izbrano predstavlja odgovor (poglejte v opis prejšnjega menijskega elementa!).

1.57 Bralno okno - meni PGP

Bralno okno - MENI PGP

PGP/Izgleci javni ključ

Če je pošiljatelj trenutnega sporočila priložil svoj javni ključ PGP, lahko

ta ključ dodate svojemu "šopu ključev" in ga tako pripravite za kasnejšo uporabo pri prejemanju šifriranih sporočil.

PGP/Preveri podpis PGP

Preveri podpis trenutno izbranega sporočila. Preverjanje deluje samo pri sporočilih, podpisanih po sistemu PGP, in služi zagotavljanju, da se v njegovo vsebino ni vmešal nihče ter da res prihaja od navedenega pošiljatelja.

PGP/Shrani dešifrirano sporočilo

Iz varnostnih razlogov je vsako sporočilo, šifrirano po sistemu PGP

shranjeno na trdi disk v šifrirani obliki. Ključ morate uporabiti pri vsakem ponovnem branju. Z izbiro tega menijskega elementa pa dosežete, da bo sporočilo prekrilo šifrirani zapis in shranjeno na trdi disk v dešifrirani obliki.

1.58 Bralno okno - meni Nastavitve

Bralno okno - MENI NASTAVITVE

Te nastavitve se nanašajo samo na izbrano okno; pri odprtju novega bralnega okna ←

bodo spet uporabljene nastavitve za
Branje

.

Nastavitve/Glava Brez glave|Kratka glava|Polna glava

S tem nastavite, kolikšen del informacij iz pisemske glave bo prikazan v bralnem oknu. Izbira vpliva le na trenutno sejo; pri odprtju novega bralnega okna bodo spet uporabljene

Bralne nastavitve

.

Nastavitve/Podatki o pošiljatelju

Brez podatkov o pošiljatelju|Zgolj polja s podatki|Podatki in slika
Določa kolikšen del informacij o pošiljatelju, shranjenih v vašem

imeniku naslovov

, bo prikazan. Izbira vpliva le na trenutno sejo; pri

odprtju novega bralnega okna bodo spet uporabljene

Bralne nastavitve

.

Nastavitve/Prelomi glavo

Preklopi med prikazom dolge glave v eni vrstici in njenim prelomom na dve ali več vrstic. V prvem primeru boste morali za ogled vseh podatkov uporabiti drsnik.

Nastavitve/Slogi besedila

Za označitev podčrtanega, poševnega, krepkega in barvastega besedila uporablja YAM znake _ / * in #. V nekaterih posebnih dokumentih (npr. izvorna koda) lahko to zaradi prepovedi nekaterih znakov predstavlja težavo. V ta namen je ta možnost, ki omogoča vklop ali izklop upodabljanja slogov besedila.

1.59 Prenos pošte

PRENOS POŠTE

Pri prevzemanju, pošiljanju, uvažanju ali izvažanju pošte odpre YAM okno s stanjem prenosa v katerem lahko vplivate na omenjene postopke.

Èe je predizbira vklopljena, YAM prikaže seznam sporočil, ki so pripravljena na uvažanje oz. prevzem. Sporočila, daljša od prednastavljene največje dopustne dolžine, so poudarjena z belo barvo. Ob robu vrstice sporočila se lahko pojavita dve ikoni, ki zaznamujeta njegovo stanje. Koš za odpadke pomeni, da bodo sporočila s strežnika izbrisana. Disketa nakazuje, da bo sporočilo prevzeto. Možnih akcij je več:

Koš za odpadke	Disketa	Akcija
da	da	Sporočilo bo prevzeto in potem izbrisano s strežnika.
da	ne	Sporočilo bo izbrisano takoj! To je priporočena

		izbira za nenaročeno oglaševalno e-pošto.
ne	ne	Sporočilo ne bo prevzeto, paè pa bo ostalo na strežniku.
ne	da	Sporočilo bo prevzeto, toda ne izbrisano.

Pomeni gumbov:

Vsa

Izbere vsa sporočila v seznamu in jih s tem določi za spremembo stanja. Gumb nima vpliva na izbiro akcij.

Nobeno

Poèisti trenutni izbor. Gumb nima vpliva na vašo izbiro akcij.

Prevzemi in izbriši

Prikaže ikoni z disketo in košem za odpadke za vsa izbrana sporočila -> prevzemi in izbriši s strežnika.

Samo prevzemi

Prikaže ikono z disketo in skrije ikono s košem za odpadke za vsa izbrana sporočila -> prevzemi, toda ohrani na strežniku.

Pusti

Skrije ikoni z disketo in košem za odpadke za vsa izbrana sporočila -> ne naredi nič.

Samo izbriši

Skrije ikono z disketo in prikaže ikono s košem za odpadke za vsa izbrana sporočila -> ne prevzemi, toda kljub temu izbriši s strežnika.

Zaustavi/Nadaljuj

Dokler je viden predizbirni seznam YAM bere podrobnosti posameznih sporočil - s strežnika prenaša njihove glave. Klik na gumb [Zaustavi] ta postopek ← zaèasno ustavi.

Zaèni

Zakljuèi z izbiranjem in priène poštni prenos.

Prekini

Takoj prekine poštni prenos.

Na plošèi 'Stanje' lahko vidite, koliko kilobajtov in koliko sporočil je že bilo prenesenih in s kakšno hitrostjo ter koliko èasa bo še trajal prenos ←

Hitrost prenosa je izražena v znakih na sekundo. Ne bodite razočarani, èe prenos ne dosega hitrosti modema. Krajše sporoèilo terja relativno veè èasa za sporazumevanje med YAMom in strežnikom, kar pri izraèunu hitrosti ni upoštevano ←

Dejstvo preverite sami tako, da si pošljete sporoèilo z veliko prilogo (npr. 100kb).

Pritisk gumba [Prekini] izsili predèasen konec prenosa. Ukaz deluje le, èe ima YAM nadzor nad prenosom. Èe YAM zaradi nedejavnosti strežnika zmrzne, poèakajte na èasovni iztek ali pa prekinite povezavo v programu za TCP/IP.

1.60 Uporabniki

VZDRŽEVANJE UPORABNIKOV

YAM bo zadovoljil potrebe še tako velike družine, saj je sposoben upravljati z do 16 uporabniki, od katerih ima vsak svoje mape in nastavitvena določila. Pri zagonu YAMa se predstavite in program takoj priključite vašo osebno ureditev. S tem postanejo programi, kot je npr. MultiYAM, odveč. Izbira menijskega elementa Nastavitve/Uporabniki vodi do okna Uporabniki.

Uporabniško ime

To je uporabnikovo ime. Prikazano je v pozdravnem pogovornem oknu pri zagonu programa, seveda če je edini določen uporabnik.

Primer: Janez Kranjski

Geslo

Če izpolnite to polje se bo pri zagonu programa pojavil zahtevek za vnos gesla.

Posebni predal

To je osebni predal za vse posebne uporabnikove datoteke, kot so mape in nastavitvena določila. Oditno je, da ta predal ne sme biti isti kot predal kateregakoli drugega uporabnika.

Primer: YAM:janez

Uporabi skupni imenik naslovov

To možnost obkljukajte, če uporabnik ne želi uporabljati lastnega imenika naslovov. To pomeni, da ga bo delil z ostalimi uporabniki; datoteka bo shranjena v izhodni predal programa in ne v uporabnikov osebni predal.

Uporabi skupni slovar

Vklop te možnosti pomeni, da uporabnik ne želi vzdrževati ločenega slovarja, pač pa ga je pripravljen deliti z ostalimi uporabniki. Datoteka je shranjena v izhodnem programskem predalu.

Posebne pravice nadzornika

Z vklopom te možnosti uporabniku dovolite ustvarjanje ali odstranjevanje drugih uporabnikov.

Prekopiraj nastavitve trenutnega uporabnika

Pri dodajanju novega uporabnika izberite to možnost, če želite, da bodo zanj določene trenutne nastavitve – prekopirane datoteke v njegov osebni predal. S tem mu prihranite dolgotrajno določanje nastavitev od začetka.

[Dodaj uporabnika]

V seznam dodaj novega uporabnika.

[Izbriži uporabnika]

Izbriži izbranega uporabnika iz seznama.

1.61 Povleci in Spusti

POVLECI IN SPUSTI

YAM omogoča uporabo na način 'povleci in spusti', tako kot večina sodobnih

programov. To pomeni, da s pritiskom na levi miškinim gumb določen predmet lahko zgrabite, ga povlečete in z izpustitvijo gumba odločite na drug predmet. V YAMu lahko na način 'povleci in spusti' izvedete naslednje operacije:

Izvor	Ponor	Operacija
Seznam sporočil	Polje 'Prejemnik'	Izvelci prejemnika iz sporočila
Seznam sporočil	Seznam prilog	Dodaj sporočilo kot prilogo
Seznam sporočil	Seznam map	Premakni sporočilo
Seznam map	Seznam map	Preuredi mape
Seznam prilog	Seznam prilog	Preuredi priloge
Imenik naslovov	Imenik naslovov	Preuredi vpise v imenik
Imenik naslovov	Polje 'Prejemnik'	Izvelci prejemnika iz imen. naslovov
Imenik naslovov	Okno urejevalnika	Vstavi naslov v pismo
Imenik naslovov	Seznam razpošiljanja	Vèlani osebo v seznam razpošiljanja
Seznam razpošiljanja	Seznam razpošiljanja	Preuredi èlane seznama razpošiljanja
Datoteka z besedilom	Okno urejevalnika	Vstavi datoteko kot pismo
Datoteka z besedilom	Seznam prilog	Dodaj datoteko kot prilogo
Datoteka z besedilom	Ikona stanja	Uporabi datoteko kot besedilo novega sporočila
Dvojiška datoteka	Ikona stanja	Uporabi datoteko kot prilogo novega sporočila
Dvojiška datoteka	Okno urejevalnika	Dodaj datoteko kot prilogo
Dvojiška datoteka	Seznam prilog	Dodaj datoteko kot prilogo

1.62 Zagonske možnosti

ZAGONSKE MO@NOSTI

YAM podpira nekaj posebnih zagonskih možnosti, ki jih lahko uporabite v lupini ali v Workbenchu (preko lastnosti).

USER=ime uporabnika

Doloèi trenutnega uporabnika YAMa. V primeru, da YAM uporablja veè oseb, boste na ta naèin zaobšli postopek prijave pri zagonu.

PASSWORD=geslo

To je geslo izbranega uporabnika (poglejte v prejšnji odstavek). Namenjeno je izpustitvi zahtevka za vnos gesla pri zagonu programa.

MAILDIR=pot

Doloèi osnovni predal za mape in nastavitvene datoteke. V YAMu 1.3.x je ta možnost služil veè uporabniški podpori. YAM 2.0 doloèi osnovni predal za vsakega uporabnika posebej v uporabniških nastavitvah.

PREFSFILE=ime datoteke

Nastavitvena datoteka, ki jo elite uporabljati. Privzeto ime je <MAILDIR>/config

HIDE

Zaène YAM v ikoniziranem naèinu.

NOCHECK

Izпусти možnost 'Po\$^l\$ljji/Prejmi po\$^l\$što ob zagonu' in 'Preveri rojstne dneve ←
'
(to je uporabno kadar poganjate YAM iz spletnega brskalnika).

DEBUG

Izbira te možnosti povzroèi, da se protokolarni pogovori med YAMom in po\$^l\$ ←
\$tnim
stre\$nikom izpisujejo v okno lupine. Je nepogre\$^l\$ljivo orodje v primeru
spodletelega povezovanja.

MAILTO=naslov

Ob zagonu ustvari novo sporoèilo namenjeno navedenemu naslovniku.

SUBJECT=tema

Doloèi temo za novo sporoèilo (poglejte v opis za MAILTO).

LETTER=datoteka z besedilom

Datoteka z besedilom, ki ga \$elite poslati (poglejte v opis za MAILTO).

ATTACH=datoteke

Novemu sporoèilu priloži eno ali veè datotek (poglejte v opis za MAILTO).

Primer:

```
YAM USER Peter PASSWORD skrivnost HIDE
YAM NOCHECK MAILTO mbeck@access.ch SUBJECT "Poroèilo o hro$^l$èih"
ATTACH ram:razhro$^l$èi.txt
```

1.63 Vmesnik za ARexx

VMESNIK ZA AREXX

S pomoèjo skriptov za ARexx lahko dodajate YAMu nove funkcije ali pa mu naroèite naj doloèena opravila izvaja samodejno. YAM nudi
zbirko ukazov
, ki jih klièete
preko vmesnika za ARexx z imenom "YAM".

Obrazložitvev sintakse predlog

ukazov za ARexx
:

```
/A Parameter je obvezen
/K Parameter mora uvesti ključna beseda
/N @tevilski parameter ali rezultat
/M Parameter ali rezultat je seznam nič ali več elementov
```

Bodite pozorni pri podajanju parametrov, ki vsebujejo presledke:

```
sub = 'Pozdravljen Svet'
'WRITESUBJECT' sub
ne deluje! Napisati bi morali:
'WRITESUBJECT "'sub'"' ali
'WRITESUBJECT "Pozdravljen Svet"'
```

Ukazi vraèajo rezultate treh razliènih tipov. Oglejte si tele primere uporabe ukaza FOLDERINFO:

```
FOLDERINFO
-> RESULT = "0 Prispela prispela 10 2 4 23030"
```

```
FOLDERINFO VAR fi
-> fi = "0 Prispela prispela 10 2 4 23030"
```

```
FOLDERINFO STEM fi.
-> fi.number = 0
   fi.name = "Prispela"
   fi.path = "prispela"
   fi.total = 10
   fi.new = 2
   fi.unread = 4
   fi.size = 23030
```

©e en primer, ki vrne rezultat tipa /M:

```
ADDRFIND STEM found. "Marcel Beck" SEARCHNAME
-> found.alias.count = 2
   found.alias.0 = "Mars"
   found.alias.1 = "mbe"
```

Seznam vseh ukazov za ARexx

1.64 Seznam vseh ukazov za ARexx

SEZNAM VSEH UKAZOV ZA AREXX

ADDRDELETE ALIAS

Odstrani vpis iz imenika naslovov. Èe vzdevka ne navedete, bo izbrisan trenutni vpis.

ADDREDIT ALIAS, NAME, EMAIL, PGP, HOMEPAGE, STREET, CITY, COUNTRY, PHONE, COMMENT, BIRTHDATE/N, IMAGE, MEMBER/M, ADD/S

Izpolni polja trenutno izbranega vpisa v imeniku naslovov. ALIAS vam npr. omogoèa, da spremenite vzdevek vpisa. BIRTHDATE je zapis datuma rojstva v obliki DDMMYYYY, npr. 13091969. Èe kljuèno besedo MEMBER uporabite brez stikala ADD, bodo prepisani podatki ¾e obstojeèega vpisa.

ADDRFIND VAR/K, STEM/K, PATTERN/A, NAMEONLY/S, EMAILONLY/S => ALIAS/M

Prei\$^1\$èè imenik naslovov za en ali veè vpisov. Za iskanje samo po poljih 'Pravo ime' in 'Naslov' uporabite stikali NAMEONLY in EMAILONLY.

ADDRGOTO ALIAS/A

Napravi imeni\$^1\$ki vpis, na katerega se nana\$^1\$a ALIAS, za trenutni naslov.

ADDRINFO VAR/K, STEM/K, ALIAS/A => TYPE, NAME, EMAIL, PGP, HOMEPAGE, STREET, CITY, COUNTRY, PHONE, COMMENT, BIRTHDATE/N, IMAGE, MEMBERS/M

Vrne informacije o vpisu ALIAS v imeniku naslovov. Tip TYPE je P (person, slov. oseba), L (distribution list, slov. seznam razpo\$^1\$iljanja) ali G

(group, slov. skupina). Zapis datuma rojstva je oblike YYYYMMDD. IMAGE je pot do datoteke z vaš¹šo sliko, MEMBERS vsebuje vse èlane seznama razpo¹šiljanja. Pomen ostalih rezultatov je jasen.

ADDRLOAD FILENAME/A

Naloži imenik naslovov iz datoteke z navedenim imenom.

ADDRNEW VAR/K,STEM/K,TYPE,ALIAS,NAME,EMAIL => ALIAS

Ustvari nov vpis v imeniku naslovov in ga vstavi za izbrani vpis. TYPE je G za skupine, L za sezname razpo¹šiljanja, privzeta vrednost je vpis osebe. Določeno mora biti vsaj eno od polj ALIAS, NAME, EMAIL. Po uspe¹šnem vpisovanju bo vrnjen vzdevek osebe ustvarjenega vpisa.

ADDRRESOLVE VAR/K,STEM/K,ALIAS/A => RECPT/M

Pretvori vzdevek ali ime v ustrezen(-ne) e-po¹štni(-e) naslov(-e).

ADDRSAVE FILENAME

Shrani imenik naslovov v datoteko z navedenim imenom. Èe le-tega izpustite, bo uporabljeno trenutno ime.

APPBUSY VAR/K,STEM/K,TEXT

Preklopi YAM v stanje "zaposlen" in v vrstici stanja glavnega okna prikaže besedilo TEXT. V tem stanju se YAM ne odziva na vhod. Èe je YAM trenutno zaposlen, je vrednost RC postavljena na 1.

APPNOBUSY

Zapusti stanje "zaposlen". Èe je YAM ¹vedno zaposlen, je vrednost RC postavljena na 1.

FOLDERINFO VAR/K,STEM/K => NUMBER/N,NAME,PATH,TOTAL/N,NEW/N,UNREAD/N,SIZE/N

Vrne informacije o trenutno izbrani mapi. Vrednost NUMBER je notranje ¹število (0=mapa 'Prihajajoèa'), PATH je predal in SIZE skupna velikost v bajtih. TOTAL, NEW in UNREAD so ¹števíla vseh, novih in neprebranih sporoèil.

GETSELECTED VAR/K,STEM/K => NUM/N/M

Ugotovi polo¹aj izbranih sporoèil v trenutni mapi. Sporoèilo na vrhu seznama dobi oznako za polo¹aj 0.

HELP FILE

V oknu lupine izpi¹še seznam podprtih ukazov za ARexx ali pa ga shrani v datoteko FILE.

HIDE

Preklopi YAM v ikoniziran naèin.

INFO VAR/K,STEM/K,ITEM => VALUE

Vrne informacije o programu. ITEM sme biti ena od besed TITLE, AUTHOR, COPYRIGHT, DESCRIPTION, VERSION, BASE in SCREEN (poglejte v datoteko MUI.guide).

ISONLINE

Zazna, èe je YAM trenutno zaposlen s prejetjem ali po¹šiljanjem po¹šte. Èe je temu tako, je vrednost RC postavljena na 1.

LISTSELECT MODE/A

Izbere sporočila v trenutno izbrani mapi. Možne vrednosti MODE so: N (nobeno), A (vsa), T (preklopi). Če je MODE \$^1številka vrednost, bo sporočilo s to \$^1številko dodano k izboru.

- MAILBOUNCE   VAR/K,STEM/K => WINDOW/N
 Odpre novo pisalno okno za odbitje izbranega sporočila. Vrednost WINDOW je \$^1številka pravkar odprtega okna.
- MAILCHECK   VAR/K,STEM/K,POP/K/N,MANUAL/S => DOWNLOADED/N,
                   ONSERVER/N,DUPSKIPPED/N,DELETED/N
 Prevzame novo po\$^1što. Če izpustite parameter POP bodo pregledani vsi nastavljeni strežniki za POP3. Če želite uporabniku omogočiti delo s programom (predizbiro sporočil, itd.), uporabite stikalo MANUAL.
- MAILCOPY   FOLDER/A
 Prekopira izbrano(-a) sporočilo(-a) v drugo mapo. FOLDER je lahko \$^1številka ali ime ciljne mape.
- MAILDELETE   ATONCE/S,FORCE/S
 Izbriš^1še izbrano(-a) sporočilo(-a). Stikalo ATONCE povzroči, da se sporočila dejansko izbriš^1šejo takoj (niso premeš^1šena v mapo 'Izbrisana'). Stikalo FORCE preskoči potrditveni zahtevek.
- MAILEDIT   VAR/K,STEM/K => WINDOW/N
 V novem pisalnem oknu omogoči urejanje izbranega sporočila. Vrednost WINDOW je \$^1številka pravkar odprtega okna.
- MAILEXPORT   FILENAME/A,ALL/S,APPEND/S
 Izvozi izbrano(-a) sporočilo(-a) v datoteko. Uporaba stikala ALL povzroči izvoz vseh sporočil mape.
- MAILFILTER   VAR/K,STEM/K,ALL/S => CHECKED/N,BOUNCED/N,
                   FORWARDED/N,REPLIED/N,EXECUTED/N,MOVED/N,DELETED/N
 Filtrira sporočila trenutno izbrane mape. Če stikala ALL ne uporabite, bodo filtrirana samo nova sporočila.
- MAILFORWARD   VAR/K,STEM/K => WINDOW/N
 Odpre novo pisalno okno za posredovanje izbranega sporočila. Vrednost WINDOW je \$^1številka pravkar odprtega okna.
- MAILIMPORT   FILENAME/A,WAIT/S
 V trenutno izbrano mapo uvozi sporočila iz datoteke FILENAME. Če želite uporabniku omogočiti delo s programom (predizbiro sporočil), uporabite stikalo WAIT.
- MAILINFO   VAR/K,STEM/K,INDEX/N => INDEX/N,STATUS,FROM,TO,REPLYTO,
                   SUBJECT,FILENAME,SIZE/N,DATE,FLAGS
 Vrne informacijo o sporočilu na mestu INDEX v seznamu (ali trenutnem sporočilu, če INDEX ni navedeno). STATUS je N,O,U,R,F,S,W,H ali E, FROM vsebuje naslov pošiljatelja, TO prejemnika, REPLYTO je povratni naslov, besedi SUBJECT in DATE sta očitni, FILENAME je pot do datoteke sporočila. SIZE je velikost sporočila v bajtih; FLAGS je 8-bajtni niz v obliki "MARCS-00" (M=več prejemnikov, A=priloge, R=poročilo, C=\$^1šifrirano, S=podpisano; zadnji dve \$^1števki sta uporabni\$^1ško določeni zastavici - ↔ poglejte v opis za SETFLAG).

MAILMOVE FOLDER/A

Premakne izbrano (-a) sporoèilo (-a) v drugo mapo. FOLDER je lahko \$^1\$številk
ali ime ciljne mape.

MAILREAD VAR/K,STEM/K,WINDOW/N,QUIET/S => WINDOW/N

Naloži izbrano sporoèilo v bralno okno ali, èe je navedena vrednost WINDOW,
izbere ¾e odprto bralno okno. Èe ¾elite, da okno ostane nevidno, uporabite
stikalo QUIET.

MAILREPLY VAR/K,STEM/K => WINDOW/N

Odpre novo pisalno okno za odgovarjanje na izbrano sporoèilo. Vrednost
WINDOW je \$^1\$številk pravkar odprtega okna.

MAILSEND ALL/S

Po\$^1\$lje vsa ali pa izbrana sporoèila v mapo 'Prihajajoèa'.

MAILSTATUS STATUS

Spremeni stanje izbranih (-ega) sporoèil (-a). Veljavne vrednosti za STATUS
so O (prebrano), U (neprebrano), H (zadr¾ano) in W (pripravljeno na
odpremo).

MAILUPDATE

Posodobi kazalèno datoteko trenutno izbrane mape.

MAILWRITE VAR/K,STEM/K,WINDOW/N => WINDOW/N

Odpre novo pisalno okno ali izbere ¾e odprto (z navedbo WINDOW).

NEWMAILFILE VAR/K,STEM/K,FOLDER => FILENAME

Vrne veljavno, \$^1\$še neuporabljeno ime datoteke za sporoèilo v mapi FOLDER.

QUIT FORCE/S

Zapusti YAM. Za preskok varnostnih zahtevkov uporabite stikalo FORCE.

READCLOSE

Zapre izbrano bralno okno.

READINFO VAR/K,STEM/K => PARTS/N,FILENAME/M,FILETYPE/M,
FILESIZE/N/M,TEMPFILE/M

Prebere podrobnosti o prilogah sporoèila v izbranem bralnem oknu.

READPRINT PART/N

Natisne prilogo (ali vidni del sporoèila, èe PART ni navedeno).

READSAVE PART/N,FILENAME/K,OVERWRITE/S

Shrani vse priloge (ali vidni del sporoèila, èe PART ni navedeno) v datoteko.

REQUEST VAR/K,STEM/K,BODY/A,GADGETS/A => RESULT/N

Odpre zahtevek z besedilom BODY in gumbi GADGET. 0tevilka izbranega gumba
bo vrnjena kot RESULT (0=desni, 1=levi, 2=drugi z leve, itd.). Doloèite
lahko toliko gumbov, kolikor vas je volja, npr. "Da|Morda|Ne|Preklièi".

REQUESTSTRING VAR/K,STEM/K,BODY/A,STRING/K,SECRET/S => STRING

Odpre zahtevek z besedilom BODY in poljem za vnos niza znakov; privzeti
vne\$^1\$eni niz je STRING, uporabite lahko stikalo SECRET za varen vnos tajnih
podatkov, kot so gesla. Èe kliknete na gumb "Preklièi", je vrnitvena koda RC
postavljena na 1.

REQUESTFOLDER VAR/K,STEM/K,BODY/A,EXCLUDEACTIVE/S => FOLDER
Odpri zahtevek z besedilom BODY in seznamom map; če trenutno izbrane mape ne želite prikazati, uporabite stikalo EXCLUDEACTIVE. Vrnitvena koda vsebuje ime mape. Če kliknete na gumb "Prekliči", je vrnitvena koda RC postavljena na 1.

SCREENTOBACK
Prestavi YAMov zaslon v ozadje (za vse ostale zaslone).

SCREENTOFRONT
Prestavi YAMov zaslon v ospredje.

SETFLAG VOL/K/N,PER/K/N
Sporočilu postavi zastavico PER (permanent, slov. trajno) ali zastavico VOL (volatile, slov. začasno). Vrednost zastavic je lahko med 0 in 7. Zastavice se ne uporabljajo notranje, pač pa utegnejo biti koristne v zapletenejših skriptih za ARexx. Zastavica trajnosti (PER) se shrani tudi v komentar datoteke sporočila, tako da "preživijo" ponovni zagon računalnika.

SETFOLDER FOLDER/A
Določijo mapo FOLDER za trenutno izbrano.

SETMAIL NUM/N/A
Izbere sporočilo v trenutno izbrani mapi, NUM je v območju med 0 in n-1.

SETMAILFILE MAILFILE/A
Izbere trenutno sporočilo. MAILFILE je ime datoteke sporočila.

SHOW
Preklopi YAM iz ikoniziranega spet v normalni način.

USERINFO VAR/K,STEM/K => USERNAME,EMAIL,REALNAME,CONFIG,MAILDIR
Prebere podrobnosti o uporabniku, ki je prijavljen v trenutku poizvedbe.

WRITEATTACH FILE/A,DESC,ENCMODE,CTYPE
Novemu sporočilu priloži datoteko. Ime datoteke je FILE, njen opis DESC, ENCMODE je bodisi "uu" bodisi "b64", beseda CTYPE pa označuje tip vsebine.

WRITEBCC ADDRESS/A/M,ADD/S
V pisalnem oknu vnese v polje "Prikrite kopije k" en ali več naslovov (ali vzdevkov). Če stikalo ADD ni uporabljeno, bodo vse vpisani naslovi prepisani.

WRITECC ADDRESS/A/M,ADD/S
V pisalnem oknu vnese v polje "Kopije k" en ali več naslovov (ali vzdevkov). Če stikalo ADD ni uporabljeno, bodo vse vpisani naslovi prepisani.

WRITEEDITOR COMMAND/A
Prenese ukaz za ARexx vgrajenemu urejevalniku. Za opis razreda TextEditor poglejte v ustrezna navodila.

WRITEFROM ADDRESS/A
V pisalnem oknu vnese v polje "Od" naslov ali vzdevek.

WRITELETTER FILE/A,NOSIG/S
V vgrajeni urejevalnik naloži datoteko FILE. Če besedilu ne želite dodati podpisa, uporabite stikalo NOSIG.

WRITEOPTIONS DELETE/S,RECEIPT/S,NOTIF/S,ADDINFO/S,IMPORTANCE/N,SIG/N,
SECURITY/N

Doloèi mo¾nosti novega sporoèila. DELETE se znebi sporoèila po odpremi, RECEIPT vpraš^lša po potrdilu o prejemu, NOTIF omogoèi sledenje sporoèilu, ADDINFO doda osebne podatke, IMPORTANCE je vrednost v obmoèju 0-2 (0=visoka), SIG izbere podpis (0-3, 0=brez), SECURITY je vrednost med 0 in 5 (0=brez).

WRITEQUEUE HOLD/S

Vstavi novo sporoèilo v vrsto s pripravljeno poš^lsto. Zaklenete ga s stikalom HOLD.

WRITEREPLYTO ADDRESS/A

V pisalnem oknu vnese v polje "Reply to" naslov ali vzdevek.

WRITESEND

Poš^ljlje novo sporoèilo.

WRITESUBJECT SUBJECT/A

V pisalnem oknu vpiš^lše zadevo.

WRITETO ADDRESS/A/M,ADD/S

V pisalnem oknu vnese v polje "K" en ali veè naslovov (ali vzdevkov). Èe stikalo ADD ni uporabljeno, bodo ¾e vpisani naslovi prepisani.

1.65 Nasveti in zvijaèe

NASVETI IN ZVIJAÈE

Shranjevanje velikosti in polo¾aja okna

Odprite nastavitveni vmesnik za MUI z izbiro menijskega elementa 'Nastavitve/MUI'. Izberite razdelek 'Windows' in se preprièajte, da je tretji mali sistemski gumb vklopljen. Po shranjevanju nastavitvev bo imelo vsako okno v desnem zgornjem kotu dodaten sistemski gumb. Klik na ta gumb bo shranil trenutno velikost in polo¾aj okna in si ju s tem zapomnil za v prihodnje.

1.66 Tehnièni podatki

TEHNIÈNI PODATKI

Vsebina predalov

V programskem predalu za YAM (obièajno je to YAM:) najdete naslednje datoteke in predale:

YAM	program
YAM.info	programska ikona
YAM.guide	prièujoèa navodila v formatu AmigaGuide

Icons/#?.info	Ikone, ki prikazujejo stanje nabiralnika 'Prihajajoèa' med ikoniziranim naèinom delovanja programa:
	empty.info nabiralnik je prazen
	old.info nabiralnik vsebuje le "staro" poš^lsto

```

new.info          nabiralnik vsebuje vsaj eno novo sporoèilo
check.info       YAM pregleduje za novo po$^1što
Icons/status_#?  ikone stanja v formatu IFF/ILBM
Icons/#?.toolbar obrobe gumbov v formatu IFF/ILBM

Rexx/            programi za YAMov vmesnik ARexx
Gallery/        slike ljudi, vpisanih v imeniku naslovov

.config          datoteka z
                 nastavitvami
                 .folders          seznam
                 map
                 .addressbook
                 imenik naslovov
                 .glossary
                 slovar
                 .users            seznam
                 uporabnikov YAMa
                 .signature        va$^1$ osebni
                 podpis
                 .altsignatures1   prvi alternativni podpis
.altsignatures2  drugi alternativni podpis
.taglines        zbirka va$^1$ih
                 sklepnih vrstic
                 .autosave?.txt
                 rezervne kopije
                 urejevanega besedila
.uidl            datoteka, namenjena
                 izogibanju podvojitv
                 YAM.log           protokolna datoteka (èe ste vklopili
                 Vodenje dnevnika
                 )

incoming/       predal za nabiralnik 'Prihajajoèa'
outgoing/       predal za nabiralnik 'Odhajajoèa'
sent/           predal za poslano po$^1što
deleted/        predal za po$^1što, oznaèeno za izbris
archiveX/       uporabni$^1$ko doloèene arhivske mape
                 (X je $^1$tevililo)

```

Vsako sporoèilo je shranjeno v lastno datoteko. Ime datoteke je sestavljeno z zdru`evanjem (s piko) \$^1\$tevila dni od 1.1.1978 in tekoèim \$^1\$tevilom sporoèila istega dne. Stanje e-pisma je shranjeno v datoteki s komentarji. V vsakem nabiralni\$^1\$skem predalu je kazalèna datoteka z imenom .index z glavami vseh sporoèil tega predala. Poleg nje je tu \$^1\$še datoteka poimenovana .fconfig. Ta hrani nastavitve mape predala.

1.67 Osnove - Kaj je e-po^lta?

KAJ JE ELEKTRONSKA PO@TA?

E-po\$^1\$ta je storitev, ki je bila prva udejanjena na Internetu, in je na Internetu \$^1\$še vedno najbolj priljubljen naèin komuniciranja. Znaten del ljudi, ki

uporabljajo Internet, uporablja samo to storitev. Napovedujejo, da bo e-pošta v naslednjih nekaj letih iz več razlogov izpodrinila tradicionalne oblike sporočanja kot so pisma in faksi. Z uporabo e-pošte lahko danes v samo nekaj minutah dosežete več milijonov ljudi po celem svetu. Uporabniki drugih omrežij, kot sta Comuserve in T-Online, so na Internet priključeni preko "prehodov" (angl. gateway).

Sorodne teme:

Zgradba glave sporočila

Poštni protokoli (POP3 in SMTP)

Kaj je MIME?

Šifriranje po sistemu PGP

Zlata pravila (Netiquette)

1.68 Zgradba glave sporočila

ZGRADBA GLAVE SPOROČILA

Vsako e-pismo se začne z glavo, ki je od dejanske vsebine sporočila ločena s prazno vrstico. YAM glavo sestavi samodejno, upoštevajoč določila v Nastavitvah ↵

Glava je razdeljena na več polj, od katerih se vsako začne v novi vrstici in ima splošno obliko 'Ime_polja: vsebina'. Polja, predolga za eno samo vrstico, so razdeljena na več vrstic. Večina vrstic glave je lahko brez škode izpuščena; le-te so dodane z namenom preskrbeti prejemnikov poštni program z dodatnimi informacijami o sporočilu ali preverjati pravilnost prenosa le-tega. Nekatera pomembna polja so razložena z naslednjim primerom.

```
Return-Path: <peer@fri.uni-lj.si>
```

To polje navede prejemnikov poštni strežnik sam, vsebuje pa e-poštni naslov pošiljatelja; s tem je prejemnikovemu računalniku omogočeno pošiljanje e-pisemskega odgovora.

```
Received: from ninurta.fri.uni-lj.si by atlantica.access.ch
(8.8.5/NINURTA-1.05pri) id XAA29100;
Tue, 23 Dec 1997 23:40:45 +0100 (MET)
Received: from orphan.fri.uni-lj.si by ninurta.fri.uni-lj.si
(AIX 3.2/UCB 5.64/FRIserver) id AA26355;
Tue, 23 Dec 1997 23:40:13 +0100
```

Računalniki, ki pošljejo sporočilo na naslednji odsek poti po omrežju in nazadnje tudi prejemnikov sistem sam, dodajo v glavo polje Received in tako zabeležijo, kdaj in od kod je prispelo sporočilo. To omogoča kasnejšo ↵
izsleditev
napak, ki so se morda pojavile med prenosom.

```
From: Peter Peer <peer@fri.uni-lj.si>
```

E-poštni naslov in pravo ime pošiljatelja.

Reply-To: peer@fri.uni-lj.si

Naslov, na katerega mora biti poslan odgovor na sporoèilo. Prav pride pri odpremi sporoèil iz raèunalnika, ki ga pošiljatelj iz kakršnegakoli vzroka ne more uporabljati za branje pošlste. V tem primeru vpiše to polje - kot obvestilo, kam mora biti poslan odgovor. Èe polja 'Reply-To' v glavi sporoèila ni, bo odgovor poslan na naslov, naveden v polju 'From'.

To: "Marcel Beck (Yet another Mailer-author)" <mbeck@access.ch>

Prejemnikov naslov. Vpisati smete tudi dodatna imena, ki pa jih morate loèiti z vejico. Polje lahko vsebuje naslov oblike ime@domena ali pa naslov, uveden z dodatnim komentarjem kot je npr. ime prejemnika. Naslov morate v tem primeru obdati z ostrima oklepajema < in >.

Date: Tue, 23 Dec 1997 23:28:30 +0200

Datum in èas odpreme sporoèila. Izraz za zapisom èasa predstavlja èasovni pas, izražen z razliko od èasa Greenwich Mean Time. Prvi dve števkici pomenita ure, drugi dve pa minute.

Message-Id: <yam7296.1549.122414920@zfn.uni-bremen.de>

Enolièna prepoznavna koda, samodejno ustvarjena pri odpremi. Služi nedvoumnemu odbitju doloèenega sporoèila.

In-Reply-To: <yam7296.263.121102896@mail.access.ch>

Natanèn sklic na sporoèilo, kateremu bo odgovorjeno. Tak sklic je lahko npr. ID sporoèila.

X-Mailer: YAM 2.0beta4 - Amiga Mailer by Marcel Beck - <http://www.yam.ch>

Ime in razlièica pošltnega programa pošiljatelja.

Subject: Re: YAM2beta5

To polje jedrnato doloèa temo sporoèila. Izbor jasne in informativne zadeve je pokazatelj uglajenosti ("Netiquette").

Mime-Version: 1.0

Content-Transfer-Encoding: quoted-printable

Content-Type: text/plain; charset=iso-8859-1

Ta polja opozarjajo na to, da je sporoèilo urejeno v formatu MIME. V gornjem primeru vsebuje navadno besedilo v naboru znakov ISO-Latin-1, znaki pa, ki ne morejo biti predstavljeni z uporabo samo 7 bitov, so kodirani kot 'quoted-printable'.

1.69 Osnove - ©ifriranje po sistemu PGP

©IFRIRANJE PO SISTEMU PGP

Da bi preprečili branje e-pošte komurkoli, ki ni naslovnik, jo morate obvezno šifrirati. Ali je to sploh pomembno? Včasih še kako! Nemogoče je namreč
←
vnaprej

napovedati, katero pot preko omrežja bo elektronska pošta izbrala; obenem je tudi možno, da to pošto prebere nekdo, ki za to nima pooblastila, pri tem pa povzroči nemalo težav. Šifriranje e-pošte je vsekakor modra poteza pred pošiljanjem gesel, števil kreditnih kartic in podobnih podatkov preko Interneta. Prenos tako šifriranih podatkov je pogosto bolj varen od prenosa navadne pošte. Preprosto, učinkovito in široko uporabljano orodje za
←
tovrstno

Šifriranje je PGP oz. Pretty Good Privacy (slov. Precej Dobra Zasebnost). Sistem, ki ga je razvil Phil Zimmerman, izkorišča metodo javnih ključev. Z uporabo programa za PGP je vsakdo lahko prepričan, da je dobljeno sporočilo res napisal tisti, ki je označen kot pošiljatelj in da ga lahko prebere le tisti, ki mu je bilo namenjeno. Tako imenovani javni ključ nudi največjo stopnjo zaščite.

Obstajata dve vrsti ključev:

- Prva je vaš zasebni ključ; uporabljate ga samo na vašem računalniku in ga nikoli ne razkrijete drugje.
- Druga vrsta je vaš javni ključ. Ustvarite lahko poljubno število njegovih kopij in te pošljete drugim uporabnikom, tako da lahko berejo od vas poslano šifrirano pošto.

Za uporabo sistema potrebujete obe vrsti ključev, zasebne in javne, saj sta medsebojno povezani. Javni ključ lahko prosto razpošiljate naprej, deloval pa
←
bo

le v povezavi z njegovim točnim nasprotkom. Torej sta oba, zasebni in javni ključ uporabljena pri zaklepanju in (običajno) odklepanju podatkov. Ključ za PGP se uporabljajo na dva različna načina:

1. Nekdo drug z uporabo vašega javnega ključa šifrira podatke in vam pošlje
←
šifrirano datoteko, ki jo boste dešifrirali z vašim zasebnim ključem.
2. Sami šifirate podatke z vašim zasebnim ključem in jih varno pošljete preko omrežja. Vsak, ki ima vaš javni ključ, lahko prisostvuje tej komunikaciji. Prejemnik je lahko gotov, da so podatki res vaši (verodostojnost jamči vaš digitalni podpis) in da pred tem niso bili spremenjeni.

Programska oprema za PGP je vrste freeware, spletno stran International PGP Home Page lahko hitro najdete na Internetu: '<http://www.ifi.uio.no/pgp/>'.

1.70 Osnove - Poštni protokoli

POŠTNI PROTOKOLI

YAM za prenos pošte do vašega strežnika za SMTP uporablja Simple Mail
←
Transfer

Protocol - SMTP (slov. Enostavni Protokol za Prenos Pošte) . Isti protokol uporablja nadalje strežnik za prenos pošte po celem svetu. Prihajajoča pošta
←
se

zbira na vašem strežniku za Post Office Protocol - POP (slov. Protokol Pošta Urada), kjer čaka, da jo program YAM z uporabo protokolov POP3 (različica 3) prevzame in s tem prenese v vaš računalnik. Format sporočil, ki jih YAM pošilja in prejema, ustreza dogovorom, zapisanim v dokumentih RFC 822 in RFC 1521 (MIME).

Odhajajoča pošta

Ko nekdo pošljete e-poštno sporočilo, ga YAM preko protokola SMTP prenese do vašega krajevnega strežnika za SMTP. Ta računalnik odpošlje sporočilo naprej prejemnikovemu računalniku, običajno prav tako preko protokola SMTP.

Zakaj YAM ne rokuje neposredno s prejemnikovim strežnikom? Prvič, vaši Amigi bi vzpostavljane povezave z določenim računalnikom in kasnejše prenašanje sporočila vzelo kar precej časa. Drugič, veliko računalnikov je težko najti; precej elegantneje je iskanje njihovih naslovov prepustiti poštnemu strežniku, kot pa bremeniti vašo Amigo. Tretjič, pogosto naslovnikov strežnik v času pošiljanja poštnih ne bo na voljo. Strežnik za SMTP te probleme rešuje tako, da sporočila zadrži vse dokler nasprotni računalnik ni pripravljen na sprejem.

Prihajajoča pošta

Ko nekdo pošlje pošto vam, jo njegov računalnik preko protokola SMTP prenese do vašega strežnika za POP. Ta potem shrani sporočila v nekakšnem poštnem predalu, kjer ostanejo vse do prevzema z YAMom. Ko pogledate za novo pošto, YAM sname sporočila preko POP3 v vaš računalnik.

Zakaj YAM za prispelo pošto ne uporablja protokola SMTP? SMTP deluje najbolje takrat, ko sta na sprejem sporočil pripravljena oba komunicirajoča računalnika. Če ne poganjate YAMa v vaši Amigi 24 ur na dan in sedem dni na teden, SMTP za vas ne bo posebej primeren.

1.71 Osnove - MIME

KAJ JE MIME?

MIME je kratica za Multipurpose Internet Mail Extensions (slov. Večnamenske Internetne Poštne Razširitve). Sistem MIME služi dvema glavnima ciljema: omogočiti obveščanje ene poštnih aplikacij drugih o tem, kakšni podatki so zajeti v sporočilu, in določiti poenotena pravila, po katerih naj poštnih aplikacij te podatke kodirajo, da bodo primerni za prenos po poštnem omrežju Interneta.

Kodiranje vrst MIME

Na Internetu se za prenašanje poštnih uporablja protokol SMTP. Ta protokol je omejen na prenos nabora znakov US-ASCII, kar pa za govorce jezikov, ki niso ameriška angleščina, predstavlja oviro. Oni namreč uporabljajo naglašene znake.

Enaka težava se pojavi pri ljudeh, ki uporabljajo posebne simbole, npr. zrnó. Če bolj zapleten je prenos binarnih datotek (kot prilóg). MIME zagotavlja odpravo vseh teh omejitev. Ponuja namreè dve vrsti kodiranja, "quoted-printable" in "base64". Ti dve kodiranji za predstavitev poljubne vrste podatkov, vkljuèno s posebnimi znaki in ne-znakovnimi podatki, uporabljata znakovne kode US-ASCII. Metoda "quoted-printable" je uporabljena za podatke, ki so poveèini besedilo, vendar vkljuèujejo posebne znake za zelo dolge vrstice. Besedilo "quoted-printable" izgleda kot obièajno besedilo razen v primeru, ko je uporabljen posebni znak. Ta znak zamenjajo = (enaèaj) in \$^1še dva znaka, ki sta njegova (\$^1šestnajsti\$^1ška) znakovna koda. Zrno je v kodiranju "quoted-printable" zapisano kot =95DA. V tem kodiranju niso dovoljene vrstice dolžine veè kot 76 znakov. Èe je v va\$^1šem pismu vrstica, ki je dalj\$^1ša od 76 znakov, jo bo kodiranje "quoted-printable" razbilo na dva dela in dodalo = na konec prve vrstice kot opozorilo po\$^1šnemu bralniku na drugi strani, da ti vrstici dejansko pomenita eno samo. Kodiranje "base64" je druga metoda za\$^1šèite binarnih podatkov pred po\$^1štnim sistemom SMTP. Vendar pa ta sistem ne ohranja berlživosti besedila in je zato najbolj primeren za neznakovne podatke. Enakovreden je starej\$^1šemu sistemu UUencode, vendar bolj zanesljiv.

Tip vsebine

Druga pomembna funkcija MIME je omogoèanje po\$^1štnim programom izmenjavo informacij o tipu podatkov v sporoèilu (ali delu sporoèila). Osnovni mehanizem za doseg tega cilja je vrstica Content-Type v e-pisemski glavi. Glavni tipi vsebine so:

text	berljivo besedilo
image	podobe in grafika
audio	zvok
video	animacije
message	sporoèila ali deli sporoèil
multipart	veè razliènih vrst podatkov v enem sporoèilu

Podtip podaja dodatno informacijo o tipu podatkov:

text/plain	navadno besedilo
text/html	besedilo v formatu HTML
image/gif	slika v formatu GIF
itd.	

Z upo\$^1števanjem tipa vsebine po\$^1štni program lahko izbere ustrezen pripomoèek za predstavitev priložene datoteke.

1.72 Vzorci in posebni znaki v AmigaDOSu

VZORCI IN POSEBNI ZNAKI V AMIGADOSU

Uporaba posebnih znakov in vzorcev dopu\$^1šèa izvajanje zelo natanènega preiskovanja. Tule so na\$^1šteti posebni znaki.

- ? ustreza kateremukoli posameznemu znaku
tako se Y?M ujema z YAM, YUM, Y@M itd.
- # ustreza nič ali več pojavitvam sledečega izraza
tako se Y#AM ujema z YM, YAM, YAAM, YAAAM itd.
- #? ustreza čemurkoli (vključeno s praznim nizom!)
tako se #?YAM#? ujema z vsemi nizi, ki vsebujejo zaporedje "YAM"
- % ustreza praznemu nizu. Ta vzorec sam ni pretirano uporaben, vendar pa
vam omogoči iskanje sporočil s prazno vrstico 'Zadeva'.
- () Okrogli oklepaji služijo združevanju znakov in izrazov in nakazujejo,
kako je izraz ovrednoten. Uporabljajte jih povsod, kjer je le mogoče!
Na ta način #(Re:)YAM ustreza YAM, Re:YAM, Re:Re:YAM ...
- [] Oglati oklepaji služijo označevanju seznama alternativ; tako vzorec
[YAM] ustreza katerikoli posamezni črki Y, A ali M ne pa YAM
- označuje obseg; vzorec [0-9] ustreza katerikoli posamezni \$^1\$števki,
#[0-9] pa kateremukoli celemu \$^1\$številu.
- ~ pomeni NE in se nanaša na celoten izraz, ki mu sledi. Vzorec ~Re: se
ujema s katerimkoli nizom, ki se ne začne z "Re:".
- | pomeni ALI; nanaša se na izraza na obeh straneh. Celoten izraz morate
vključiti med okrogla oklepaja: npr. (#?YAM#|#?MUI#?) poišče nize, ki
vsebujejo bodisi "YAM" bodisi "MUI".

OPOZORILO! Uporaba vzorcev ni tako enostavna, kot se zdi! Sestavimo na primer filter, ki bo poiskal vsa zaporedja, vsebuječa YAM ali YAM2, zavrgel pa tista z YAM1. Poskusimo s tem: #?YAM(~1)

Kaj nam naroča ta vzorec? Med branjem niza z leve iščemo zaporedje YAM. Če smo ga našli, pogledajmo v sledeči del: ali je enak "1"? Če ni, smo našli ujemanje ←

Problem, ki se tu pojavi, je tale: "1.3.5" ni enako "1" (niz je predolg), tako da zaporedje YAM1.3.5 ustreza, čeprav tega nočemo. Rešitev je v tem, da izrecno naročimo, da se niz, ki sledi "YAM" ne sme prijeti z "1".

Poskusimo z: #?YAM(~1#?)

S tem se res znebimo 1.3.5, toda še vedno imamo težave. Včasih je med YAM in številko različice vstavljen presledek, včasih pa ne. Zaporedja kot je npr. YAM 1 morajo biti še vedno najdena. Reči torej moramo, da sme biti presledkov poljubno mnogo; to storimo z vzorcem: #?YAM# (~1#?)

Če en primer: predpostavimo, da želimo poiskati vse nize, ki vsebujejo YAM in se ne začnejo z "Re:". Poizkusimo torej z: (~Re:)YAM#?

Vzorec nam narekuje, naj začnemo s primerjavo začetka niza z "Re:". Če imamo ujemanje, niz zavrnemo. Sicer pogledajmo v ostanek niza za zaporedje "YAM". Kaj se zgodi tedaj, ko se prvotni niz začne z "YAM"? Prva črka ni R, zato pogoju NI zadoščeno. Toda Y smo sedaj pustili za seboj in zaporedja YAM ne bomo uspeli najti! Da bi odpravili to dvoumnost moramo filtru določiti, da je niz pred "YAM" lahko tudi prazen niz (to je torej dokaz njegove uporabnosti!). Pravilen vzorec je: (~Re:|%)YAM#?

Vprašanja za računalniške obsedence: kaj pomeni ~((~#?YAM#?)|(~#?MUI#?)) ←
?

1.73 Osnove - E-poštna Netiquette

E-POŠTNA NETIQUETTE

Sporočila naj bodo kratka in jasna.

Sporočilom dodajte jedrnato in smiselno vrstico 'Zadeva', tako da ga boste kasneje lahko hitro našli.

Pod sporočilo se podpisite. Podpis naj vsebuje vaše ime in e-poštni naslov in naj ne presega pet vrstic. V podpisu so često vpisani tudi navadni poštni naslov, telefonska številka, spletno mesto in navodila za pošiljanje sporočil, šifriranih po sistemu PGP.

Z velikimi črkami pišite le takrat, ko želite posebej poudariti določeno misel. Za poudarek se uporabljajo tudi *zvezdice* (YAM to tolmači z uporabo krepkega sloga pisave).

Velike črke so pogosto razumljene kot VPITJE.

Nastavite YAM tako, da bo dolžina vrstic omejena na manj kot 80 znakov; v pismu ne uporabljajte nobenih nadzornih znakov.

Ne uporabljajte ne-ASCII znakov če niste prepričani, da jih prejemnikovi programi pravilno tolmačijo.

Posredovanje zasebnega sporočila na poštni seznam brez dovoljenja prvotnega pošiljatelja se smatra za skrajno nevljudno.

Okrajšave in TLA (Three Letter Acronyms, slov. Tričrkovni Akronimi) uporabljajte pod pogojem, da sporočila ne napravijo nerazumljivega. Pogosto se uporabljajo tile:

IMHO	(in my humble opinion)	=>	PMSM	(po mojem skromnem mnenju)
BTW	(by the way)	=>	MG	(mimogrede)
FYI	(for your information)	=>	VVV	(v vašo vednost)
AFAIK	(as far as I know)	=>	KMJZ	(kolikor mi je znano)
ASAP	(as soon as possible)	=>	EKM	(čimprej ko morete)
CU	(see you)	=>	KN	(kmalu nasvidenje)

Za pridih ironije, ki bi bila sicer narobe razumljena, uporabljajte smeška kot ;-) (mečikalca?).

Bodite uvidevni do napak drugih, npr. pri pravopisu, slovnici, izražanju ali poznavanju e-pošte.

Ko se pridružite naslovnemu seznamu si najprej preberite nekaj sporočil, da dobite predstavo, kaj je rdeča nit dopisovanja, kakšna vprašanja se običajno postavljajo in kaj ni primerno za razpravo.

Preberite seznam FAQ (Frequently Asked Questions list, slov. seznam Pogosto Zastavljenih Vprašanj). Èlanom skupine je neprijetno, èe morajo vedno znova odgovarjati na ista vprašanja.

Èe nekdo pošlje sporoèilo èigar tema je "izven podroèja", npr. ne pripada naslovnemu seznamu, mu odgovorite zasebno in ne preko seznama.

Ko citirate sporoèilo nekoga drugega vedno izrežite vse "bite", ki niso pomembni za vaš odgovor. Nihèe ne prebere rad istega sporoèila trikrat ali štirikrat, posebno ko je vse, kar je bilo sporoèilu dodano, stavek: "Da, tudi jaz."

Uprite se skušnjavi žaljenja na naslovnem seznamu. ("Flame", slov. "Podkuriti" = pisati na žaljiv naèin, ponavadi po izzvanju z neumnostmi.) Pomnite, da je seznam javen in kot tak namenjen konstruktivni razpravi. Obnašajte se tako, kot elite, da se drugi do vas!

Ko odgovarjate sporoèilu na naslovnem seznamu premislite, ali boste odgovor poslali neposredno pošiljatelju ali pa celotnemu seznamu, zato preverite, èe je naslov v vrstici 'K' pravilen. Èe se pismo naslovljeno doloèeni osebi pojavi na seznamu nenamenoma, je to lahko zelo moteèe.

1.74 Naèrti za prihodnost

NAÈRTI ZA PRIHODNOST

Tule je nekaj funkcij, ki jih bom predvidoma vkljuèil v naslednjo različico YAMa:

- Podpora za sporoèila v formatu HTML
- Sprotni prikaz priloženih datotek (slik)
- Podpora za protokol IMAP-4
- Hierarhièno urejanje map
- Asinhronski prenos pošle

1.75 Nadaljnje informacije o programu YAM

NADALJNJE INFORMACIJE O PROGRAMU YAM

Z željo, da bi bile vsem uporabnikom na voljo najnovejše informacije o programu YAM, sem na svetovnem spletu postavil domaèo stran:

<http://www.yam.ch>

Èeelite o zadevah v zvezi z YAMom razpravljati z drugimi uporabniki, se lahko pridružite YAMovemu naslovnemu seznamu. V ta namen enostavno pošljite e-pismo na naslov listserv@tu-clausthal.de z ukazom 'subscribe yam' v prvi vrstici besedila (vse naslednje vrstice bodo ignorirane).

Predloge, vprašanja, kritike, poroèila o hroših, itd. mi lahko pošljete na

naslov:

support@yam.ch
http://www.yam.ch/contact.html
http://come.to/mars

ali, èe vam to ne uspe, poskusite z navadno poš^lšto na naslov:

Marcel Beck
Hammerstraße 4
4414 Füllinsdorf
Switzerland

1.76 Zasluge

ZASLUGE

Na tem mestu bi se rad zahvalil naslednjim ljudem, ki so tvorno prispevali k razvoju YAMA:

Beta-preizkuš^lševalci:

Phil Beazley, Benjamin Busche, Mario Cattaneo, Patrick Ernst, Giuseppe Ghibo, Christian Just, Laurent Kempe, Peter Kromarek, Markus Lamers, Jens Langner, Richard Marti, Marco Musso, Benny Kjær Nielsen, Marcin Orlowski, Allan Odgaard, Roman Patzner, Lars Pisanec, Georgia Pisto, Christoph Rickers, Markus Roth, Thomas Schraitle, Ulf Seltier, Stefan Sommerfeld, Martin Sprenger, Peter Thiessen, Danny Thinnies, Walter Watzl, Piotr Wojciechowski, Michael Zaruba

Prevajalci:

Ulf Seltier, James Bridge (datoteka YAM.guide v angleš^lškem jeziku)

Risarji ikon:

Roman Patzner (naslovna podoba, obrobe gumbov, ikone stanj), Ash Thomas (cela zbirka

NewIcons
)

Programerji:

Stefan Stuntz (MUI), Allan Odgaard (TextEditor.mcc, BetterString.mcc), Benny Kjaer Nielsen (Toolbar.mcc), Marcin Orlowski (Flexcat), Gilles Masson (NList.mcc), Klaus Melchior (Listtree.mcc)

1.77 Vsebina

B...

Bralno okno

Bralno okno~~~Gumbi

Bralno okno~~~meni Nastavitve

Bralno okno~~~meni PGP

Bralno okno~~~meni Sporoèilo

Bralno okno~~~meni Navigacija
G...

Glavno okno

Glavno okno~~~meni Mapa

Glavno okno~~~meni Nastavitve

Glavno okno~~~meni Projekt

Glavno okno~~~meni Skripti

Glavno okno~~~meni Sporoèilo

Glavno okno~~~Orodna vrstica

Glavno okno~~~Seznam map

Glavno okno~~~Seznam sporoèil
H...

Hitri zaèetek
I...

Ikone stanja

Imenik naslovov

Imenik naslovov~~~Meniji

Imenik~naslovov --~Orodna vrstica

Iskanje sporoèil

Iskanje sporoèil~~~Iskalna merila
L...

Lastnosti urejevalnika
M...

MUI
N...

Naèrti za prihodnost

Nadaljnje informacije o programu~YAM

Namestitev

Nastavitve

Nastavitve map

Nastavitve~~~ARexx

Nastavitve~~~Branje

Nastavitve~~~Filtri

Nastavitve~~~Imenik naslovov

Nastavitve~~~Meniji

Nastavitve~~~MIME

Nastavitve~~~Nova poš^lšta~

Nastavitve~~~Odgovarjanje

Nastavitve~~~Pisanje

Nastavitve~~~Podpis

Nastavitve~~~Prvi koraki

Nastavitve~~~Razno

Nastavitve~~~Seznami

Nastavitve~~~Skrite možnosti

Nastavitve~~~TCP/IP

Nastavitve~~~Varnost

Nastavitve~~~Zaèetek/Konec

Nasveti in zvijaèe

NewIcons

  O...

Osnove~~~E-poš^lštna Netiquette

Osnove~~~Kaj je e-poš^lšta?

Osnove~~~MIME

Osnove~~~Po\$^l\$tni protokoli

Osnove~~~@ifriranje po sistemu~PGP
P...

Pisalno okno

Pisalno okno~~~meni Besedilo

Pisalno okno~~~meni Priloge

Pisalno okno~~~meni Uredi

Pisalno okno~~~Možnosti

Pisalno okno~~~Priloge

Pisalno okno~~~Sporočilo

Povleci in Spusti

Pravne informacije

Prenos po\$^l\$te
S...

Seznam vseh ukazov za ARexx

Slovar
T...

Tehnične podrobnosti
U...

Uporabniki

Uvod
V...

Vmesnik za ARexx

Vna\$^l\$anje naslovov

Vzorci in posebni znaki v AmigaDOSu
Y...

YAM~~~Slovenska navodila
Z...

Zagonske možnosti

Zahteve

Zasluge

Zgradba pisemske glave
